

8. februar 2008

Dok.: KHE40905

Betænkning om retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager

*Afgivet af
Justitsministeriets Strafferetsplejeudvalg*

**Betænkning nr. 1496
København 2008**

[Kolofon]

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1. Indledning	5
1. Strafferetsplejeudvalgets kommissorium	5
2. Strafferetsplejeudvalgets sammensætning	7
3. Strafferetsplejeudvalgets arbejde	7
3.1. Udvalgets hidtidige arbejde	7
3.2. Udvalgets nuværende arbejdsprogram	9
3.3. Udvalgets arbejde med nærværende betænkning	10
4. Resumé af udvalgets overvejelser og lovudkast	10
Kapitel 2. Gældende ret	13
1. Gældende ret	13
1.1. Retshåndhævelsesarrest	13
1.2. Retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager	15
2. Baggrunden for de gældende regler	16
2.1. Lovændringen i 1935	16
2.2. Lovændringen i 1978	18
2.3. Lovændringen i 1987	21
2.4. Lovændringen i 1994	24
2.5. Lovændringen i 2002	25
3. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention	26
Kapitel 3. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser	29
1. Indledning	29
2. Retshåndhævelsesarrest	30
3. Forholdet til andre fængslingsgrunde	32
4. Modeller for nye regler om retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager	36
5. Særligt om retshåndhævelsesarrest efter dom i første instans	40
6. Sammenfattende generelle overvejelser	41
7. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser med hensyn til de enkelte sædelighedsforbrydelser	48
7.1. Voldtægt	49
7.2. Kønslig omgængelse med barn under 15 år	51

7.3. Udbredelse af børnepornografi og optagelse af børnepornografi med forsæt til udbredelse	57
7.4. Incest	61
7.5. Samleje ved tilsnigelse	62
7.6. Tiltvingelse af kønslig omgængelse ved ulovlig tvang, uden at der foreligger voldtægt.....	64
7.7. Kønslig omgængelse ved udnyttelse af sindssygdom eller mental retardering	65
7.8. Kønslig omgængelse ved udnyttelse af, at forurettede er ude af stand at modsætte sig handlingen.....	67
7.9. Institutionsansats kønslige omgængelse med en person, der er optaget i institutionen	68
7.10. Kønslig omgængelse med en person under 18 år, der er den skyldiges adoptivbarn, stedbarn eller plejebarn mv.....	69
7.11. Kønslig omgængelse med en person under 18 år ved groft misbrug af aldersmæssig overlegenhed.....	70
7.12. Rufferi	71
7.13. Tilskyndelse eller bistand til en person under 21 år til prostitution og befordring til udlandet af en person med henblik på prostitution, når personen er uvidende om formålet.....	72
7.14. Blufærdighedskrænkelser	74
7.15. Kønslig omgængelse med en person under 21 år ved groft misbrug af tjenstligt afhængighedsforhold.....	77
7.16. Mellemandsvirksomhed eller udnyttelse ved prostitution	78
7.17. Kønslig omgængelse med en person under 18 år mod betaling.....	79
8. Strafferetsplejeudvalgets lovudkast.....	80
Kapitel 4. Lovudkast med bemærkninger.....	83
1. Lovudkast	83
2. Bemærkninger til lovudkastet.....	84
2.1. Almindelige bemærkninger.....	84
2.2. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser	87
Bilag 1. Visitationsordningen for seksualforbrydere	93
Bilag 2. Domspraksis	97

Kapitel 1

Indledning

1. Strafferetsplejeudvalgets kommissorium

Ved kommissorium af 10. oktober 2006 har Justitsministeriet anmodet Strafferetsplejeudvalget om at overveje spørgsmålet om at udvide adgangen til retshåndhævelsesarrest i sager om sædelighedskriminalitet. Kommissoriet er sålydende:

”1. I den senere tid har der i offentligheden været rejst spørgsmål, der vedrører mulighederne for at varetægtsfængsle sigtede og dømte i sædelighedssager. Synspunktet har været, at det i en række tilfælde kan virke stødende, at personer, der sigtes for sædelighedskriminalitet, og navnlig personer, der er dømt for sædelighedskriminalitet, kan være på fri fod, indtil der efter endelig dom kan iværksættes afsoning. Spørgsmålet angår således mulighederne for at foretage varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen (såkaldt retshåndhævelsesarrest).

2. Der gælder efter retsplejeloven en adgang til i visse tilfælde, hvor der foreligger en særligt bestyrket mistanke om strafbart forhold, at foretage varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen.

For det første kan der – når mistankekravet er opfyldt – i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, varetægtsfængsles, hvis der er tale om en lovovertrædelse, der kan medføre fængsel i 6 år eller derover, og hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Denne fængslingsgrund, der blev indført i retsplejeloven ved lov nr. 175 af 11. maj 1935, var oprindelig udformet således, at varetægtsfængsling af en sigtet kunne ske, når der ”foreligger forhold, der i væsentlig grad bestyrker sigtelsen, og forbrydelsens grovhed samt arten eller omfanget af de strafferetlige foranstaltninger, der kan blive spørgsmål om at anvende, skønnes at kræve, at sigtede af hensyn til retshåndhævelsen ikke bør være på fri fod”.

Betingelserne for retshåndhævelsesarrest i medfør af den omtalte bestemmelse blev ved retsplejereformen pr. 1. oktober 1978 ændret på to punkter, dels ved et 6 års strafferammekrav, dels ved et krav om, at det efter oplysningerne om forholdets (dvs. det konkrete forholds) grovhed skønnes påkrævet, at sigtede ikke er på fri fod.

Hovedanvendelsesområdet for bestemmelsen er de groveste forbrydelser, herunder drab, voldtægt og røveri, men anvendelsen er ikke begrænset til disse kriminalitetstyper. I praksis kræves det, at den forventede straf – eller den udmålte straf, hvis retshåndhævelsesarrest anvendes under anke, eller indtil straffuldbyrdelse kan iværksættes – ligger omkring mindst 8-10 måneders fængsel.

For det andet kan der – når mistankekravet er opfyldt – i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, varetægtsfængsles, når der er tale om en overtrædelse af straffelovens § 119 (vold eller trussel om vold mod tjenestemand), § 123 (vidnetrusler), § 134 a (deltagelse i grov forstyrrelse af offentlig orden mv.), § 244-246 (vold), § 250 (hensættelse i hjælpeløs tilstand) eller § 252 (hensynsløs fareforvoldelse), hvis oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Denne fængslingsgrund blev indføjet i retsplejeloven ved lov nr. 386 af 10. juni 1987 med henblik på at udvide adgangen til at anvende retshåndhævelsesarrest ved visse former for voldskriminalitet.

Ifølge forarbejderne er bestemmelsens hovedanvendelsesområde de groveste tilfælde af meningsløs gadevold (dvs. gadevold mod sagesløse) og grove tilfælde af overfald over for persongrupper, der efter karakteren af deres arbejde er særligt udsat for angreb (f.eks. taxachauffører). Endvidere kan den bl.a. anvendes i tilfælde, hvor der er anvendt våben eller påført mere betydelige skader, og i visse gentagelsestilfælde.

3. Som nævnt har der i den senere tid i offentligheden været rejst spørgsmål, der vedrører mulighederne for at varetægtsfængsle sigtede og dømte i sædelighedssager.

Justitsministeriet finder, at der i den forbindelse kan være anledning til at overveje, om de gældende regler om retshåndhævelsesarrest er fuldt tilstrækkelige i sædelighedssager, eller om der kan være behov for at ændre eller justere disse regler med henblik på at udvide mulighederne for at anvende retshåndhævelsesarrest i sådanne sager.

Der kan i den forbindelse være anledning til bl.a. at overveje, om retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, bør udvides til også at give mulighed for retshåndhævelsesarrest i visse sager om sædelighedskriminalitet, hvor der ikke er grundlag for retshåndhævelsesarrest i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

4. På den baggrund skal Justitsministeriet anmode Strafferetsplejeudvalget om at overveje spørgsmålet om at udvide adgangen til retshåndhævelsesarrest i sager om sædelighedskriminalitet. Udvalget anmodes samtidig om at udarbejde et lovudkast.

Med henblik på eventuelt at kunne fremsætte lovforslag om spørgsmålet i folketingssamlingen 2007/08 skal Justitsministeriet anmode om, at udvalgets betænkning afgives så vidt muligt inden den 1. november 2007.”

2. Strafferetsplejeudvalgets sammensætning

Strafferetsplejeudvalget havde ved afgivelsen af denne betænkning følgende sammensætning:

Landsdommer Christian Bache (formand)

Retsassessor Annette Goldschmidt

Vicestatsadvokat Jørgen Jensen

Dommer Carsten Michelsen

Advokat Hanne Rahbæk

Politidirektør Johan Reimann

Kontorchef Jens Røn

Statsadvokat Hanne Schmidt

Professor, dr.jur. Eva Smith

Advokat Merethe Stagetorn

Som sekretær for udvalget har fungeret konsulent Ketilbjørn Hertz.

3. Strafferetsplejeudvalgets arbejde

3.1. Udvalgets hidtidige arbejde

Strafferetsplejeudvalget blev nedsat den 16. januar 1968 med den opgave at gennemgå og fremkomme med forslag til revision af retsplejelovens dagældende regler i lovens fjerde bogs andet og tredje afsnit om ”midler til sagens oplysning” (besigtigelse, beslaglægelse, ransagning, sigtedes indkaldelse for retten, anholdelse, fængsling, formuebeslag og personundersøgelser) og om ”undersøgelse, førend tiltale er rejst” (efterforskning og forundersøgelse ved retten).

I overensstemmelse med sit kommissorium har udvalget i en række betænkninger beskæftiget sig med den del af straffeprocessen, der også betegnes efterforskningsstadiet, herunder de såkaldte straffeprocessuelle tvangsmidler. Udvalgets arbejde har omfattet en gennemgang og revision af spørgsmål og emner, som allerede var

reguleret i retsplejeloven, da udvalget blev nedsat, samt en række spørgsmål og emner, som ikke tidligere har været lovreguleret. Udvalget har i den forbindelse afgivet følgende betænkninger:

- Betænkning nr. 622/1971 om efterforskning i straffesager mv.
- Betænkning nr. 728/1974 om anholdelse og varetægt
- Betænkning nr. 975/1983 om isolation af varetægtsarrestanter
- Betænkning nr. 978/1983 om varetægtsfængsling i voldssager
- Betænkning nr. 1023/1984 om politiets indgreb i meddelelshemmeligheden og anvendelse af agenter
- Betænkning nr. 1104/1987 om legemsindgreb under efterforskning
- Betænkning nr. 1159/1989 om ransagning under efterforskning
- Betænkning nr. 1219/1991 om isolationsfængsling i andre europæiske lande
- Betænkning nr. 1223/1991 om beslaglæggelse og edition under efterforskning
- Betænkning nr. 1298/1995 om fotoforevisning, konfrontation, efterlysning og observation
- Betænkning nr. 1358/1998 om varetægtsfængsling i isolation
- Betænkning nr. 1431/2003 om straffeprocessuelle tvangsindgreb over for børn under den kriminelle lavalder
- Betænkning nr. 1469/2006 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven

Retsplejelovens regler om efterforskning og straffeprocessuelle tvangsindgreb findes i dag i lovens fjerde bogs andet afsnit om ”efterforskning, tvangsindgreb m.v.”, der angår almindelige bestemmelser om efterforskning, afhøringer og særlige efterforskningsskridt, anholdelse, varetægtsfængsling, indgreb i meddelelshemmeligheden, observation, dataaflysning og forstyrrelse eller afbrydelse af radio- eller telekommunikation, legemsindgreb, ransagning, beslaglæggelse og edition, personundersøgelser, andre efterforskningsskridt samt indgreb over for personer under 15 år.

En betydelig del af disse regler er gennemført på baggrund af Strafferetsplejeudvalgets betænkninger som nævnt ovenfor.

Strafferetsplejeudvalget er endvidere gennem tiden blevet anmodet om at behandle forskellige andre straffeprocessuelle spørgsmål, herunder de dagældende regler i retsplejelovens kapitel 93a om oprejsning i anledning af strafferetlig forfølgning

(Justitsministeriets brev af 12. september 1968), de dagældende regler i retsplejelovens §§ 731 og 732 om forsvarerbeskikkelse (Justitsministeriets brev af 23. oktober 1975) og ofres processuelle retsstilling i straffesager (Justitsministeriets breve af 30. april og 21. juni 2004). Udvalget har i den forbindelse afgivet følgende betænkninger:

- Betænkning nr. 801/1977 om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning
- Betænkning nr. 830/1977 om beskikkelse af forsvarer under efterforskningen
- Betænkning nr. 1458/2005 om forbedring af voldtægtsorfres retsstilling
- Betænkning nr. 1485/2006 om forurettedes processuelle retsstilling i straffesager

Strafferetsplejeudvalget er endvidere blevet anmodet om at udarbejde et udkast til en lov om bortvisning af truende eller voldelige personer fra hjemmet (Justitsministeriets brev af 10. september 2003). Udvalget har i den anledning afgivet følgende betænkning:

- Betænkning nr. 1439/2004 om bortvisning af voldelige og truende personer fra hjemmet mv.

Strafferetsplejeudvalget har senest afgivet betænkning nr. 1492/2007 om begrænsning af langvarige sigtelsener og varetægtsfængslinger.

3.2. Udvalgets nuværende arbejdsprogram

Udvalget behandler i øjeblikket kommissorium af 30. april 2004 om protokollering i straffesager. Udvalget anbefalede i september 2007, at der søges tilvejebragt lovhjemmel til som led i en forsøgsordning med lydoptagelse af forklaringer i straffesager at fravige retsplejelovens regler om gengivelsen af forklaringen i retsbøgerne.

På baggrund af udvalgets anbefaling fremsatte justitsministeren den 12. december 2007 et forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Forsøgsordning med lydoptagelse af forklaringer i straffesager) (L 39). Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at formålet med den foreslåede forsøgsordning er at indhøste erfaringer til brug for Strafferetsplejeudvalgets videre overvejelser om en revision af retsplejelovens regler om protokollering. Lovforslaget blev uden ændringer vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 5. februar 2008.

3.3. Udvalgets arbejde med nærværende betænkning

Strafferetsplejeudvalget afgiver hermed en betænkning om retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager. Udvalgets kommissorium af 10. oktober 2006 er gengivet ovenfor under pkt. 1.

Udvalget har afholdt 5 møder.

4. Resumé af udvalgets overvejelser og lovudkast

Strafferetsplejeudvalgets overvejelser om at udvide adgangen til retshåndhævelsesarrest i sager om sædelighedskriminalitet er gengivet i *kapitel 3*, mens betænkningens *kapitel 4* indeholder udvalgets lovudkast.

Det fremgår af udvalgets kommissorium, at der i offentligheden har været rejst spørgsmål, der vedrører mulighederne for at varetægtsfængsle sigtede og dømte i sædelighedssager. Det anføres, at der kan være anledning til bl.a. at overveje, om retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, bør udvides til også at give mulighed for retshåndhævelsesarrest i visse sager om sædelighedskriminalitet, hvor der ikke er grundlag for retshåndhævelsesarrest i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

Strafferetsplejeudvalget har overvejet spørgsmålet om indvirkningen af varetægtsfængsling på behandlingsmulighederne for sædelighedskriminelle. Et *flertal* (7 medlemmer) har fundet, at overvejelser om retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager bør foretages uafhængigt af dette spørgsmål. Et *mindretal* (3 medlemmer) har ud fra behandlingshensynet fundet at måtte fraråde, at der indføres yderligere hjemmel til at varetægtsfængsle med begrundelse i befolkningens retsfølelse, også når der er tale om seksualforbrydelser mod børn. Hvis der gennemføres en ny regel om retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager, kan et *enigt udvalg* anbefale, at det nærmere overvejes, hvorledes man kan sikre de bedste muligheder for gennemførelse af behandling – i forbindelse med strafafsoning eller som led i sanktionen – også i forhold til personer, der undergives varetægtsfængsling.

Udvalgets overvejelser om nye regler om varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sædelighedssager i forhold til de gældende regler i retsplejelovens § 762, stk. 2, angår to tilfældegrupper.

Der er *for det første* tale om straffebestemmelser, der opfylder strafferammekravet i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1 (6 års fængsel eller derover i strafferammen), men hvor den konkrete forskyldte straf er mindre end 8-10 måneders ubetinget fængsel.

Der er *for det andet* tale om straffebestemmelser, der ikke opfylder strafferammekravet i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, og hvor retshåndhævelsesarrest efter den gældende regel derfor ikke kan ske, uanset om den konkrete forskyldte straf er højere end 8-10 måneder. For disse tilfælde foreligger således spørgsmål både om, hvorvidt retshåndhævelsesarrest overhovedet skal kunne finde sted, og om hvorledes kravet til den konkrete forskyldte straf skal være.

Strafferetsplejeudvalget har fundet, at det bør fastholdes, at en almindelig regel om retshåndhævelsesarrest fortsat bør forbeholdes de groveste forbrydelser. Udvalget har således fundet, at en lovændring i givet fald snarere bør have karakter af en ajourføring af anvendelsesområdet for de gældende regler om retshåndhævelsesarrest end en udvidelse til forbrydelser, der er mindre grove end dem, der i dag giver mulighed for retshåndhævelsesarrest.

Udvalget har på denne baggrund overvejet, om der findes tilfælde af sædelighedsforbrydelser, hvor der ikke i dag er mulighed for retshåndhævelsesarrest, men hvor der alligevel må siges at være tale om kriminalitet af en sådan *hensynsløs og stødende karakter*, at tilfældet i hvert fald kan sidestilles med de voldssager mv., der er omfattet af den gældende § 762, stk. 2, nr. 2. Udvalget har i den forbindelse særligt overvejet sædelighedsforbrydelser over for børn (personer under 15 år), idet overgreb mod børn må anses for særligt egnede til at støde retsfølelsen.

Efter en gennemgang af straffelovens bestemmelser om sædelighedsforbrydelser har Strafferetsplejeudvalget fundet, at en udvidet adgang til retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager alene bør omfatte sager om overgreb mod børn under 15 år, herunder i form af visse tilfælde af blufærdighedskrænkelser, samt sager om overgreb mod sindssyge og mentalt retarderede og om udbredelse af børnepornografi.

Udvalget har endvidere fundet, at en lovændring med henblik på en sådan udvidet adgang til retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager bør ske ved tilføjelse af de pågældende straffelovsbestemmelser i den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2.

København, den 5. februar 2008

Christian Bache (formand)
Annette Goldschmidt
Jørgen Jensen
Carsten Michelsen
Hanne Rahbæk

Johan Reimann
Jens Røn
Hanne Schmidt
Eva Smith
Merethe Stagetorn

Ketilbjørn Hertz

Kapitel 2

Gældende ret og baggrunden herfor

1. Gældende ret

1.1. Retshåndhævelsesarrest

Retsplejelovens § 762, stk. 2, har følgende ordlyd:

”Stk. 2. En sigtet kan endvidere varetægtsfængsles, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at han har begået

- 1) en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, og som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, og hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod, eller
- 2) en overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, § 123, § 134 a, §§ 244-246, § 250 eller § 252, såfremt lovovertrædelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.”

De materielle betingelser for varetægtsfængsling kan inddeles i krav til karakteren af den påsigtede kriminalitet (kriminalitetskravet), krav til styrken af den mistanke, der ligger til grund for sigtelsen (mistankekravet), og krav til det særlige behov, som kan begrunde indgrebet i den personlige frihed (indikationskravet).

Kriminalitetskravet efter § 762, stk. 2, nr. 1, er udformet som et strafferammekrav og går ud på, at der i strafferammen skal være mulighed for at idømme 6 års fængsel eller derover.

Kriminalitetskravet efter § 762, stk. 2, nr. 2, er udformet som en opregning af bestemte straffelovsbestemmelser kombineret med et krav til den konkret forskyldte straf, som går ud på, at lovovertrædelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage.

De straffelovsbestemmelser, der er opregnet i nr. 2, angår vold eller trusler mod personer i offentlig tjeneste eller hverv (§ 119, stk. 1), vold eller trusler mod vidner

(§ 123), grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted (§ 134 a), vold (§ 244), grov vold (§ 245), kvindelig omskæring (§ 245 a), meget grov vold (§ 246), hensættelse i hjælpeløs tilstand (§ 250) og hensynsløs fareforvoldelse (§ 252).

Bortset fra § 134 a (strafferamme på fængsel indtil 1 år og 6 måneder) og § 244 (strafferamme på bøde eller fængsel indtil 3 år) opfylder de straffelovsbestemmelser, der er opregnet i nr. 2, strafferammekravet i nr. 1 (6 års fængsel eller derover i strafferammen). Betydningen af, at disse straffelovsbestemmelser er medtaget i nr. 2, ligger i, at nr. 1 efter forarbejderne og retspraksis skal fortolkes på den måde, at den konkret forskyldte straf skal ligge væsentligt over den grænse på 60 dages ubetinget fængsel, som fremgår af nr. 2 (jf. nærmere nedenfor).

Mistankekravet efter § 762, stk. 2, er udformet som et krav om, at der skal foreligge *særligt bestyrket mistanke* om, at sigtede har begået de påsigtede forhold.

Indikationskravet efter § 762, stk. 2, går ud på, at hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Det er vanskeligt at angive mere konkret, hvad der ligger i, at ”hensynet til retshåndhævelsen [...] skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod. Det ligger dog fast, at henvisningen til ”oplysningerne om forholdets grovhed” indebærer, at der skal være tale om et forhold, der kan betegnes som groft, og at det afgørende er grovheden af det konkrete forhold og ikke grovheden af arten af den påsigtede kriminalitet.

Endvidere har Højesteret i den principielle afgørelse UfR 1983.391 H vedrørende den dagældende § 762, stk. 2, som er identisk med den nugældende § 762, stk. 2, nr. 1, udtalt, at retshåndhævelsesarrest efter denne bestemmelse efter forarbejderne forudsætter, at der må forventes idømt ”langvarig fængselsstraf eller anden strafferetlig foranstaltning af tilsvarende indgribende betydning”. Det må antages, at forudsætningen om en ”langvarig fængselsstraf” i praksis vil kunne anses for opfyldt, hvis der forventes en ubetinget fængselsstraf på mindst 8-10 måneder.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 3, kan varetægtsfængsling ikke anvendes, hvis frihedsberøvelsen vil stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af sigtedes

forhold, sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis sigtede findes skyldig.

Dette proportionalitetsprincip indebærer bl.a., at varetægtsperioden ikke bør overstige varigheden af den straf, der kan forventes idømt, hvis sigtede findes skyldig, med fradrag af normal prøveløsladelsestid. Efter straffelovens § 38 kan prøveløsladelse normalt ske, når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået.

Bestemmelse om varetægtsfængsling har virkning indtil sagens afgørelse i retten, men retten kan efter afgørelsen træffe bestemmelse om, at tiltalte under en eventuel appel, eller indtil fuldbyrdelse kan iværksættes, skal varetægtsfængsles eller forblive varetægtsfængslet, jf. retsplejelovens § 769. Betingelserne for varetægtsfængsling efter sagens afgørelse er de samme som før sagens afgørelse, medmindre tiltalte samtykker i at forblive varetægtsfængslet. Samtykker tiltalte, er dette i sig selv tilstrækkeligt til fortsat varetægtsfængsling.

Retsplejelovens § 762, stk. 2, om retshåndhævelsesarrest kan således også anvendes efter sagens afgørelse i retten, under en eventuel appel eller indtil fuldbyrdelse kan iværksættes. Hvis sigtede er fundet skyldig i et forhold, der opfylder kriminalitetskravet, vil mistankekravet (særligt bestyrket mistanke) i kraft af domfældelsen normalt også være opfyldt.

I relation til kravet efter stk. 2, nr. 2, til den konkret forskyldte straf (mindst 60 dages ubetinget fængsel) vil det ved varetægtsfængsling efter sagens afgørelse være den idømte straf, der skal opfylde kravet. Den idømte straf vil også være afgørende i relation til stk. 2, nr. 1, i det omfang denne bestemmelse efter forarbejderne og retspraksis forudsætter, at der skal ventes en langvarig fængselsstraf eller anden straffetlig foranstaltning af tilsvarende indgribende betydning (jf. ovenfor). Endelig vil også proportionalitetsvurderingen efter stk. 3 skulle foretages i forhold til den idømte straf.

1.2. Retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager

Sædelighedssager er ikke omfattet af opregningen i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, og retshåndhævelsesarrest kan derfor i disse sager efter gældende ret kun iværk-

sættes efter § 762, stk. 2, nr. 1, hvilket som nævnt i pkt. 2.1.1 ovenfor bl.a. forudsætter, at den konkret forskyldte straf kan forventes at overstige mindst 8-10 måneders ubetinget fængsel.

Strafferammekravet i § 762, stk. 2, nr. 1 (fængsel i 6 år eller derover i strafferammen), er opfyldt i følgende bestemmelser i straffelovens 24. kapitel om forbrydelser mod kønssædeligheden: voldtægt (§ 216), samleje ved tilsnigelse (§ 221), samleje med barn under 15 år (§ 222) samt fremstilling eller udbredelse af utugtige fotografier mv. af personer under 18 år under særligt skærpende omstændigheder (§§ 230 og 235).

Endvidere bemærkes, at i mange sædelighedssager er forurettedes forklaring det væsentligste bevis, da der ofte ikke er vidner, og da der kun i nogle tilfælde vil være tekniske beviser. Hvis sigtede ikke tilstår, vil rettens vurdering af, om der foreligger særligt bestyrket mistanke, i givet fald nødvendiggøre en helt konkret vurdering af troværdigheden af forurettedes og sigtedes forklaringer.

På denne baggrund må det antages, at hovedanvendelsesområdet for retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager vil være, når sigtede tilstår, samt efter en domfældelse i første instans. Hertil kommer dog tilfælde, hvor der foreligger meget sikre tekniske beviser, f.eks. dna-spor, samt tilfælde, hvor retten allerede under efterforskningen finder mistanken særligt bestyrket i det væsentlige på grundlag af forurettedes forklaring.

2. Baggrunden for de gældende regler

2.1. Lovændringen i 1935

Retsplejeloven indeholdt oprindeligt alene regler om varetægtsfængsling, der svarede til de nugældende regler i § 762, stk. 1 (fængsling på grund af flugtfare, gentagelsesfare eller kollusionsfare).

En regel om ”retshåndhævelsesarrest” blev første gang indsat som § 780, stk. 1, litra d, jf. lov nr. 175 af 11. maj 1935. Reglen fik følgende ordlyd:

”Fængsling kan besluttes, naar der foreligger skellig Grund til at antage, at den Sigtede har gjort sig skyldig i en Forbrydelse, hvorfor Straffen efter det foreliggende skønnes at blive højere end Bøder eller Hæfte, og [...]

2) [...] Sigtelsen angaar en Forbrydelse, hvis Forfølgning er henvist til Statsadvokaten [...], og der [...]

d) foreligger Forhold, der i væsentlig Grad bestyrker Sigtelsen, og Forbrydelsens Grovhed samt Arten eller Omfanget af de strafferetlige Foranstaltninger, der kan blive Spørgsmaal om at anvende, skønnes at kræve, at Sigtede af Hensyn til Retshaandhævelsen ikke bør være paa fri Fod.”

Reglen blev affattet som foreslået af Retsplejeudvalget, som var blevet anmodet om at afgive en udtalelse over et privat lovforslag, hvor det var blevet foreslået at indsætte en regel i retsplejeloven om varetægtsfængsling, ”naar Sigtelsen angaar en særlig grov Forbrydelse, og mindst 1 Aars Frihedsberøvelse maa antages at være forskyldt”.

Retsplejeudvalget anførte i sin udtalelse navnlig følgende, jf. RT 1934-35, till. B, sp. 2159-2162:

”Som det vil ses, har der inden for Udvalget været overvejende Tilslutning til selve Tanken i Lovforslaget, nemlig at der under Forudsætning af en Anvendelse af § 780, 1ste stykke, Nr. 2 a., som lægger stærk vægt paa den konkrete Sandsynlighed for Sigtedes Flugt etc., kan tiltrænges en Adgang til Fængsling ud fra mere almene Hensyn til Retshaandhævelsens Tarv. § 780, 1ste Stykke, Nr. 2 a. og c., forfølger rent processuelle Formaal under en foreliggende Straffesag, Nr. 2 b. varetager tillige et videregaande strafferetligt Hensyn. Men selv om intet af disse Synspunkter kan anlægges, kan der være god Grund til at foretage en Fængsling. Naar alle regner med Sigtedes Brøde og altsaa imødeser en alvorlig strafferetlig Indskriden over for ham, kan det efter Omstændighederne virke meget anstødeligt, at Folk dog i Forretnings- og Omgangslivet maa se paa og taale hans frie Færden. Selv om Skylden og dens Følger endnu ikke er fastslaaet ved endelig Dom, kan dette fremkalde et Indtryk af manglende Alvor og Konsekvens i Haandhævelsen, der egner sig til at forvirre Retsbevidstheden. [...]

Med Hensyn til det Bevisgrundlag, der skal foreligge for en Fængslingskendelse af denne Art, har man fundet det rigtigst at skærpe Fordringerne ud over, hvad der ligger i ”skellig Grund”, og indstiller derfor at kræve, at Sigtelsen i væsentlig Grad er bestyrket. Kun i dette Tilfælde virker de ovenfor beskrevne Hensyn med fuld Vægt, og der er samtidig Grund til at indskrænke Risikoen for, at der gribes Fejl.

Hvad endelig angaar Angivelsen af de paasigtede Forholds objektive Beskaffenhed, indstiller man en Omredaktion, der, efter hvad der er Udvalget bekendt, er bragt i Forslag af Rigsadvokaten. Ved denne gives der Afkald paa Begrænsningerne til ”særlig grov Forbrydelse” og ”mindst 1 Aars Frihedsberøvelse”, men man skønner, at der, naar Formaalet er tydeliggjort, ingen Betænkelighed kan være ved den indstil-

lede mere rummelige Angivelse, der anbefaler sig ved ikke at afgive Stof til Tvivl om Afgrænsningen.”

Et mindretal i Retsplejeudvalget udtalte sig imod den foreslåede regel med følgende begrundelse, jf. RT 1934-35, till. B, sp. 2163-2166:

”[Mindretallet] kan ikke tilraade, at der i Retsplejelovens § 780 sker nogen Ændring, hvorved Fængsling hjemles som en Slags anteciperet strafferetlig Repression over for den Forbrydelse, der er til Undersøgelse – og det er det, der Tale om saavel i det fremsatte Lovforslag som i den af Retsplejeudvalgets Flertal foreslaaede Tilføjelse til Paragraffen. Varetægtsfængsel er et af Midlerne til Sagens Oplysning og uforstyrrede Gennemførelse, og det har fra Lovens første Dage været dens Standpunkt, at det ikke skulde være noget som helst andet; man kan endog sige, at dette Punkt var et af de allervigtigste, i alt Fald et af de allermest iøjnespringende Krav til Straffeprocessen. Og hvis man heroverfor vil indvende, at Loven selv ved Bestemmelsen i § 780 b. har gjort Brud paa Princippet, vil [Mindretallet] svare, at det for det første er tvivlsomt, om Regelen i § 780 b. (det drejer sig om et meget gammelt Stridsspørgsmaal) virkelig betegner et Principbrud – det er nemlig egnet til at forstyrre den i Gang værende Straffeforfølgning, at der under denne tilkommer nye Forbrydelser, som jo, naar de konstateres, bør inddrages under Forfølgningen –, og dernæst, at det ikke kan være et Argument for den nu foreslaaede Udvidelse, at Loven ikke har været doktrinær.

Lovens Princip er nemlig efter [Mindretallets] Mening et godt Princip og sikkert i Overensstemmelse med Befolkningens Krav. Og naar man anerkender, at al Straf skal have sin Hjemmel i en Dom, synes det i øvrigt temmelig indlysende, at Straffen heller ikke maa begynde, før Dom er faldet.”

2.2. Lovændringen i 1978

Bestemmelsen om retshåndhævelsesarrest blev ændret ved lov nr. 243 af 8. juni 1978. Ved denne lovændring blev reglen om retshåndhævelsesarrest placeret som § 762, stk. 2, med følgende ordlyd (som er identisk med den gældende stk. 2, nr. 1):

”Stk. 2. En sigtet kan endvidere varetægtsfængsles, når der foreligger en særlig bestyrket mistanke om, at han har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, og som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, og hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.”

Lovændringen byggede på Strafferetsplejeudvalgets forslag i betænkning nr. 728/1974 om anholdelse og varetægt. I forhold til udvalgets lovudkast blev der for så vidt angår det nye § 762, stk. 2, alene foretaget redaktionelle ændringer. Udvalgets overvejelser om retshåndhævelsesarrest er gengivet i betænkningen s. 26f:

”Den yngste varetægtsgrund i retsplejeloven er den i 1935 i § 780, stk. 1, nr. 2, d) indførte ”retshåndhævelsesarrest”. Udvalget har overvejet, om der er grund til at opretholde denne varetægtshjemmel, der ikke er begrundet i efterforskningsmæssige hensyn, men i hensynet til befolkningens retsbevidsthed og den nødvendige alvor og konsekvens i retshåndhævelsen.

Uanset nutidens højere vurdering af den personlige frihed mener udvalget, at der ved meget alvorlige forbrydelser er behov for, at den sigtede kan holdes i varetægt under sagen, selv om ingen af de oven for under 1.-3. nævnte fængslingsgrunde er til stede. Tilsvarende regler om varetægt ved meget alvorlige forbrydelser findes i fremmede retsforfatninger, jfr. således om svensk ret side 76, norsk ret side 77 og tysk ret side 78.

Efter den gældende formulering af retsplejelovens § 780 kan varetægt efter nr. 2, d) kun iværksættes, når der foreligger forhold, der ”i væsentlig grad bestyrker sigtelsen”. Udvalget har overvejet, om der er grund til at opretholde dette krav. Man kan gøre gældende, at når der er grundlag for en sigtelse for manddrab, voldtægt, røveri etc., er det af retshåndhævelsesmæssige grunde uantageligt, at sigtede er på fri fod. I praksis vil man da også næsten undtagelsesfrit træffe bestemmelse om varetægt i disse sager. Dette beror dog oftest på, at en af de øvrige varetægtsbetingelser vil være opfyldt. Hvis dette undtagelsesvis ikke er tilfældet mener udvalget, at hensynet til den sigtede vejer tungere end hensynet til retshåndhævelsen, medmindre sigtelsen er ”særligt bestyrket”. Udvalget har også overvejet, om kravet bør skærpes, således at sigtede skal have tilstået, eller at sigtelsen skal have en sådan styrke, at det ligefrem skal anses for godtgjort, at sigtede er skyldig. Den første mulighed ville medføre, at sigtedes formelle tilståelse blev afgørende for varetægtsspørgsmålet; noget sigtede måtte formodes at ville tage i betragtning ved sin stilling til sagen. Den anden mulighed ville medføre, at der skulle ske en forhåndsvurdering af skyldspørgsmålet, som ville foregribe bevisbedømmelsen under domsforhandlingen. Ingen af disse løsninger er heldige. Udvalget foreslår derfor ikke ændring af den gældende regel på dette punkt.

Derimod foreslår udvalget to ændringer, der må forventes at ville begrænse anvendelsesområdet for retshåndhævelsesarrest. Formuleringen foreslås ændret, således at det ikke er tilstrækkeligt til at anvende varetægt, at det påsigtede forhold efter sin art er af en særlig grovhed. Det kræves yderligere, at det efter de i sagen foreliggende oplysninger om det konkrete forholds grovhed skønnes påkrævet, at sigtede ikke er på fri fod.

Bestemmelsens anvendelsesområde søges endvidere begrænset ved, at strafferammen for den påsigtede lovovertrædelse skal nå op til fængsel i 6 år eller derover. Tilsvarende begrænsninger findes i reglerne om retshåndhævelsesarrest i en del fremmede lande. Udvalget har overvejet at foreskrive en strafferamme på 8 år eller derover, men har anset det for væsentligt, at alle typer af særlig grov berigelseskriminalitet, også tyverier og hælerier, jfr. straffelovens § 286, stk. 1 og 3, er omfattet af bestemmelsen.

Der bør ved anvendelse af bestemmelsen kunne tages hensyn til forhøjet strafferamme på grund af skærpende omstændigheder.”

Af bemærkningerne til udvalgets lovudkast fremgår følgende om retshåndhævelsesarrest, jf. betænkningen s. 73:

”Ved bestemmelsen, der svarer til rpl.s § 780, stk. 1, nr. 2, d), er betingelserne for at anvende retshåndhævelsesarrest skærpet på to punkter.

Retshåndhævelsesarrest kan efter udkastet kun anvendes, hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, hvis strafferamme går op til fængsel i 6 år eller mere. Bestemmelsen kan herefter for så vidt angår berigelsesforbrydelser kun komme til anvendelse, hvis forholdet er omfattet af strfl.s §§ 286 eller 288. På tilsvarende måde kan bestemmelsen anvendes på sigtelse for voldtægt efter straffelovens § 216, men ikke såfremt sigtelsen alene angår overtrædelse af straffelovens § 217.

Efter udkastet kræves det yderligere, at det ”efter oplysningerne om forholdets grovhed” er påkrævet af hensyn til retshåndhævelsen, at varetægt finder sted. Det er ikke tilstrækkeligt, at der foreligger en særligt bestyrket sigtelse for et forhold, der efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller mere, f. eks. røveri. Forholdet skal endvidere konkret vurderet være af en sådan grovhed, at anvendelse af retshåndhævelsesarrest er påkrævet. I nogle røverisager kan den anvendte vold eller de anvendte trusler være af mindre alvorlig karakter, ligesom det udbytte, der tilsigtes opnået, kan være så beskedent, at forholdet ikke bør kunne begrunde retshåndhævelsesarrest.”

Et mindretal kunne ikke tilslutte sig udvalgets forslag og anførte herom følgende, jf. betænkningen s. 31:

”Vedrørende den såkaldte ”retshåndhævelsesarrest” (rpl. § 780, stk. 1, nr. 2 d) ønsker [mindretallet] at fremhæve, at denne varetægtshjemmel efter [mindretallets] opfattelse er yderst betænkelig i alle tilfælde, hvor der ikke foreligger tilståelse eller dog en næsten til vished grænsende sandsynlighed for, at den sigtede er skyldig. Fængsling, der ikke kan støttes på nogen af de øvrige fængslingsgrunde, er en anteciperet straf, der principielt ikke bør iværksættes, sålænge den sigtedes skyld ikke er tilstået eller bevist. Hvis tiltale må opgives, eller den tiltalte frifindes, er en (ofte langvarig) forhåndsfængsling, der ikke er begrundet i efterforskningsmæssige hensyn, helt uacceptabel – uanset erstatningsbestemmelserne. Der kan heller ikke ses bort fra muligheden af, at den, der med urette fængsles som sigtet for en af de meget alvorlige forbrydelser, ”retshåndhævelsesarrest” forudsætter, kan få vanskelighederne ved at afkræfte mistanken forøget med den følge, at han også domfældes med urette.

Hvor ingen af de øvrige varetægtsbetingelser er opfyldt, og der ikke foreligger tilståelse eller sikker formodning om skyld, vejer hensynet til den sigtede langt tungere end hensynet til ”befolkningens retsbevidsthed” og ”den nødvendige alvor og konsekvens i retshåndhævelsen”. De sidstnævnte hensyn alene kan overhovedet kun bære en forhåndsfængsling under de her anførte forudsætninger.

Det erkendes, at denne særlige varetægtshjemmel ikke kan begrænses til tilfælde, hvor der foreligger tilståelse. Ganske vist vil manglende tilståelse som oftest indebæ-

re, at en eller flere af de øvrige fængslingsgrunde vil være til stede, men der vil kunne forekomme situationer, hvor det ikke forholder sig således, og hvor manglende tilståelse ikke bør udelukke ”retshåndhævelsesarrest”, f.eks. hvor den pågældende er grebet på fersk gerning, eller der i øvrigt kan fremføres omstændigheder, der udelukker enhver tvivl. Det findes imidlertid ikke tilstrækkeligt, at sigtelsen er ”i væsentlig grad bestyrket” og slet ikke tilstrækkeligt blot at stille samme krav til prøvelsen af grundlaget for sigtelsen som ved de øvrige fængslingsgrunde.

Betingelserne for at iværksætte ”retshåndhævelsesarrest” foreslås derfor på dette punkt skærpet derhen, at sigtelsen – når der ikke foreligger tilståelse – skal være i en sådan grad bestyrket, at sigtedes benægtelse efter det oplyste må anses for uantagelig.

Hvad de øvrige betingelser angår, kan [mindretallet] tilslutte sig flertallets indstilling.”

2.3. Lovændringen i 1987

Bestemmelsen om retshåndhævelsesarrest blev på ny ændret ved lov nr. 386 af 10. juni 1987. Ved denne lovændring blev der indføjet et nyt nummer i § 762, stk. 2, med følgende ordlyd (idet det hidtidige § 762, stk. 2, blev videreført uændret som § 762, stk. 2, nr. 1):

”Stk. 2. En sigtet kan endvidere varetægtsfængsles, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at han har begået [...]

2) en overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, §§ 244-246, § 250 eller § 252, såfremt lovovertrædelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.”

I lovforslagets bemærkninger anføres om baggrunden for forslaget bl.a følgende, jf. FT 1986-87 (1. saml.), till. A, sp. 4784f:

”Reglerne om varetægtsfængsling i retshåndhævelsesøjemed er begrundet i hensynet til den almindelige retsfølelse, hvorefter det findes krænkende, at personer, der har begået grove forbrydelser, forbliver på fri fod under efterforskningen. Det må endvidere antages, at der er sket en vis ændring i vurderingen af voldsforbrydelser, således at navnlig den grove eller meningsløse vold bedømmes strengere end hidtil.

Hertil kommer, at varetægtsfængsling må antages at kunne sikre en yderligere fremskyndelse af behandlingen af voldssager, da det sikrer en hurtigere afslutning af efterforskningen, og fordi domstolene berammer arrestantsager forud for andre sager.

På denne baggrund foreslås det, at anvendelsesområdet for de gældende regler om retshåndhævelsesarrest udvides, således at der skabes mulighed for varetægtsfængsling af personer, der har begået grove voldsforgreb.

Det foreslås endvidere, at denne adgang til udvidet varetægtsfængsling også skal gælde for andre grove overtrædelser af bestemmelser i straffelovens kapitel 25 om forbrydelser mod liv og legeme. Dette drejer sig først og fremmest om grove tilfælde af hensynsløs forvoldelse af nærliggende fare for andres liv eller førlighed (straffelovens § 252, fængsel indtil 4 år) samt uagtsomt manddrab under skærpende omstændigheder, hvor en eller flere personer bliver dræbt i forbindelse med gerningsmandens spirituskørsel (straffelovens § 241, fængsel indtil 4 år). [...]

Højesteret [har] i en kendelse af 16. marts 1983 [...] udtalt, at anvendelse af varetægtsfængsling i medfør af bestemmelsen om retshåndhævelsesarrest i retsplejelovens § 762, stk. 2, efter lovens forarbejder findes at forudsætte, at "sigtelsen angår forhold af en sådan grovhed, at der må forventes idømt langvarig fængselsstraf eller anden strafferetlig foranstaltning af tilsvarende indgribende betydning". [...]

Der er ikke angivet i Højesterets kendelse, hvad der nærmere skal forstås ved "langvarig fængselsstraf", men der skal formentlig være tale om en forventet fængselsstraf på omkring 8-10 måneders fængsel eller op imod 1 års fængsel. Bestemmelsen kan således i dag kun anvendes i ganske særligt grove voldssager, hvor den forskyldte straf må antages at ligge langt over normalområdet.

Anvendelsen af retshåndhævelsesarrest er med den nuværende udmålingspraksis derfor udelukket i det altovervejende antal voldssager, også hvor der er tale om grov vold eller om den særligt farlige vold, der er omfattet af straffelovens § 244, stk. 2. Kun i exceptionelle voldssager – herunder tilfælde, hvor der foreligger sigtelse for forsætlig legemsbeskadigelse efter straffelovens § 245, stk. 2, og § 246 – vil anvendelse af retsplejelovens § 762, stk. 2, kunne komme på tale."

Om indholdet af den foreslåede regel anføres bl.a. følgende, jf. FT 1986-87 (1. saml.), till. A, sp. 4787:

"Bestemmelsen indeholder således ikke som den gældende regel om retshåndhævelsesarrest et krav om, at den påsigtede lovovertrædelse skal kunne medføre fængsel i 6 år eller derover. I stedet for et sådant strafferammekriterium indføres i lovteksten et krav til den konkret forskyldte straf. Kravet indebærer, at bestemmelsen ikke vil kunne anvendes, såfremt der forventes idømt 30-50 dages ubetinget fængsel eller – på grund af ung alder eller andre særlige forhold – uanset forbrydelsens grovhed en betinget fængselsstraf eller en straf af hæfte. [...]

I øvrigt opretholdes kravet om, at *mistanken skal være særlig bestyrket, og at hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.*

Endvidere må det fremhæves, at proportionalitetskravet i den gældende § 762, stk. 3, også skal finde anvendelse ved fængsling efter stk. 2, nr. 2. Det følger af denne bestemmelses 2. led, at der ikke kan varetægtsfængsles, såfremt frihedsberøvelsen vil

stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af sigtedes forhold, sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis sigtede findes skyldig. Dette krav vil betyde, at fængslingen kun kan blive af *kort varighed* – højst op til 2-3 uger – i det nederste område af bestemmelsens anvendelsesfelt.

Endelig vil bestemmelsen kun kunne finde anvendelse, såfremt *sigtelsen vedrører en overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1 (vold m.v. over for personer i offentlig tjeneste eller hverv) eller en bestemmelse i straffelovens kapitel 25 om forbrydelser mod liv og legeme.*”

Om anvendelsesområdet for den foreslåede regel anføres (på baggrund af den daværende udmålingspraksis) bl.a. følgende, jf. FT 1986-87 (1. saml.), till. A, sp. 4788:

”[Bestemmelsen vil kun] kunne anvendes ved de groveste tilfælde af den såkaldt meningsløse gadevold (dvs. over for kvalificerede sagesløse) og grove tilfælde af overfald over for persongrupper, der efter karakteren af deres arbejde er særligt udsat for angreb (f.eks. taxachauffører). Endvidere kan den anvendes i tilfælde, hvor der er anvendt våben eller påført mere betydelige skader, og i visse gentagelsestilfælde. Endelig vil grove tilfælde af overtrædelser af straffelovens § 252 om hensynsløs farevoldelse [...] kunne være omfattet. [...]

Det må i øvrigt fremhæves, at der i de sager, hvor varetægtsfængsling vil kunne komme på tale efter lovforslaget, foreligger en ret fast udmålingspraksis. I sagerne vil der endvidere som regel allerede på strafforfølgningens indledende stadium være en ret høj grad af klarhed med hensyn til skyldvurderingens udfald. Efter Justitsministeriets opfattelse vil det således normalt ikke volde domstolene vanskeligheder at skulle tage stilling til, hvorvidt lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre en ubetinget fængselsstraf på mindst 60 dage.”

Under behandlingen i Folketinget blev den generelle henvisning i det foreslåede § 762, stk. 2, nr. 2, til ”straffelovens 25. kapitel om forbrydelser mod liv og legeme” ændret til en henvisning til straffelovens §§ 244-246, § 250 eller § 252. Ændringsforslaget blev begrundet på følgende måde, jf. FT 1986-87 (1. saml.), till. B, sp. 2160:

”Det findes betænkeligt, at lovforslaget giver mulighed for varetægtsfængsling i retshåndhævelsesøjemed i forbindelse med en overtrædelse af straffelovens § 241 og § 249, som er rene uagtsomhedsdelikter. Der bør i forbindelse med varetægtsfængsling i retshåndhævelsesøjemed lægges afgørende vægt på gerningsmandens forsæt til at begå en grov lovovertrædelse.”

2.4. Lovændringen i 1994

Ved lov nr. 366 af 18. maj 1994 blev der tilføjet en henvisning til straffelovens § 123 (vold eller trusler mod vidner) i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2. I lovforslagets bemærkninger anføres herom navnlig følgende, jf. FT 1993-94, till. A, s. 1344.

”Ved lov nr. 282 af 19. april 1992 blev [...] § 123 om vold og trusler m.v. over for vidner indsat i straffeloven.

Retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, kan kun finde anvendelse, såfremt sigtelsen vedrører en overtrædelse af de opregnede straffebestemmelser. Den giver således ikke mulighed for varetægtsfængsling i retshåndhævelsesøjemed af den, der er sigtet for overtrædelse af straffelovens § 123, formentlig heller ikke i tilfælde af grov vold, som ville falde ind under §§ 244-246, men hvor forholdet er absorberet af overtrædelsen af § 123. I sådanne tilfælde kan der dog evt. være mulighed for at varetægtsfængsle efter bestemmelsen i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, hvor det bl.a. er en betingelse, at forbrydelsen har en strafferamme på fængsel i 6 år eller derover.

Det er i flere tilfælde forekommet, at gerningsmanden til en voldsforbrydelse har opstået sit offer og har udsat den pågældende for yderligere voldelig overlast eller trusler. Formålet hermed kan være at hævne sig på voldsofferet, der har henvendt sig til myndighederne, eller at søge at formå den pågældende til at kalde anmeldelsen tilbage eller til at undlade at afgive forklaring under sagen.

Hensynet til den, der uforskyldt bliver offer for en voldsforbrydelse, taler med stor vægt for, at samfundet gør, hvad der er muligt, for at yde den pågældende beskyttelse mod yderligere voldelige overgreb. Samfundets muligheder for en effektiv retshåndhævelse i bl.a. voldssager styrkes endvidere, hvis offeret for en voldsforbrydelse sikres bedst muligt, således at den pågældende ikke afstår fra at anmelde voldsforhold eller undlader at afgive forklaring herom til politiet eller i retten af frygt for gerningsmanden.

Som nævnt blev der i 1992 i straffelovens § 123 indsat en bestemmelse, der kriminaliserer vold og trusler m.v. over for vidner. Retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, om varetægtsfængsling i retshåndhævelsesøjemed indeholder imidlertid ikke i opregningen af de omhandlede voldsbestemmelser en henvisning til § 123.

På denne baggrund foreslås det at indsætte en henvisning til straffelovens § 123 i § 762, stk. 2, nr. 2, således at der under nærmere betingelser kan ske varetægtsfængsling i retshåndhævelsesøjemed, når der foreligger en særlig bestyrket mistanke om overtrædelse af denne bestemmelse.”

2.5. Lovændringen i 2002

Bestemmelsen om retshåndhævelsesarrest er senest ændret ved lov nr. 380 af 6. juni 2002, hvor der blev tilføjet en henvisning til straffelovens § 134 a (grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted) i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2.

Denne tilføjelse havde sammenhæng med den forhøjelse af strafferammen i straffelovens § 134 a fra et maksimum på fængsel indtil 6 måneder til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, der blev gennemført ved samme lovændring. Om denne forhøjelse af strafferammen for grov forstyrrelse af ro og orden anføres følgende i lovforslagets bemærkninger, jf. FT 2001-2002 (2. saml.), till. A, s. 2941:

”Den 1. juli 2002 overtager Danmark formandskabet for EU frem til den 31. december 2002. I forbindelse med EU-formandskabet skal Danmark bl.a. være vært for en række internationale møder, herunder det planlagte EU-topmøde i København i december 2002.

Danske myndigheder vil naturligvis gennemføre en lang række foranstaltninger af bl.a. politimæssig karakter med henblik på at beskytte den offentlige sikkerhed mv. i forbindelse med disse møders afholdelse.

I lyset af de voldsomme uroligheder, der fandt sted bl.a. under EU-topmødet i Göteborg i juni 2001 og G8-topmødet i Genova i juli samme år, er der efter Justitsministeriets opfattelse imidlertid også behov for forud for det danske formandskab at styrke den strafferetlige beskyttelse med henblik på at imødegå og bekæmpe alvorlige forbrydelser mod den offentlige ro og orden. Det foreslås derfor at forhøje strafmaksimum i straffelovens § 134 a fra de nuværende 6 måneders fængsel til fængsel i 1 år og 6 måneder.

Den foreslåede forhøjelse af strafferammen i straffelovens § 134 a fra 6 måneder til 1 år og 6 måneder indebærer samtidig, at der under nærmere angivne betingelser vil være mulighed for efter retsplejelovens § 762, stk. 1, at varetægtsfængsle personer, om hvem der er begrundet mistanke om overtrædelse af straffelovens § 134 a. Det gælder bl.a., hvor der er bestemte grunde til at antage, at vedkommende på fri fod vil fortsætte med at begå tilsvarende overtrædelser.”

Om medtagelsen af straffelovens § 134 a i bestemmelsen om retshåndhævelsesarrest i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, anføres følgende, jf. FT 2001-2002 (2. saml.), till. A, s. 2941f:

”Som anført ovenfor [...] vil den foreslåede forhøjelse af strafferammen i straffelovens § 134 a fra 6 måneder til 1 år og 6 måneders fængsel samtidig indebære, at der under nærmere angivne betingelser er mulighed for efter retsplejelovens § 762, stk. 1, at varetægtsfængsle personer, der deltager i grov forstyrrelse af ro og orden på

offentligt sted. Det gælder bl.a., hvis der er bestemte grunde til at antage, at vedkommende på fri fod på ny vil begå tilsvarende kriminalitet.

Retsplejelovens § 762, stk. 2, om varetægtsfængsling i retshåndhævelsesøjemed er begrundet i hensynet til den almindelige retsfølelse. Således kan der efter denne bestemmelse i visse tilfælde ske varetægtsfængsling, hvis det findes krænkende, at en person, som med særlig styrke mistænkes for en grov forbrydelse, er på fri fod under efterforskningen.

Justitsministeriet finder af de grunde, der er anført ovenfor [...], at der bør skabes mulighed for også i retshåndhævelsesøjemed at varetægtsfængsle personer, der deltager i grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted.

Det foreslås derfor at indføre en henvisning til straffelovens § 134 a i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, således at der kan ske varetægtsfængsling, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke om en overtrædelse af straffelovens § 134 a, der efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.”

3. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5 fastslår, at enhver har ret til frihed og personlig sikkerhed, og at ingen må frihedsberøves undtagen i de tilfælde, der udtrykkeligt fremgår af artikel 5. Varetægtsfængsling af sigtede er omfattet af konventionens artikel 5, stk. 1, litra c, om frihedsberøvelse af en person ”med det formål at stille ham for den kompetente retlige myndighed”.

Konventionen indeholder ikke en opregning af anerkendelsesværdige varetægtsfængslingsgrunde, og det beror derfor navnlig på Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, hvilke fængslingsgrunde der accepteres. Retshåndhævelsesarrest som defineret i dansk ret er i overensstemmelse med konventionen, hvis der under hensyn til kriminalitetens alvorlige karakter ville være fare for forstyrrelse af den offentlige orden, hvis sigtede var på fri fod.

Menneskerettighedsdomstolen anerkender således, at visse forbrydelser på grund af deres alvorlige og grove karakter og på grund af befolkningens reaktion på sådanne forbrydelser kan medføre en social uro (”social disturbance”), der kan begrunde varetægtsfængsling i en vis periode. Det kræves, at en løsladelse i den konkrete situation efter oplysningerne i sagen faktisk vil forstyrre den offentlige orden, og fængsling må kun opretholdes, så længe der i givet fald vedbliver at være fare for

den offentlige orden. Risikoen for forstyrrelse af den offentlige orden skal vurderes konkret, og en generel henvisning til forbrydelsens karakter og omstændighederne ved forbrydelsen er således ikke tilstrækkelig.

Kapitel 3

Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

1. Indledning

Som nærmere omtalt i kapitel 1 skal Strafferetsplejeudvalget overveje spørgsmålet om at udvide adgangen til retshåndhævelsesarrest i sager om sædelighedskriminalitet og i den forbindelse udarbejde et lovudkast.

Strafferetsplejeudvalget har forstået udtrykket ”sædelighedskriminalitet” som sigtende til straffebestemmelserne i straffelovens 24. kapitel om forbrydelser mod kønssædeligheden samt straffelovens § 210 om incest. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser omfatter dog ikke de straffebestemmelser i straffelovens 24. kapitel, som har en lavere strafferamme end mindst 1 år og 6 måneders fængsel, idet det siden 1978 har været et grundlæggende princip, at varetægtsfængsling kun er mulig ved lovovertrædelser, der har en strafferamme på mindst 1 år og 6 måneders fængsel.

Det fremgår af udvalgets kommissorium, at der i offentligheden har været rejst spørgsmål, der vedrører mulighederne for at varetægtsfængsle sigtede og dømte i sædelighedssager. Synspunktet har været, at det i en række tilfælde kan virke stødende, at personer, der sigtes for sædelighedskriminalitet, og navnlig personer, der er dømt for sædelighedskriminalitet, kan være på fri fod, indtil der efter endelig dom kan iværksættes afsoning.

Det anføres i kommissoriet, at der kan være anledning til bl.a. at overveje, om retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, bør udvides til også at give mulighed for retshåndhævelsesarrest i visse sager om sædelighedskriminalitet, hvor der ikke er grundlag for retshåndhævelsesarrest i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

Strafferetsplejeudvalget har på den baggrund overvejet spørgsmålet om en videre mulighed for retshåndhævelsesarrest end efter gældende ret med hensyn til sædelighedssager.

Strafferetsplejeudvalget bemærker, at Straffelovrådet i øjeblikket overvejer, om der gennem lovgivning kan være anledning til at ændre strafniveauet i sager om seksuelt misbrug af børn, herunder om der i visse sager kan være anledning til at forhøje strafniveauet. Udvalgets overvejelser om retshåndhævelsesarrest er foretaget på grundlag af det nuværende strafniveau.

Nedenfor i afsnit 2 omtales først de særlige forhold, der gør sig gældende med hensyn til fængslinggrunden retshåndhævelsesarrest. Dernæst omtales i afsnit 3 forholdet til retsplejelovens øvrige fængslingsgrunde.

I afsnit 4 beskrives forskellige modeller for nye regler om retshåndhævelsesarrest i sædelighedsager. Afsnit 5 omhandler spørgsmålet om anvendelse af retshåndhævelsesarrest efter dom i første instans.

Afsnit 6 sammenfatter udvalgets generelle overvejelser om en udvidet adgang til retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager, mens udvalget i afsnit 7 gennemgår de enkelte sædelighedsforbrydelser.

Afsnit 8 indeholder udvalgets konklusion.

Udvalgets lovudkast med bemærkninger findes i kapitel 4.

2. Retshåndhævelsesarrest

Retshåndhævelsesarrest udgør en særlig fængslinggrund, idet fængsling her sker af hensyn til retsfølelsen, og således ikke af hensyn til sagens gennemførelse, dvs. de processuelle hensyn, som ellers retfærdiggør frihedsberøvelse forud for en fældende dom.

Strafferetsplejeudvalget har i betænkning nr. 978/1983 om varetægtsfængsling i voldssager anført følgende almindelige synspunkter herom (side 20f):

”Straffeprocessuelle tvangsindgreb kendetegnes ved, at de med det formål at muliggøre eller fremme strafforfølgning anvendes på et tidspunkt, hvor den sigtedes skyld endnu ikke er fastslået ved endelig dom. Det er et bærende princip i såvel dansk som international ret, at den sigtede bør betragtes som uskyldig, indtil hans skyld er fast-

slået ved dom (Ingen straf uden dom). Varetægtsfængsling må som andre straffeprocessuelle tvangsindgreb anses for legitimeret ved den processuelle funktion. Dette indebærer, at indgrebet principielt bør tjene processuelle, men ikke pønale formål.

Retsplejelovens fængslingsregler tjener primært processuelle formål. Dette gælder fuldt ud reglerne om sikrings- og kollusionsarrest, som skal sikre, at sigtede er til stede under sagen, og at forfølgningen ikke vanskeliggøres. Derimod varetages gennem reglen om uskadeliggørelsesarrest en blanding af processuelle og præventive formål. Det kan af hensyn til processens gennemførelse være nødvendigt at afbryde et kriminelt forløb ved fængsling af den sigtede. Men bestemmelsen går videre, idet den også tager sigte på opretholdelse af retssikkerheden. Endelig varetages ved den i 1935 indførte retshåndhævelsesarrest egentligt repressive formål.

Isoleret betragtet bliver vurderingen af de enkelte fængslingsregler således forskellig, idet disse ikke i samme grad hviler på processuelle hensyn. Udadtil vil strafforfølgningen dog i vidt omfang fremstå som en helhed. De enkelte led i processen: anholdelse, afhøring, varetægtsfængsling, domsforhandling, dom og straffuldbydelse til sigter alle gennemførelsen af samfundets reaktion på lovovertrædelser. I denne forstand kan der ikke bortses fra, at også det enkelte led, herunder varetægtsfængsling, som en del af helheden tjener pønale formål. Dette forhold ændrer ikke det principielle udgangspunkt, men understreger, at reglerne om varetægtsfængsling faktisk varetager hensyn, der er videregående end de rent processuelle, uanset hvorledes disse regler udformes.”

Strafferetsplejeudvalget kan fortsat tilslutte sig disse synspunkter. Det centrale er, at der er en forskel af væsentlig principiel betydning mellem på den ene side retshåndhævelsesarrest og på den anden side de øvrige fængslingsgrunde. Det er også på den baggrund, at loven stiller et skærpet mistankekrav med hensyn til retshåndhævelsesarrest.

Kravet om en særligt bestyrket mistanke er udtryk for en tilbageholdenhed med hensyn til anvendelse af retshåndhævelsesarrest. Kravet skal ses i sammenhæng med det forhold, at retshåndhævelsesarrest kan opfattes som en foregrebet straf, og at der derfor bør være en højere grad af sikkerhed i grundlaget for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen end med hensyn til andre fængslingsgrunde.

Reglerne om varetægtsfængsling, herunder af hensyn til retshåndhævelsen, er i princippet de samme ved fængsling før og efter dom i første instans. Med hensyn til navnlig retshåndhævelsesarrest gør det selvsagt en væsentlig forskel, om der er afsagt dom i første instans, idet en fældende dom er udtryk for rettens afgørelse om, at tiltalte er skyldig. Spørgsmålet om anvendelse af retshåndhævelsesarrest efter dom er særligt behandlet nedenfor i afsnit 5.

Varetægtsfængsling er et alvorligt indgreb i den personlige frihed, og der må derfor kræves en væsentlig begrundelse for regler, der udvider muligheden for varetægtsfængsling. Dette må ikke mindst gælde med hensyn til retshåndhævelsesarrest.

Strafferetplejeudvalget finder, at retshåndhævelsesarrest frembyder særlige problemer, og at regler om denne fængslingsgrund i hvert fald bør have et snævert anvendelsesområde.

Udvalgets overvejelser i det følgende er foretaget i dette lys.

3. Forholdet til andre fængslingsgrunde

Som omtalt ovenfor i afsnit 1, har kommissoriet baggrund i en offentlig debat om varetægtsfængsling i sædelighedssager. Denne debat er udsprunget af nogle konkrete straffesager, der efter udvalgets opfattelse rejser spørgsmål om anvendelse også af andre fængslingsgrunde end retshåndhævelsesarrest.

Retsplejelovens § 762, stk. 2, om *retshåndhævelsesarrest* giver mulighed for at varetægtsfængsle en sigtet, når der er særligt bestyrket mistanke om, at den pågældende har begået enten en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, eller en nærmere bestemt anden lovovertrædelse, idet der i begge tilfælde stilles – forskellige – krav vedrørende den forventede straf. Det kræves endvidere, at hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Retsplejelovens § 762, stk. 1, om de *almindelige fængslingsgrunde* giver mulighed for at varetægtsfængsle en sigtet, når der er begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og der desuden foreligger enten flugtfare, gentagelsesfare eller kollusionsfare (dvs. fare for forstyrrelse af efterforskningen).

Hensynet til, at sigtede eller domfældte ikke unddrager sig straf ved at stikke af, varetages ved reglen i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, der giver mulighed for at varetægtsfængsle, når der er bestemte grunde til at antage, at sigtede eller domfældte vil unddrage sig forfølgningen eller fuldbyrdelsen.

Hensynet til, at sigtede eller domfældte ikke begår ny kriminalitet på fri fod, varetages ved reglen i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, der giver mulighed for at varetægtsfængsle, når der er bestemte grunde til at frygte, at sigtede eller domfældte på fri fod vil begå ny kriminalitet.

To af de sager, der har været omtalt i debatten om varetægtsfængsling i sædelighedssager, illustrerer problemstillinger vedrørende fængslingsgrundene flugtfare og gentagelsesfare.

Den første sag er et eksempel på flugtfare, som først viser sig efterfølgende, og er omtalt i spørgsmål nr. S 4945 fra medlem af Folketinget Hans Kristian Skibby (DF) af 17. maj 2006:

Tiltalte blev den 8. maj 2003 idømt 6 måneders fængsel for at have tvunget et barn til anden kønslig omgængelse end samleje og for flere tilfælde af blufærdighedskrænkelser over for børn, jf. straffelovens § 217, jf. § 225, og § 232. Tiltalte blev den 20. november 2003 tilsagt til afsoning, men var ifølge folkeregisteret den 19. august 2003 udvandret til USA.

Den anden sag er et eksempel på problemstillingen vedrørende gentagelsesfare og er omtalt i spørgsmål nr. S 3997 fra medlem af Folketinget Peter Skaarup (DF) af 12. april 2006:

En 51-årig mand, der mellem 1978 og 1999 ni gange var straffet for seksuelle overgreb mod børn, senest med 60 dages fængsel i 1996 og med 20 dages hæfte i 1999, var varetægtsfængslet af hensyn til efterforskningen 9. december 2004-10. januar 2005, hvorimod byretten i grundlovsforhøret ikke fandt ”fuldt fornødent grundlag” for at varetægtsfængsle af hensyn til gentagelsesfare. Sigtede kærede byrettens afgørelse om varetægtsfængsling til landsretten, der i overensstemmelse med anklagemyndighedens påstand for landsretten fængslede af hensyn til efterforskningen.

Sigtede blev ved byretsdom af 7. november 2005 idømt 1 års fængsel for bl.a. anden kønslig omgængelse end samleje med en 12-13-årig dreng og blufærdighedskrænkelser af to 11-årige drenge. Efter presseomtale af byretsdommen blev der indgivet en ny anmeldelse mod sigtede for i september-oktober 2005 at have befølt en 14-årig dreng, og sigtede blev den 20. januar 2006 idømt en tillægsstraf på 3 måneder for denne blufærdighedskrænkelser. Byretsdommen af 7. november 2005 blev stadfæstet af landsretten den 9. februar 2006, men Højesteret forhøjede straffen til fængsel i 2 år og 9 måneder (tillægsstraf til byretsdommen af 20. januar 2006). [UfR 2007.254 H]

I den første sag var problemet, at tiltalte udrejste af landet, inden afsoning af den idømte straf blev påbegyndt. Der var imidlertid ikke forud for dommen oplyst om-

stændigheder, der kunne give grundlag for at antage, at der var flugtfare. Det tilføjes, at regler og praksis vedrørende tilsigelse til afsoning er ændret siden 2003, og at en person, der i dag idømmes 6 måneders fængsel for sædelighedskriminalitet, vil blive indkaldt til afsoning langt hurtigere, end det skete i sagen fra 2003.

I den anden sag var problemet, at tiltalte fortsatte sine forbrydelser i tiden mellem løsladelsen i januar og byretsdommen i november 2005. Tiltalte var tidligere straffet for seksuelle overgreb, og oplysninger herom var naturligvis tilgængelige også på tidspunktet for løsladelsen i januar 2005. Som nævnt fandt byretten i grundlovsforhøret ikke fuldt fornødent grundlag for at varetægtsfængsle af hensyn til gentagelsesfare, og spørgsmålet om varetægtsfængsling af hensyn til gentagelsesfare blev ikke forelagt for landsretten.

Både med hensyn til flugtfare, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, og med hensyn til gentagelsesfare, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, beror spørgsmålet om varetægtsfængsling på en konkret anvendelse af de kriterier, der er anført i bestemmelserne. Hensyn til at imødegå en risiko for flugt eller gentagelse kan ikke som sådanne varetages gennem bestemmelser om retshåndhævelsesarrest, men må i sig selv bero på anvendelse af reglerne i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1 og 2. Disse bestemmelser falder uden for Strafferetsplejeudvalgets kommissorium, og udvalget har allerede derfor ikke beskæftiget sig selvstændigt med disse fængslingsgrunde. Noget andet er, at anvendelse af retshåndhævelsesarrest som anden fængsling rent faktisk virker sådan, at sigtede eller tiltalte forhindres i at flygte og i at fortsætte med kriminalitet.

Uanset at fængslingsgrunden i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, falder uden for kommissoriet, finder udvalget på baggrund af eksemplet vedrørende gentagelsesfare endvidere anledning til at gøre nogle bemærkninger om denne fængslingsgrund.

I den konkrete vurdering, der skal foretages efter denne bestemmelse, indgår i retspraksis forekomsten af eventuelle forstraffe for lignende kriminalitet med meget betydelig vægt. Der er formentligt i praksis ofte lagt særlig vægt på tidligere domme inden for de sidste 5 år.

Netop 5 år svarede tidligere til straffelovens regel om gentagelsesvirkning i relation til regler om forhøjet straf i gentagelsestilfælde. Denne regel er nu ændret til en 10-

års regel, jf. straffelovens § 84. Et 5-års kriterium fremstår allerede derfor ikke som særlig logisk. Men under alle omstændigheder må det afgørende for, om der består en tilstrækkelig gentagelsesrisiko, være en konkret vurdering, hvor også andre omstændigheder end antallet og den tidsmæssige nærhed af tidligere lignende kriminalitet indgår, jf. herved i øvrigt om sager vedrørende straffelovens § 134 a (grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted) Højesterets kendelse af 13. juni 2007 gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2007 s. 2350.

Her kan nævnes personlige forhold som narkotika- eller andet misbrug, relationer til kriminelle miljøer og antallet og frekvensen af de nu påsigtede forhold. I relation til sædelighedssager bemærkes, at også selve kriminalitetens særegne karakter kan indgå i vurderingen af, om der er gentagelsesrisiko. Efter udvalgets opfattelse vil f.eks. overgreb på små børn således allerede efter de gældende regler kunne opfattes som en kriminalitetstype, hvor der efter omstændighederne skal mindre til end ellers, for at tidligere kriminalitet sammenholdt med den nu påsigtede giver grundlag for at frygte, at den sigtede på fri fod vil begå en ny lignende lovovertrædelse. Også andre verserende sigtelser for sædelighedskriminalitet, der endnu ikke er pådømt, vil kunne indgå i vurderingen. I vurderingen vil naturligt også kunne indgå f.eks. ligheder i optakten til den tidligere og den aktuelle kriminalitet. Sådanne synspunkter vil kunne føre til, at der ikke nødvendigvis kræves et antal forstraffe eller nødvendigvis ret nye forstraffe. Også på den baggrund kan det efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse ikke af eksemplet ovenfor om gentagelsesfare udledes, at der i almindelighed ikke kan fængsles efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, i tilfælde, hvor der alene foreligger forstraffe, der er mere end 5 år gamle.

Hensynet til, at sigtede ikke på fri fod modvirker efterforskningen, varetages ved reglen i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, der giver mulighed for at varetægtsfængsle, når der efter sagens omstændigheder er bestemte grunde til at antage, at sigtede vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller advare eller påvirke andre.

Med hensyn til denne fængslingsgrund bemærkes, at der i sædelighedssager i en række tilfælde forekommer situationer, hvor der kan være et klart behov for at sikre, at sigtede ikke får mulighed for at påvirke forurettede. Dette gælder ikke mindst, når forurettede er et barn med særlig tilknytning til sigtede, som f.eks. i incestsager.

Betingelserne for anvendelse af fængslingsgrunden i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, vil i sådanne tilfælde ofte være opfyldt.

Denne fængslingsregel falder imidlertid på samme måde som reglerne om flugt- og gentagelsesfare uden for udvalgets kommissorium.

Udvalgets overvejelser er således begrænset til regler om retshåndhævelsesarrest, dvs. regler, hvor fængslingsgrunden er hensynet til retsfølelsen. Det afgørende er her, i hvilke tilfælde det i sig selv kan virke stødende for befolkningens almindelige retsfølelse, at en person, der er sigtet eller dømt for grov kriminalitet, er på fri fod.

4. Modeller for nye regler om retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager

Efter den gældende regel i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, kan varetægtsfængsling ske, hvis der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at sigtede (eller domfældte) har begået en lovovertrædelse, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, og hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede (eller domfældte) ikke er på fri fod. Kravet til forholdets grovhed forudsætter efter lovens forarbejder og retspraksis, at der i det konkrete tilfælde må antages at være forskyldt en langvarig fængselsstraf svarende til mindst 8-10 måneders ubetinget fængsel.

Spørgsmålet om at udvide adgangen til varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sædelighedssager i forhold til de gældende regler i retsplejelovens § 762, stk. 2, angår på denne baggrund to tilfældegrupper.

Der er *for det første* tale om straffebestemmelser, der opfylder strafferammekravet i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1 (6 års fængsel eller derover i strafferammen), men hvor den konkrete forskyldte straf er mindre end 8-10 måneders ubetinget fængsel.

De relevante straffebestemmelser angår voldtægt (straffelovens § 216), samleje ved tilsnigelse (straffelovens § 221), samleje med barn under 15 år (straffelovens § 222), kønslig omgængelse med slægtning i nedstigende linje (straffelovens § 210, stk. 1 og 3) og optagelse eller udbredelse af pornografiske billeder af personer under

18 år under særligt skærpende omstændigheder (straffelovens § 230 og § 235, stk. 1). Straffelovens § 216 (voldtægt) og § 222 (samleje med barn under 15 år) finder tilsvarende anvendelse på anden kønslig omgængelse end samleje, herunder mellem personer af samme køn, jf. straffelovens §§ 224 og 225. Straffelovens § 221 (samleje ved tilsnigelse) omfatter også anden heteroseksuel kønslig omgængelse end samleje, jf. straffelovens § 224.

Der henvises til gennemgangen af de enkelte bestemmelser i afsnit 7.1-.7.5 nedenfor.

Der er *for det andet* tale om straffebestemmelser, der ikke opfylder strafferammekravet i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, og hvor retshåndhævelsesarrest efter den gældende regel derfor ikke kan ske, uanset om den konkrete forskyldte straf er højere end 8-10 måneder. For disse tilfælde foreligger således spørgsmål både om, hvorvidt retshåndhævelsesarrest overhovedet skal kunne finde sted, og om hvorledes kravet til den konkrete forskyldte straf skal være.

De relevante straffebestemmelser på sædelighedsområdet angår tiltvingelse af samleje ved ulovlig tvang, uden at der foreligger voldtægt (straffelovens § 217), samleje ved udnyttelse af sindssygdom eller mental retardering (straffelovens § 218, stk. 1), samleje ved udnyttelse af, at forurettede er ude af stand til at modsætte sig handlingen (straffelovens § 218, stk. 2), institutionsansats samleje med en person, der er optaget i institutionen (straffelovens § 219), samleje med en person under 21 år ved groft misbrug af tjenstligt afhængighedsforhold (straffelovens § 220, 2. led), samleje med en person under 18 år, der er den skyldiges adoptivbarn, stedbarn eller plejebarn mv. (straffelovens § 223, stk. 1), samleje med en person under 18 år ved groft misbrug af aldersmæssig overlegenhed (straffelovens § 223, stk. 2) og samleje med en person under 18 år mod betaling (straffelovens § 223 a). De nævnte bestemmelser finder tilsvarende anvendelse på anden kønslig omgængelse end samleje, herunder mellem personer af samme køn, jf. straffelovens §§ 224 og 225.

De relevante straffebestemmelser angår endvidere rufferi (straffelovens § 228, stk. 1), tilskyndelse eller bistand til en person under 21 år til prostitution og befordring til udlandet af en person med henblik på prostitution, når personen er uvidende om formålet (straffelovens § 228, stk. 2), mellemmandsvirksomhed og udnyttelse ved

prostitution (straffelovens § 229, stk. 1) og blufærdighedskrænkelse (straffelovens § 232).

Der henvises til gennemgangen af de enkelte bestemmelser i afsnit 7.6-7.17 nedenfor.

Som nævnt i afsnit 1 overvejer Strafferetsplejeudvalget ikke de straffebestemmelser i straffelovens 24. kapitel om forbrydelser mod kønssædeligheden, der har en strafferamme på mindre end 1 år og 6 måneders fængsel. Det drejer sig om kønslig omgængelse med en person over 21 år ved groft misbrug af tjenstligt afhængighedsforhold (straffelovens § 220, 1. led, og §§ 224 og 225, jf. § 220, 1. led), udlejning af hotelværelse til prostitution (straffelovens § 229, stk. 2), forargelig opfordring til utugt (straffelovens § 233), salg af pornografiske billeder eller genstande til en person under 16 år (straffelovens § 234) og besiddelse af pornografiske billeder af personer under 18 år (straffelovens § 235, stk. 2).

Endvidere har Strafferetsplejeudvalget ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for at overveje straffelovens § 262 a om menneskehandel, der efter omstændighederne kan absorbere strafansvaret efter straffelovens §§ 228 og 229. Udvalget peger i den forbindelse også på, at straffelovens § 262 a har en strafferamme på 8 års fængsel og giver dermed mulighed for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

I overensstemmelse med kommissoriet har Strafferetsplejeudvalget navnlig overvejet, om retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, bør udvides til også at give mulighed for retshåndhævelsesarrest i visse sager om sædelighedskriminalitet, hvor der ikke er grundlag for retshåndhævelsesarrest i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

Strafferetsplejeudvalget har dog for fuldstændighedens skyld også drøftet forskellige alternative løsningsmodeller, men har ikke fundet grundlag for at anbefale nogen af disse.

Som et alternativ til at udvide retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, har Strafferetsplejeudvalget således overvejet at foreslå at tilføje et nyt nr. 3 i § 762, stk. 2, omfattende visse sædelighedsforbrydelser. Dette ville imidlertid kun være relevant, hvis man ønskede at fastsætte et andet minimumskrav til den konkrete forskyldte straf end de

60 dages ubetinget fængsel, som fremgår af nr. 2, og Strafferetsplejeudvalget finder ikke grundlag for en yderligere underopdeling af de forskellige former for retshåndhævelsesarrest i forhold til den gældende opdeling mellem fængsling efter stk. 2, nr. 1, og fængsling efter stk. 2, nr. 2.

Mere vidtgående alternativer – f.eks. ændring af strafferammekravet i § 762, stk. 2, nr. 1, eller omformulering af nr. 1 med henblik på at sænke kravet til den konkrete forskyldte straf og/eller erstatte eller supplere kravet til den forventede straf med andre kriterier, f.eks. gående på de påsigtede forholdes personfarlige og/eller særligt krænkende karakter – vil vanskeligt kunne tænkes uden større eller mindre konsekvenser for muligheden for retshåndhævelsesarrest ved andre typer af kriminalitet end sædelighedskriminalitet. Strafferetsplejeudvalget har derfor ikke overvejet sådanne alternativer nærmere.

Efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse er der ikke anledning til at overveje at ændre mistankekravet ved retshåndhævelsesarrest (særligt bestyrket mistanke). Når en person varetægtsfængsles, uden at der foreligger hverken flugtfare, gentagelsesfare eller kollusionsfare, dvs. alene fordi det anses for stødende, at den pågældende er på fri fod under sagens behandling, må der kræves en meget høj grad af sandsynlighed for, at den pågældende er skyldig i de påsigtede forhold. Som Strafferetsplejeudvalget har anført i betænkning nr. 978/1983 om varetægtsfængsling i voldssager, er kravet om særligt bestyrket mistanke uomgængeligt, når varetægtsfængslingen udelukkende støttes på retshåndhævelsessyn (side 44).

Strafferetsplejeudvalget tilføjer, at heller ikke de særlige bevisforhold i sædelighedssager, hvor der ofte ikke foreligger andre væsentlige bevismidler end forurettedes og sigtedes forklaringer, efter udvalgets opfattelse kan begrunde en fravigelse af mistankekravet.

Proportionalitetskravet er udtryk for et grundlæggende princip, som der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse ikke bliver tale om at ændre. Proportionalitetsprincippet må således i sædelighedssager – som i andre sager – indebære, at retshåndhævelsesarrest, hvor der alene er forskyldt en kortere fængselsstraf, i givet fald må blive af tilsvarende kort varighed.

5. Særligt om retshåndhævelsesarrest efter dom i første instans

På samme måde som de andre fængslingsregler finder reglerne om retshåndhævelsesarrest anvendelse også efter dom i første instans, jf. nærmere retsplejelovens § 769, og betingelserne er i princippet ganske de samme som før dommen. Med hensyn til retshåndhævelsesarrest gør det sig dog navnlig gældende, at kravet om en særligt bestyrket mistanke efter en domfældelse normalt vil være opfyldt.

Om varetægtsfængsling skal ske efter dom, må dog altid bero på en samlet vurdering, hvor også det forudgående forløb spiller en rolle.

Har tiltalte været varetægtsfængslet før dommen, får dette naturligvis betydning for proportionalitetskravet, men også for, om hensynet til retshåndhævelsen fortsat kræver fængsling. Det antages således, at hensynet til retshåndhævelsen tager af i takt med tiden, hvor sigtede har været frihedsberøvet. Selv om proportionalitetskravet i det konkrete tilfælde endnu ikke er til hinder for fortsat fængsling, kan en forudgående varetægtsperiode – efter en vurdering af dens længde og grovheden af forbrydelsen – således betyde, at yderligere fængsling ud fra retshåndhævelseshensyn ikke bør ske. Retsfølelsen har så at sige fået sit. Dette må også gælde, selv om den forudgående varetægtsfængsling er sket efter en anden fængslingsgrund, f.eks. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3.

Men også det forhold, at sigtede ikke har været varetægtsfængslet eller er løsladt på et tidspunkt forud for hovedforhandlingen, kan have betydning for afgørelse om fængsling i forbindelse med domsafsigelsen. Det kan således efter omstændigheder fremstå som mindre nærliggende, at en domfældt skal varetægtsfængsles, efter at retsmyndighederne i en periode efter, at sigtelse og tiltale er rejst for det forhold, der nu er dømt for, har accepteret, at sigtede var på fri fod. Der kan også henvises til Rigsadvokatens redegørelser fra 2004 om voldtægtssager og sager om overtrædelse af straffelovens § 222 (Rigsadvokaten Informerer nr. 8/2004) samt Rigsadvokaten Informerer nr. 27/2006, som er nærmere omtalt nedenfor.

Efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse er det dog ikke i sig selv nødvendigvis afgørende, at der ikke er varetægtsfængslet før dommen, i hvert fald ikke når dette skyldes, at der ikke da forelå en særligt bestyrket mistanke.

For det første må det spille ind, at anvendelse af retshåndhævelsesarrest har en langt mindre problematisk karakter, når det sker efter en domfældelse i første instans. For det andet foreligger der i relation til spørgsmålet om retsfølelsen en særlig aktualisering i og med, at der ved hovedforhandlingen er gennemført en offentlig retssag, hvor det ved dommen slås fast, hvilke forhold den tiltalte har begået.

Det kan således fremstå som særligt stødende for retsfølelsen, at tiltalte er på fri fod, når retten har fastslået tiltaltes skyld ved fældende dom.

Efter udvalgets opfattelse er der ikke behov for særlige lovregler om fængsling efter dom. Hensyn som de anførte kan således gøre sig gældende også i andre sager end sædelighedssager, og en inddragelse af sådanne hensyn kan fuldt ud ske gennem den helt konkrete vurdering af retshåndhævelseskriteriet, der under alle omstændigheder skal ske ved rettens afgørelse.

Det må således i første omgang være op til anklagemyndigheden at være opmærksom på behovet for retshåndhævelsesarrest også i sager, hvor fængsling ikke er sket umiddelbart forud for dommen. Der kan i den forbindelse henvises til Rigsadvokatens Informerer nr. 27/2006, hvor rigsadvokaten anmodede politimestrene (nu politidirektørerne) og statsadvokaterne om, at begæring af varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen fremsættes i videst muligt omfang, hvis der findes grundlag herfor.

6. Sammenfattende generelle overvejelser

Strafferetsplejeudvalget har ovenfor i afsnit 2 anført, at regler om retshåndhævelsesarrest bør have et snævert anvendelsesområde. Væsentlige principielle grunde taler således i hvert fald for ikke at udvide anvendelsesområdet for retshåndhævelsesarrest væsentligt i forhold til de gældende regler. Udvalget har overvejet spørgsmålet om en udvidet adgang til retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager med dette udgangspunkt.

Udvalget har således fundet, at en sådan lovændring i givet fald snarere bør have karakter af en ajourføring af anvendelsesområdet for de gældende regler om retshåndhævelsesarrest end en udvidelse til forbrydelser, der er mindre grove end dem, der i dag giver mulighed for retshåndhævelsesarrest. Ved gennemgangen af de en-

kelte sædelighedsforbrydelser nedenfor i afsnit 7 har udvalget derfor lagt vægt på at undersøge, om der findes tilfælde af sædelighedsforbrydelser, hvor der i dag ikke er mulighed for retshåndhævelsesarrest, men som alligevel kan sidestilles med andre forbrydelser, for hvilke en sådan mulighed findes efter de gældende regler.

Udvalget har fundet, at det bør fastholdes, at en almindelig regel om retshåndhævelsesarrest fortsat bør forbeholdes de groveste forbrydelser.

Efter den gældende, almindelige regel i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, er der allerede i dag mulighed for retshåndhævelsesarrest i de sædelighedssager, hvor strafferammen er fængsel i 6 år eller derover. Dette forudsætter dog, at straffen i det enkelte tilfælde må ventes at være fængsel i 8-10 måneder eller derover. For de lovovertrædelser, herunder f.eks. voldtægt, hvor straffniveauet i almindelighed opfylder denne betingelse, er det udvalgets hovedsynspunkt, at spørgsmålet om retshåndhævelsesarrest må bero på anvendelse af den gældende regel.

Udvalget har heller ikke fundet grundlag for at ændre på anvendelsesområdet for § 762, stk. 2, nr. 1 (kravet om fængsel i 6 år eller derover i strafferammen), jf. ovenfor afsnit 4.

Derimod kan det – som også angivet i kommissoriet – overvejes at udvide den særlige regel om retshåndhævelsesarrest i voldssager mv. i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, hvorefter fængsling kan ske i tilfælde, hvor den forventede straf er på mindst 60 dages fængsel. Overvejelserne må dreje sig om straffebestemmelser, hvor der mere hyppigt forekommer sager, som medfører straffe under 8-10 måneders fængsel, men som alligevel i betydelig grad er egnede til at støde retsfølelsen.

Spørgsmålet er, om der findes sådanne tilfælde af sædelighedsforbrydelser, hvor der ikke i dag er mulighed for retshåndhævelsesarrest, men hvor der alligevel må siges at være tale om kriminalitet af en sådan *hensynsløs og stødende karakter*, at tilfældet i hvert fald kan sidestilles med de voldssager mv., der er omfattet af den gældende § 762, stk. 2, nr. 2. Udvalget har i den forbindelse særligt overvejet sædelighedsforbrydelser over for børn (personer under 15 år), idet overgreb mod børn må anses for særligt egnede til at støde retsfølelsen.

Strafferetsplejeudvalget er opmærksom på, at der i en række sager af denne karakter vil være grundlag for fængsling under henvisning til faren for forstyrrelse af efterforskningen. Efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse udelukker det imidlertid ikke i sig selv en udvidelse af mulighederne for retshåndhævelsesarrest med henblik på de tilfælde, hvor en sådan kollusionsrisiko ikke foreligger.

Strafferetsplejeudvalget er endvidere opmærksom på de særlige bevisforhold i sager om seksuelle krænkelser, herunder ofte fravær af andre vidner end forurettede. Efter udvalgets opfattelse er der ikke mindst i sådanne sager grund til, at retten i det enkelte tilfælde nøje overvejer, om kravet om en særligt bestyrket mistanke er opfyldt. Det er imidlertid efter omstændighederne ikke udelukket, at en særligt bestyrket mistanke antages at foreligge, selv om der ikke er andre væsentlige vidner end forurettede. Strafferetsplejeudvalget finder ikke, at de særlige bevisforhold i sædelighedssager er til hinder for at udvide mulighederne for varetægtsfængsling i retshåndhævelsesøjemed i sådanne sager for de tilfælde, hvor en særligt bestyrket mistanke foreligger, enten allerede under efterforskningen eller – som det normalt må antages – efter en domfældelse i første instans.

Udvalget gennemgår de enkelte sædelighedsforbrydelser i dette lys nedenfor i afsnit 7.

Ved udformningen af den gældende regel i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, blev der i sin tid lagt vægt på, at der i de pågældende voldssager var tale om en sådan fast strafudmålingspraksis, at det normalt ikke ville volde domstolene vanskeligheder at anvende 60-dages kriteriet efter bestemmelsen. Med hensyn til de forbrydelser, hvor udvalget har fundet grundlag for at overveje en udvidet mulighed for retshåndhævelsesarrest ved ændring af restplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, har udvalget derfor i afsnit 7 også overvejet, om der kan siges at være tale om en sådan fast udmålingspraksis.

Det bemærkes dog, at en meget fast udmålingspraksis efter udvalgets opfattelse ikke nødvendigvis bør være afgørende. I tilfælde, hvor det måtte fremstå som tvivlsomt, om straffen vil være på mindst 60 dages fængsel, må det nemlig blot konstateres, at denne betingelse ikke er opfyldt. Hertil kommer, at kravet til forbrydelsens grovhed oftest må antages at medføre, at den forventede straf i det enkelte tilfælde vil ligge noget over 60 dages fængsel.

Strafferetsplejeudvalget har endvidere overvejet spørgsmålet om en udvidelse af mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sædelighedssager i lyset af visitationsordningen for seksualforbrydere, der er nærmere omtalt i *bilag 1*.

Det fremgår af beskrivelsen af visitationsordningen i bilag 1, at det er kriminalforsorgens behandlingspersonales erfaring, at dømte, der begynder deres afsoning i et arresthus, er mindre motiverede for behandling end personer, der starter deres afsoning i visitations- og observationsafdelingen i Anstalten ved Herstedvester. Det fremgår endvidere, at en hensigtsmæssig udnyttelse af visitationsordningen forudsætter, at der ved begyndelsen af opholdet på visitations- og observationsafdelingen refterer tilstrækkelig tid både til en visitations- og observationsperiode på normalt 4-6 uger og til i givet fald at begynde et behandlingsforløb.

En udvidet anvendelse af varetægtsfængsling vil således kunne have som konsekvens, at nogle dømte ikke indgår i et behandlingsforløb, som de ellers ville have indgået i. Dette kan være en følge af, dels at fængslingen i arresthus kan indvirke negativt på motivationen for behandling, dels at en varetægtsfængsling indebærer, at afsoningstiden forkortes. Strafferetsplejeudvalget har på det foreliggende grundlag ikke mulighed for nærmere at kvantificere, hvor mange personer det i givet fald vil kunne dreje sig om.

I 2006 begyndte ca. 145 og i 2007 ca. 135 sædelighedskriminelle deres afsoning på visitations- og observationsafdelingen i Anstalten ved Herstedvester. Direktoratet for Kriminalforsorgen skønner, at ca. 30 % af disse indleder et behandlingsforløb. Direktoratet for Kriminalforsorgen har endvidere oplyst, at der er en del af dem, der begynder på et behandlingsforløb, som ikke fuldfører det, men at man ikke har nærmere oplysninger om, hvor mange det drejer sig om. Der foreligger efter det for Strafferetsplejeudvalget oplyste heller ikke undersøgelser, som siger noget sikkert om virkningen af et gennemført behandlingsforløb i relation til tilbagefald (recidiv) til ny sædelighedskriminalitet.

En udvidelse af mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sædelighedssager vil ikke berøre muligheden for at idømme en betinget dom med vilkår om psykiatrisk/sexologisk behandling. En sådan afgørelse træffes efter

indstilling fra et visitationsudvalg om sigtedes egnethed og motivation til at indgå i et behandlingsforløb, og indstillingen vil i givet fald foreligge forud for hovedforhandlingen.

Et *flertal* (Christian Bache, Annette Goldschmidt, Jørgen Jensen, Carsten Michelsen, Johan Reimann, Jens Røn og Hanne Schmidt) udtaler:

Det må indgå i vurderingen af behandlingsspørgsmålet, at en udvidelse af mulighederne for varetægtsfængsling i sædelighedssager navnlig vil have betydning for kortere straffe (fordi der allerede i dag er mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen ved langvarige straffe), men også at personer, der er idømt en kortere straf på f.eks. 3-6 måneder, generelt må antages at være mindre motiverede for at indgå i et behandlingsforløb end personer, der er idømt en langvarig straf. Dette skyldes, at et behandlingsforløb typisk har en varighed af 2 år og således ved kortere straffe vil skulle fortsætte i længere tid efter løsladelsen.

Flertallet er ikke i øvrigt bekendt med, i hvilket omfang forekomsten af manglende motivation hos varetægtsfængslede er udtryk for en direkte sammenhæng med varetægtsfængsling eller for et sammenfald af omstændigheder.

Effekten på behandlingsmulighederne af varetægtsfængsling må under alle omstændigheder bero på situationen i det enkelte tilfælde. Varetægtsfængsling vil være uden betydning i de tilfælde, hvor sigtede tager klart afstand fra behandling, og hvor behandling således under alle omstændigheder må anses for urealistisk. I de tilfælde, hvor der gives dom til psykiatrisk/sexologisk behandling, jf. ovenfor, vil der selvsagt ikke blive tale om tab af behandlingsmuligheder. Det er ikke udelukket ved afgørelse om varetægtsfængsling at tage hensyn til f.eks., at sigtede ønsker behandling, når det må anses for realistisk, at en sådan behandling vil blive iværksat, jf. herved proportionalitetsgrundsætningen i retsplejelovens § 762, stk. 3.

Det kan ikke afvises, at en særlig indsats med henblik på koordinering og motivering, herunder en øget opmærksomhed på behandlingsaspektet, ikke alene vil kunne begrænse de beskrevne vanskeligheder, men også forbedre behandlingsmulighederne i de tilfælde, hvor der allerede i dag forekommer varetægtsfængsling. Allerede af tidsmæssige grunde er sådanne muligheder dog ikke nærmere undersøgt.

Det ligger dog uden for Strafferetsplejeudvalgets opgave nærmere at overveje spørgsmål om straffuldbyrdelse som sådan, herunder behandlingstilbud til straffasonere.

Flertallet finder endvidere, at spørgsmålet om indvirkningen af varetægtsfængsling på behandlingsmulighederne må anses for en problemstilling, der er knyttet til varetægtsfængsling generelt, ikke særligt til en ny regel om retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager. Dette må gælde, selvom en sådan regel navnlig vil finde anvendelse i tilfælde, hvor der idømmes kortere og mellemlange fængselsstraffe. Spørgsmålet om betydningen af varetægtsfængsling for behandlingen af sædelighedskriminelle er således allerede knyttet til de varetægtsfængslinger, der i dag sker i sædelighedssager efter de gældende regler om varetægtsfængsling.

Flertallet finder, at det må anses for væsentligt, at sædelighedskriminelle så vidt muligt undergives behandling med henblik på begrænsning af risikoen for ny lignende forbrydelser fra den dømtes side.

Efter flertallets opfattelse er det imidlertid på det foreliggende grundlag ikke muligt at vurdere nærmere, hvilken virkning en udvidelse af mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sædelighedssager vil have i forhold til gennemførte behandlingsforløb. Der foreligger heller ikke oplysninger, der gør det muligt at vurdere effekten af et ændret behandlingsmønster som følge af øget varetægtsfængsling med hensyn til recidivfrekvensen. En sådan vurdering måtte endvidere foretages i lyset af den mulige effekt af en hurtigere og mere konsekvent retshåndhævelse, hvori retshåndhævelsesarrest indgår.

Flertallet finder på den baggrund, at overvejelser om retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager bør foretages uafhængigt af spørgsmålet om visitationsordningen for seksualforbrydere.

Et *mindretal* (Hanne Rahbæk, Eva Smith og Merethe Stagetorn) udtaler:

Som det fremgår af bilag 1, er formålet med visitationsordningen at motivere de dømte til behandling. Ordningen har efter en forsøgsordning været permanent siden 2001.

Det må derfor antages, at ordningen har en effekt, sådan at det er muligt at behandle nogle af de dømte, så de ikke fremover forbryder sig mod børn. Som berørt ovenfor findes der ikke undersøgelser med tilstrækkeligt mange personer til, at en sådan sammenhæng videnskabeligt kan fastslås. Både danske og udenlandske undersøgelser tyder dog på, at recidivet falder efter behandling.

Som der er redegjort for ovenfor, vil den foreslåede udvidelse af området for varetægtsfængsling betyde, at nogle af de personer, som i dag modtager behandling, ikke fremover vil modtage behandling.

En udvidelse af området for varetægt vil hverken forhindre flugt, nye forbrydelser eller sagens opklaring. Der er allerede bestemmelser i retsplejeloven, der dækker disse situationer.

Begrundelsen for de foreslåede bestemmelser er alene, at det antages at støde befolkningens retsfølelse, hvis personer, der mistænkes for at have begået seksualforbrydelser over for børn, er på fri fod, mens sagen mod dem verserer.

Den mulige krænkelse af befolkningens retsfølelse må imidlertid afvejes over for hensynet til muligheden for, at den domfældte kan deltage i et behandlingsforløb, der skal hindre ny kriminalitet.

En indførelse af de nye regler ville efter alt at dømme betyde, at børn fremover vil blive udsat for krænkelse fra personer, der ikke kom i behandling.

At undgå krænkelse af børn må have første prioritet, hvilket er årsagen til, at der er indført behandlingsprogrammer for dømte sædelighedsforbrydere. I forhold til beskyttelse af fremtidige ofre forekommer befolkningens ubehag ved, at tiltalte personer er på fri fod at være et mindre hensyn.

Retten skal tage stilling til varetægtsfængsling på et tidspunkt, hvor der endnu ikke er afsagt (endelig) dom. Det er på det tidspunkt ganske usikkert, om den pågældende – hvis sagen fører til endelig dom – vil være motiveret for behandling.

På denne baggrund må mindretallet fraråde, at der indføres yderligere hjemmel til at varetægtsfængsle med begrundelse i befolkningens retsfølelse, også når der er tale om seksualforbrydelser mod børn.

Hvis der gennemføres en ny regel om retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager, kan et *enigt udvalg* anbefale, at det nærmere overvejes, hvorledes man kan sikre de bedste muligheder for gennemførelse af behandling – i forbindelse med strafafsoning eller som led i sanktionen – også i forhold til personer, der undergives varetægtsfængsling. Der kan her peges på f.eks. information, tidlig screening og koordination mellem anklagemyndigheden og kriminalforsorgen. Ligeledes kan det overvejes, hvorledes man bedst følger udviklingen på dette område.

Det må antages, at hensigtsmæssige tiltag vil kunne gennemføres administrativt. Udvalget har på den anførte baggrund ikke udformet lovregler om behandlingsspørgsmålet.

7. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser med hensyn til de enkelte sædelighedsforbrydelser

På baggrund af udvalgets generelle overvejelser gennemgår udvalget nedenfor de enkelte straffebestemmelser om sædelighedsforbrydelser med henblik på en vurdering af, i hvilke tilfælde der kan være særligt behov for en udvidet adgang til retshåndhævelsesarrest.

Under afsnit A gennemgås de straffebestemmelser, der har en strafferamme på 6 år eller derover, og som derfor giver mulighed for retshåndhævelsesarrest efter den gældende regel i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

Under afsnit B gennemgås de øvrige straffebestemmelser om sædelighedsforbrydelser.

I afsnit 8 sammenfattes udvalgets overvejelser.

A. Straffebestemmelser, der opfylder strafferammekravet på 6 års fængsel eller derover

Overvejelserne i afsnit 7.1-7.5 angår straffebestemmelser, der opfylder strafferammekravet i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1 (fængsel i 6 år og derover).

Hovedspørgsmålet med hensyn til disse straffebestemmelser er, om der savnes hjemmel til varetægtsfængsling i tilfælde, hvor de øvrige betingelser for retshåndhævelsesarrest er opfyldt, men hvor den forventede straf ligger mellem 60 dages og 8-10 måneders ubetinget fængsel.

7.1. Voldtægt (straffelovens § 216, herunder jf. §§ 224 og 225)

7.1.1. Straffastsættelsen

Strafferammen for voldtægt har siden den 8. juni 2002 været fængsel indtil 8 år, under særligt skærpende omstændigheder fængsel indtil 12 år.

Den konkret udmålte straf afhænger altid af sagens konkrete omstændigheder, herunder om der er tale om overfaldsvoldtægt, kontaktvoldtægt eller parvoldtægt, og om der er tale om forsøg eller fuldbyrdet forhold. Blandt andre omstændigheder, der har indflydelse på strafudmålingen, kan nævnes forurettedes alder (herunder særligt hvis forurettede er et barn), karakteren af den udøvede vold, voldtægtens tidsmæssige udstrækning, og om der er flere gerningsmænd (gruppevoldtægt).

Rigsadvokatens indtil nu 4 årlige redegørelser om straffene i voldtægtssager efter lovændringen i 2002 omfatter i alt 123 domme. Ved langt hovedparten af disse domme er der idømt en straf på mindst 1 års ubetinget fængsel. I 6 tilfælde er der dog idømt en ubetinget straf på mindre end 1 års fængsel, og i 4 tilfælde er der idømt en delvis betinget straf. Disse i alt 10 sager omtales nærmere i *bilag 2* (afsnit 1.1).

7.1.2. Varetægtsfængsling

Rigsadvokatens første redegørelse fra 2004 indeholder også oplysninger om, i hvilket omfang domfældte blev varetægtsfængslet efter dom. Redegørelsen omfatter 26

domme, hvor der blev idømt mellem 6 måneders fængsel og 8 års fængsel. I de fleste tilfælde besluttede retten, at domfældte fortsat skulle være varetægtsfængslet efter domsfældelsen. I 8 tilfælde blev domfældte ikke varetægtsfængslet efter domfældelsen. Disse 8 tilfælde omtales nærmere i *bilag 2* (afsnit 1.2).

Som det fremgår af gennemgangen i bilag 2, undlod anklagemyndigheden i en række tilfælde at anmode om varetægtsfængsling efter domsfældelse, hvor domfældte tidligere var blevet løsladt. Rigsadvokaten har i sin redegørelse ikke bemærkninger hertil, idet der henvises til, at det kan tale imod varetægtsfængsling efter dom, hvis tiltalte forud for dommen har været på fri fod.

Rigsadvokaten har i juni 2007 afgivet en redegørelse om anvendelse af retshåndhævelsesarrest i bl.a. voldtægtssager. Det fremgår af redegørelsen, at 10 begæringer om retshåndhævelsesarrest efter dom i første instans og 4 begæringer om retshåndhævelsesarrest efter dom i anden instans alle blev imødekommet. Der var i alle tilfælde idømt mindst 1 års ubetinget fængsel.

Ved vurderingen af redegørelsen bør man være opmærksom på, at anklagemyndighedens anmodninger om varetægtsfængsling naturligvis er fremsat på grundlag af de gældende regler. Redegørelsens tal siger derfor ikke noget om, i hvilket omfang anklagemyndigheden måtte have fundet behov for varetægtsfængsling i tilfælde, hvor de gældende regler ikke giver mulighed herfor.

7.1.3. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Ved vurderingen af behovet for at udvide mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i voldtægtssager må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges afgørende vægt på, at de udmålte straffe for voldtægt gennemgående er så høje, at der i givet fald allerede efter gældende ret er mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

I de få tilfælde, hvor straffen for voldtægt udmåles til mindre end 1 års ubetinget fængsel, er der tale om sager af atypisk karakter, hvor det i almindelighed ikke vil kunne anses for stødende, at sigtede er på fri fod, hvis der ikke er behov for vare-

tægtsfængsling under henvisning til flugtfare, gentagelsesfare eller fare for forstyrrelse af efterforskningen.

Med hensyn til voldtægt af børn under 15 år bemærkes, at der i disse tilfælde samtidig sker overtrædelse af straffelovens § 222 om samleje med barn under 15 år. En udvidelse af mulighederne for retshåndhævelsesarrest ved overtrædelse af straffelovens § 222 vil således også dække en sag om voldtægt af et barn under 15 år, jf. om straffelovens § 222 nedenfor i afsnit 7.2.

På den anførte baggrund er det Strafferetsplejeudvalgets samlede vurdering, at der ikke kan siges at være behov for at udvide mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i voldtægtssager i forhold til de muligheder, der allerede foreligger i dag. Hovedsynspunktet er, at der er tale om en forbrydelse med et sådant straffniveau, at spørgsmålet om varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen bør bero på anvendelse af den gældende regel i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1. Der henvises herved til de generelle overvejelser ovenfor i afsnit 6.

7.2. Kønslig omgængelse med barn under 15 år (§ 222, herunder jf. §§ 224 og 225)

7.2.1. Straffastsættelsen

Strafferammen for kønslig omgængelse med barn under 15 år har siden den 8. juni 2002 været fængsel indtil 8 år, under skærpende omstændigheder (barn under 12 år eller tvang) fængsel indtil 12 år.

Den konkret udmålte straf afhænger altid af sagens konkrete omstændigheder, herunder misbrugets karakter og varighed, antallet af overgreb, forurettedes alder, aldersforskellen, antallet af forurettede, eventuel anvendelse af tvang eller pression samt forholdet mellem tiltalte og forurettede, herunder om der f.eks. består et særligt tillids- eller afhængighedsforhold.

Rigsadvokatens indtil nu 4 årlige redegørelser om straffene i sager om kønslig omgængelse med barn under 15 år efter lovændringen i 2002 omfatter i alt 173 domme. Straffene varierer fra betinget dom uden straffastsættelse til 10 års ubetinget fængsel. Hertil kommer, at de mildeste tilfælde af kønslig omgængelse med barn under

15 år (kæresteforhold mellem en ung gerningsmand og et 14-årigt barn) normalt afgøres uden dom ved et tiltalefrafald, hvis forholdet har været fuldt ud frivilligt.

Sammenlignet med voldtægt er der således ved overtrædelse af straffelovens § 222 tale om et betydeligt mere varieret billede med meget stor afstand mellem de mildeste og de groveste tilfælde. Denne spændvidde afspejles også i strafudmålingen i de konkrete sager. Til illustration af straffniveaet beskrives i *bilag 2* (afsnit 2) nogle konkrete sager. Det skal understreges, at der er så stor forskel på de konkrete omstændigheder i de enkelte sager, at der kun i begrænset omfang kan generaliseres ud fra sådanne enkelttilfælde. Opsummeringen i det følgende bygger derfor navnlig på Rigsadvokatens seneste redegørelse fra 2007, der er baseret på et væsentligt bredere grundlag end de udvalgte sager, der er medtaget i *bilag 2*.

I sager, hvor tiltalte og forurettede var *kærester eller på anden måde følelsesmæssigt engageret*, samt sager, hvor tiltalte og forurettede i fælles forståelse mødtes en eller flere gange med henblik på seksuelle aktiviteter, ligger straffniveaet for enkeltstående eller kortvarige seksuelle forhold mellem yngre tiltalte (op til ca. 21 år) og 12-14-årige børn i normalt tilfælde typisk fra betinget dom uden straffastsættelse til fængsel i op til 3 måneder, som jævnligt gøres betinget, eventuelt med vilkår om samfundstjeneste. Ved ældre tiltalte (fra ca. 22 år) ligger straffniveaet i normalt tilfælde typisk mellem 3 og 6 måneders fængsel, som kun sjældent gøres betinget. Hvis der foreligger skærpende omstændigheder, udmåles der ofte en højere straf end i normalt tilfældene. Som eksempel på skærpende omstændigheder kan nævnes, at gerningsmanden er kommet i kontakt med barnet ved – i praksis typisk ved chat på internettet – at udgive sig for at være jævnaldrende med barnet. Der henvises til *bilag 2* (afsnit 2.1).

I *familieforhold* ligger straffniveaet for et eller et par enkeltstående overgreb i form af anden kønslig omgængelse end samleje i normalt tilfælde typisk på 3-4 måneders ubetinget fængsel. Straffen kan stige, hvis der er tale om 2-3 tilfælde, hvis overgrebet sker over for et lille barn, eller hvis der er anvendt mekanisk tvang eller lignende. Ved mere end enkeltstående overgreb over en periode ligger straffniveaet i normalt tilfælde typisk fra fængsel i 2 år og 6 måneder til fængsel i 3 år og 6 måneder, dog lavere, hvis der ikke er gennemført samleje eller forsøg herpå. Straffniveaet ligger højere ved særligt skærpende omstændigheder, f.eks. forurettedes meget

unge alder eller meget langvarige og/eller grove misbrug. Der henvises til *bilag 2* (afsnit 2.2).

I *andre tilfælde* end kæresteforhold, kærestelignende forhold eller familieforhold er det meget vanskeligt at angive et typisk strafniveau, idet sagerne er meget forskelligartede. De udmålte straffe spænder fra korte betingede straffe til 6 års ubetinget fængsel. Der henvises til *bilag 2* (afsnit 2.3).

7.2.2. Varetægtsfængsling

Rigsadvokatens første redegørelse fra 2004 indeholder også oplysninger om, i hvilket omfang domfældte blev varetægtsfængslet efter dom. Redegørelsen omfatter 12 domme, der spænder fra betinget dom uden straffastsættelse til 3 års ubetinget fængsel. I 6 sager, hvor der ved byretten var idømt ubetinget fængsel mellem 1 år og 2 år og 6 måneder, besluttede retten, at domfældte fortsat skulle være varetægtsfængslet efter byrettens dom. 4 af disse sager blev anket til landsretten, og i 3 af disse besluttede retten, at domfældte fortsat skulle være varetægtsfængslet efter landsrettens dom, hvor der blev idømt ubetinget fængsel i henholdsvis 1 år, 1 år og 6 måneder og 3 år.

I 6 sager blev tiltalte ikke varetægtsfængslet efter byrettens dom, hvilket i 3 tilfælde skyldtes, at straffen blev gjort helt eller delvis betinget. I de sidste 3 sager blev der idømt mellem 3 og 9 måneders ubetinget fængsel, således at der næppe var grundlag for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1. (I den sag, hvor der blev idømt 9 måneders fængsel, havde tiltalte været varetægtsfængslet i godt 3 måneder under efterforskningen). Disse 3 sager omtales i *bilag 2* (afsnit 2.4).

I én sag løslod landsretten domfældte efter landsrettens dom, hvor der blev idømt 1 år og 6 måneders ubetinget fængsel. Tiltalte havde på det tidspunkt været varetægtsfængslet i 6½ måned. Sagens omstændigheder var følgende (dom nr. 10): En 61-årig mand havde i en periode på 2 måneder flere gange forsøgt samleje mv. med en 7-årig pige, der var hans ægtefælles barnebarn, idet han forsøgte at føre sit lem ind i pigens skede og endetarm, ligesom han flere gange formåede pigen til at gnide hans lem.

Rigsadvokaten har i juni 2007 afgivet en redegørelse om anvendelse af retshåndhævelsesarrest i bl.a. sager om seksuelt misbrug af børn. Det fremgår af redegørelsen, at 9 begæringer om retshåndhævelsesarrest efter dom i første instans og 8 begæringer om retshåndhævelsesarrest efter dom i anden instans alle blev imødekommet. Der var med undtagelse af én sag i alle tilfælde idømt mindst 1 års ubetinget fængsel eller tilsvarende langvarig frihedsberøvende foranstaltning. I én sag var der idømt 6 måneders ubetinget fængsel, men domfældte samtykkede i denne sag i fortsat varetægtsfængsling, hvilket i sig selv er tilstrækkelig fængslingsgrundlag, jf. retsplejelovens § 769, stk. 1, 3. pkt.

7.2.3. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Ved vurderingen af behovet for at udvide mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om kønslig omgængelse med barn under 15 år må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges vægt på, at sagerne er af meget forskellig karakter.

Sager, hvor tiltalte og forurettede var kærester eller på anden måde følelsesmæssigt engageret, har efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse i almindelighed ikke en sådan karakter, at det – medmindre der foreligger særligt skærpene omstændigheder – vil kunne anses for stødende, at sigtede er på fri fod, hvis der ikke er behov for varetægtsfængsling under henvisning til flugtfare, gentagelsesfare eller fare for forstyrrelse af efterforskningen.

Derimod er det Strafferetsplejeudvalgets vurdering, at sager, hvor et barn i øvrigt er blevet seksuelt misbrugt, herunder i en familierelation, i en række tilfælde vil have en sådan karakter, at det vil kunne anses for stødende, at sigtede er på fri fod, selv om der ikke er behov for varetægtsfængsling under henvisning til flugtfare, gentagelsesfare eller fare for forstyrrelse af efterforskningen.

I de grove tilfælde, hvor et barn er blevet seksuelt misbrugt gennem længere tid, udmåles der straffe af en sådan længde, at der allerede efter gældende ret er mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

Der er derfor efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse ikke behov for ændring af lovens regler i denne relation. Der kan herved henvises til de generelle overvejelser ovenfor i afsnit 6 om lovovertædelser med et sådant straffniveau, at spørgsmålet om retshåndhævelsesarrest bør afgøres efter den gældende regel i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

Imidlertid forekommer der inden for anvendelsesområdet for straffelovens § 222 en række sager, hvor straffniveauet ligger klart under det, som giver adgang til retshåndhævelsesarrest efter den gældende regel, men hvor der desuagtet efter udvalgets opfattelse må siges at være tale om alvorlige overgreb mod børn.

Strafferetsplejeudvalget har derfor særligt overvejet de tilfælde, hvor straffen ligger under 8-10 måneders fængsel. Det drejer sig f.eks. om et eller et par enkeltstående overgreb i form af anden kønslig omgængelse end samleje. Domsmaterialet i *bilag 2* (afsnit 2.2) viser, at der her f.eks. idømmes 3-5 måneders ubetinget fængsel. Som eksempler på sådanne domme kan nævnes:

Flere gange befølt sin kærestes 12-årige datter på bagdelen og ført en finger ind i hendes skede.
Ladet sin 4-5-årige steddatter beføle hans lem og brystkasse, mens han onanerede til sædafgang.
Suttet på sin 7-årige adoptiv søns lem og befølt sin 10-årige søn på bagdelen indenfor bukserne.
Slikket sin 5-årige datter på kønsdelen og omkring endetarmsåbningen.
Befølt sin kærestes 10-årige niece i skridtet og fået hende til at manipulere hans lem.
To gange stukket en finger op i skeden på sin samlevers 11-årige datter.

Som eksempler på noget grovere tilfælde, hvor der er tale om meget små børn eller om misbrug gentagne gange over en periode, hvor der f.eks. idømmes 6 måneders fængsel, kan nævnes:

Fået sin 4-årige datter til at sutte på hans lem.
I en periode på ca. 4-5 måneder slikket sin 9-årige steddatter i skridtet, i 4-5 tilfælde befølt hende i skridtet under tøjet, ført en finger op i hendes skede og i et tilfælde tvunget hende til at beføle hans lem uden på tøjet.
I en periode på knap et år flere gange befølt sin samlevers 6-7-årige barnebarn i kønsdelen inden for tøjet, herunder ført en finger op i hendes kønsdel, og én gang slikket hende i kønsdelen.
I en periode på ca. 10 måneder mange gange befølt sin 5-6-årige steddatter i skridtet og fået hende til at beføle hans lem og én gang fået hende til at sutte på hans lem.

Strafferetsplejeudvalget finder, at det i sager af den anførte karakter, hvor straffen er på fængsel i 3-5 måneder eller derover, efter en konkret vurdering af tilfældets grovhed vil kunne anses for stødende for retsfølelsen, at sigtede er på fri fod, selv om der ikke er behov for varetægtsfængsling under henvisning til flugtfare, gentagelsesfare eller fare for forstyrrelse af efterforskningen. Der tænkes herved på overgreb, der er hensynsløse og stødende i en sådan grad, at de i hvert fald kan sidestilles med de voldshandlinger, der kan begrunde retshåndhævelsesarrest efter den gældende regel i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2. Dette gælder navnlig, når forurettede er et mindre barn, dvs. et barn under 12 år.

På den anførte baggrund er det Strafferetsplejeudvalgets samlede vurdering, at en udvidelse af mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sædelighedssager bør omfatte de anførte tilfælde af kønslig omgængelse med barn under 15 år. Som det fremgår af udvalgets overvejelser ovenfor, bør retshåndhævelsesarrest normalt ikke anvendes i sager, hvor tiltalte og forurettede var kærester eller på lignende måde følelsesmæssigt engageret.

Strafferetsplejeudvalget har herefter overvejet, om der er tale om tilfælde, hvor der foreligger en ret fast udmålingspraksis, således at det normalt ikke vil volde domstolene vanskeligheder at skulle tage stilling til, hvorvidt lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre en ubetinget fængselsstraf på mindst 60 dage.

Det er Strafferetsplejeudvalgets vurdering, at selv om der ikke på dette område foreligger en lige så fast udmålingspraksis som ved vold, der i dag udgør hovedanvendelsesområdet for retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, vil det i praksis være muligt for domstolene med tilstrækkelig sikkerhed at skønne over, om sigtede kan forventes idømt mindst 60 dages ubetinget fængsel, hvis han eller hun findes skyldig.

Strafferetsplejeudvalget lægger i den forbindelse bl.a. vægt på, at der i de grove misbrugstilfælde (uden for kæresteforhold mv.), hvor anvendelse af retshåndhævelsesarrest efter den skitserede afgrænsning vil kunne komme på tale, typisk idømmes mindst 3 måneders ubetinget fængsel, jf. herved gennemgangen af domspraksis i *bilag 2* (afsnit 2.2 og 2.3). Betinget straf er i sådanne klare misbrugstilfælde i givet fald typisk alene anvendt, hvis gerningsmanden er meget ung eller meget gammel. Hertil kommer, at der i nogle tilfælde først vil foreligge særligt bestyrket mistanke,

når der er sket domfældelse i første instans, hvorved den forskyldte straf samtidig vil være fastlagt.

Strafferetsplejeudvalget bemærker, at der ved straffe på 4-6 måneders fængsel og derover er mulighed for at idømme en betinget dom med vilkår om psykiatrisk/sexologisk behandling. En sådan afgørelse vil i givet fald blive truffet efter indstilling fra et visitationsudvalg om sigtedes egnethed og motivation til at indgå i et behandlingsforløb. Muligheden for dom til psykiatrisk/sexologisk behandling må i givet fald indgå i overvejelserne om anvendelsen af varetægtsfængsling i den enkelte sag.

7.3. Udbredelse af børnepornografi og optagelse af børnepornografi med forsæt til udbredelse (straffelovens § 230 og § 235, stk. 1)

Indledningsvis bemærkes, at disse straffebestemmelser indeholder en todelt strafferamme, hvorefter der i normalt tilfælde kan straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år og under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 år. Af praktiske grunde behandles bestemmelserne dog i deres helhed samlet i denne del af kapitlet, der angår de straffebestemmelser, der opfylder strafferammekravet på 6 års fængsel eller derover i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

7.3.1. Straffastsættelsen

Straffelovens § 235, stk. 1, kriminaliserer udbredelse af børnepornografi, og straffelovens § 230 kriminaliserer optagelse af børnepornografi med forsæt til udbredelse af materialet. Børnepornografi i disse bestemmelsers forstand omfatter billeder, der viser børn under 18 år, der deltager i et seksuelt forhold, eller over for hvem der i øvrigt i forbindelse med optagelsen må antages at være foretaget en groft krænkende handling, f.eks. ved at anvende barnet som model for fotografering af kønsdele eller af seksuelt prægede berøringer. Er barnets identitet og alder ukendt, er det afgørende for strafbarheden, om den pågældende fremtræder som yngre end 18 år i det pornografiske materiale.

Strafferammen for udbredelse af børnepornografi og for optagelse af børnepornografi med forsæt til udbredelse har siden den 4. april 2003 været bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpende omstændigheder fængsel indtil 6 år. Som

særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor barnets liv udsættes for fare, hvor der anvendes grov vold, hvor der forvoldes barnet alvorlig skade, eller hvor der er tale om optagelser henholdsvis udbredelse af mere systematisk eller organiseret karakter.

Rigsadvokaten har ved RI nr. 12-2005 udsendt en oversigt over domspraksis vedrørende straffelovens § 235 efter lovændringen i 2003. Oversigten, som senest er opdateret i december 2006, omfatter ca. 20 domme om overtrædelse af § 235, stk. 1 (udbredelse af børnepornografi). Ved straffens udmåling lægges navnlig vægt på antallet af billeder, udbredelsens omfang og billedernes grovhed. De idømte straffe spænder fra dagbøder til 1 års ubetinget fængsel.

I *bilag 2* (afsnit 3) nævnes til illustration et udvalg af de pågældende domme. Det bemærkes, at der i flere tilfælde tillige blev dømt for besiddelse af billeder (straffelovens § 235, stk. 2), herunder af flere billeder, end der var udbredt. Ingen af dommene nævner udtrykkeligt, at der foreligger særligt skærpende omstændigheder. I én dom nævner anklageskriftet imidlertid udtrykkeligt nogle af de elementer, der efter loven navnlig anses som særligt skærpende omstændigheder (udsættelse af barnets liv for fare, anvendelse af grov vold). Det fremgår af materialet, at der ved udbredelse af særligt grove billeder eller film eller udbredelse af et betydeligt antal billeder eller film af en vis grovhed i praksis ofte anvendes straffe på fængsel i 60 dage og derover.

Strafferetsplejeudvalget er ikke bekendt med sager om overtrædelse af straffelovens § 230 (optagelse af børnepornografi med forsæt til udbredelse).

7.3.2. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

7.3.2.1. Ved vurderingen af behovet for at udvide mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om *udbredelse af børnepornografi* må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges vægt på, at udbredelse af børnepornografi i almindelighed må anses for mindre groft end et direkte seksuelt misbrug af børn, hvor der er et umiddelbart offer. Dette afspejles også i strafferammen for udbredelse af børnepornografi, hvor der kun under særligt skærpende omstændigheder kan straffes med fængsel indtil 6 år, hvorimod normalstrafferammen for kønslig omgængelse med et barn under 15 år er fængsel indtil 8 år.

Imidlertid forekommer der også med hensyn til udbredelse af børnepornografi en række tilfælde med ubetingede straffe på 3-5 måneders fængsel og derover. Der kan således nævnes følgende tilfælde:

Via et fildelingsprogram på internettet udbredt 664 billeder og 93 filmklip til en videre kreds.

Udbredt 3.300 billeder og 66 filmsekvenser til én modtager og 6 billeder til en anden person samt tilbudt vedkommende 823 billeder og 16 filmsekvenser.

Via et fildelingsprogram på internettet til en videre kreds udbredt 50 billeder og 57 filmsekvenser, herunder 9 filmsekvenser, hvor barnets liv udsættes for fare, og hvor der anvendes grov vold.

Det er udvalgets opfattelse, at det ved de grovere overtrædelser af straffelovens § 235, stk. 1, kan forekomme stødende for retsfølelsen, at sigtede er på fri fod. Det er i den forbindelse centralt, at udbredelse af børnepornografi – gennem dannelse og forsyning af et marked for billeder af overgreb mod børn – virker fremmede for disse overgreb, ikke mindst i tilfælde hvor der betales for adgang til billederne. Børnepornografi omfatter endvidere også grove tilfælde, hvor der f.eks. er udbredt adskillige billeder af grov karakter (samleje mv.) og/eller billeder af meget grov karakter (samleje mv. mellem en voksen mand og et lille barn). Der er således tale om gengivelse af overgreb af en sådan grovhed, at retshåndhævelsesarrest over for den umiddelbare gerningsmand kunne komme på tale efter den gældende regel i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1. I sådanne tilfælde vil udbredelse af børnepornografi efter udvalgets opfattelse efter en konkret vurdering kunne have karakter af sådan hensynsløs og stødende kriminalitet, som kan sidestilles med de voldshandlinger, der kan begrunde retshåndhævelsesarrest efter den gældende regel i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2. Der tænkes navnlig på tilfælde, hvor straffen er på 3-5 måneders fængsel eller derover.

Straffelovens § 235, stk. 1, omfatter også ”andre visuelle gengivelser”, dvs. fiktive fremstillinger, der fremtræder på samme eller tilnærmelsesvis samme måde som fotografier eller lignende. I tilfælde, hvor der alene er tale om udbredelse af fiktiv børnepornografi, vil der ikke være et forudgående overgreb mod et barn, og varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen vil efter udvalgets opfattelse derfor ikke være relevant.

På den anførte baggrund er det Strafferetsplejeudvalgets samlede vurdering, at en udvidelse af mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sædelighedssager også bør omfatte udbredelse af børnepornografi i de anførte mere grove tilfælde, når der er tale om mindre børn, dvs. børn, der fremtræder som værende under 12 år.

Strafferetsplejeudvalget har herefter overvejet, om der er tale om tilfælde, hvor der foreligger en ret fast udmålingspraksis, således at det normalt ikke vil volde domstolene vanskeligheder at skulle tage stilling til, hvorvidt lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre en ubetinget fængselsstraf på mindst 60 dage.

Det er Strafferetsplejeudvalgets vurdering, at selv om der ikke på dette område foreligger en lige så fast udmålingspraksis som ved vold, der i dag udgør hovedanvendelsesområdet for retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, vil det i praksis være muligt for domstolene med tilstrækkelig sikkerhed at skønne over, om sigtede kan forventes idømt mindst 60 dages ubetinget fængsel, hvis han eller hun findes skyldig.

Strafferetsplejeudvalget lægger i den forbindelse bl.a. vægt på, at anvendelse af retshåndhævelsesarrest som anført ovenfor navnlig vil komme på tale i tilfælde, hvor straffen er en ubetinget fængselsstraf, der ligger noget over de 60 dage.

7.3.2.2. Ved vurderingen af behovet for at udvide mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om *optagelse af børnepornografi med forsæt til udbredelse* efter straffelovens § 230 må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges vægt på, at der ved optagelse af børnepornografi med børn under 15 år samtidig vil være tale om en overtrædelse af straffelovens § 222, eventuelt jf. §§ 224 eller 225, om kønslig omgængelse med barn under 15 år eller af straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser.

Strafferetsplejeudvalget har ovenfor i afsnit 7.2 behandlet spørgsmålet om varetægtsfængsling i sager om kønslig omgængelse med barn under 15 år og behandler nedenfor i afsnit 7.14 spørgsmålet om varetægtsfængsling i sager om blufærdighedskrænkelser. Efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse er der ikke herudover i relation til børn under 15 år behov for særskilt at overveje varetægtsfængsling i sager om optagelse af børnepornografi med forsæt til udbredelse.

Strafferetsplejeudvalget har herefter overvejet, om der i relation til børn og unge over 15 år kan være behov for at udvide mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om optagelse af børnepornografi med forsæt til udbredelse. Efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse må der i den forbindelse lægges vægt på, at der ikke siden nykriminaliseringen i 2000 af anvendelsen af 15-17-årige børn og unge som pornomodeller udvalget bekendt er afsagt domme om overtrædelse af bestemmelsen. Der har således ikke i praksis vist sig noget behov for en udvidet adgang til varetægtsfængsling i sådanne sager.

På den anførte baggrund er det Strafferetsplejeudvalgets samlede vurdering, at der ikke kan siges at være behov for at udvide mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om optagelse af børnepornografi med forsæt til udbredelse i forhold til de muligheder, der allerede foreligger i dag. Det bemærkes herved, at i sager, hvor der foreligger særligt skærpende omstændigheder, er der allerede i dag mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, hvis sigtede må forventes idømt en langvarig fængselsstraf, hvis han eller hun findes skyldig.

7.4. Incest (straffelovens § 210, stk. 1 og 3)

7.4.1. Straffastsættelsen

Straffelovens § 210, stk. 1 og 3, kriminaliserer kønslig omgængelse med en slægtning i nedstigende linje, dvs. i praksis børn og børnebørn. Strafferammen er fængsel indtil 6 år. Hvis forurettede er under 15 år, straffes i sammenstød med straffelovens § 222, og der henvises herom til afsnit 7.2.1. Dette afsnit angår derfor kun eksempler på overtrædelse af § 210, stk. 1 og 3, hvor forholdet er indledt, efter at barnet er fyldt 15 år.

Til illustration af strafniveauet nævnes i *bilag 2* (afsnit 4) en række domme. Det fremgår heraf, at der ofte idømmes mellem 2 og 3½ års fængsel, hvis forholdet er indledt, før forurettede fyldte 18 år. I en dom, hvor der alene var tale om ét tilfælde af anden kønslig omgængelse end samleje med en 15-årig datter, blev der idømt 8 måneders fængsel. I en anden dom, hvor der blev idømt 1 års fængsel for 6-7 samlejer med en 15-årig datter, blev der ved strafudmålingen lagt vægt på, at faren i en længere årrække forud for forholdet ikke havde haft kontakt med datteren. I to

domme, der angik forhold til børn over 18 år, blev der idømt 9 måneders og 1 år og 3 måneders fængsel.

7.4.2. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Indledningsvis bemærkes, at Strafferetsplejeudvalget ovenfor i afsnit 7.2 har overvejet spørgsmålet om varetægtsfængsling i sager om kønslig omgængelse med barn under 15 år. Overvejelserne i dette afsnit angår således alene incest i relation til børn over 15 år.

Ved vurderingen af behovet for at udvide mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om incest må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges afgørende vægt på, at de udmålte straffe for incest gennemgående er så høje, at der i givet fald allerede efter gældende ret er mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

Det kan ikke afvises, at der kan forekomme tilfælde med en lavere strafudmåling, hvor hensynet til retsfølelsen kan tale for varetægtsfængsling. Strafferetsplejeudvalget har dog i denne forbindelse lagt afgørende vægt på, at reglerne om retshåndhævelsesarrest ikke får et for bredt anvendelsesområde. Det bør derfor fastholdes, at spørgsmålet om retshåndhævelsesarrest med hensyn til straffelovens § 210 isoleret set – på samme måde som med hensyn til voldtægt, jf. afsnit 7.1 ovenfor – må bero på betingelserne efter den gældende regel i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

På den anførte baggrund er det Strafferetsplejeudvalgets samlede vurdering, at der ikke kan siges at være behov for at udvide mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om incest mod forurettede på 15 år og derover i forhold til de muligheder, der allerede foreligger i dag.

7.5. Samleje ved tilsnigelse (straffelovens § 221, herunder jf. § 224)

7.5.1. Straffastsættelsen

Straffelovens § 221 kriminaliserer samleje med en person, der vildfarende anser samlejet for ægteskabeligt eller forveksler gerningsmanden med en anden. Bestemmelsen omfatter også anden heteroseksuel kønslig omgængelse end samleje, jf.

straffelovens § 224, hvorimod homoseksuelle forhold ikke er omfattet. Strafferammen er fængsel indtil 6 år. Retspraksis er meget sparsom og angår udelukkende bestemmelsens 2. led (personforveksling), jf. de to domme, der er gengivet i *bilag 2* (afsnit 5).

7.5.2. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Ved vurderingen af behovet for at udvide mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om samleje ved tilsnigelse må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges afgørende vægt på, at denne straffebestemmelse kun ses at have været anvendt ganske få gange siden straffelovens ikrafttræden i 1933. Der har således ikke i praksis vist sig noget behov for en udvidet adgang til varetægtsfængsling i sådanne sager.

På den anførte baggrund – og i lyset af denne lovovertrædelses karakter i forhold til andre seksuelle krænkelser – er det Strafferetsplejeudvalgets vurdering, at der ikke kan siges at være behov for at udvide mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om samleje ved tilsnigelse.

B. Straffebestemmelser, der ikke opfylder strafferammekravet på 6 års fængsel eller derover

Overvejelserne i afsnit 7.6-7.17 angår straffebestemmelser, der *ikke* opfylder strafferammekravet i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1 (fængsel i 6 år og derover).

B.I. Straffebestemmelser, hvor strafferammen er fængsel indtil 4 år

I afsnit 7.6-7.13 behandles straffebestemmelser, hvor strafferammen er fængsel indtil 4 år, og i afsnit 7.14 behandles blufærdighedskrænkelser (straffelovens § 232), hvor strafferammen er bøde eller fængsel indtil 4 år.

7.6. Tiltvingelse af kønslig omgængelse ved ulovlig tvang, uden at der foreligger voldtægt (straffelovens § 217, herunder jf. §§ 224 og 225)

7.6.1. Straffastsættelsen

Efter straffelovens § 217 straffes den, der ved anden ulovlig tvang end vold eller trussel om vold skaffer sig samleje. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse på anden kønslig omgængelse end samleje, jf. straffelovens §§ 224 og 225.

Efter nyaffattelsen af voldtægtsbestemmelsen (straffelovens § 216) i 1981 har straffelovens § 217 et i praksis meget snævert område, idet den alene omfatter tilfælde, hvor der hverken er anvendt vold eller trussel om vold, men derimod trussel om betydelig skade på gods, frihedsberøvelse eller om at fremsætte usand sigtelse for strafbart eller ærerørigt forhold eller at åbenbare privatlivet tilhørende forhold eller utilbørlig trussel om at anmelde eller åbenbare et strafbart forhold eller om at fremsætte sande ærerørige beskyldninger.

Trykt retspraksis efter lovændringen i 1981 er meget sparsom. I *bilag 2* (afsnit 6) omtales de 3 domme, der kendes fra trykt retspraksis efter 1981. Der blev i alle 3 domme idømt 4 måneders fængsel. Denne praksis omfatter tilfælde, hvor det efter det refererede umiddelbart kan være vanskeligt at se, på hvilket grundlag forholdet er henført til § 217, idet der ikke synes at være anvendt anden tvang end vold eller trussel herom. Det må antages, at der i hvert fald i tilfælde, der ligger tæt op ad de nævnte sager, kunne blive tale om domfældelse for voldtægt.

7.6.2. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Ved vurderingen af behovet for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om tiltvingelse af kønslig omgængelse, uden at der foreligger voldtægt, må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges afgørende vægt på, at denne straffebestemmelse kun ses at have været anvendt få gange siden lovændringen i 1981. Der har således ikke i praksis vist sig noget særligt behov for en udvidet adgang til varetægtsfængsling i sådanne sager.

På den anførte baggrund er det Strafferetsplejeudvalgets vurdering, at der ikke kan siges at være behov for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til rets-

håndhævelsen i sager om tiltvingelse af kønslig omgængelse, uden at der foreligger voldtægt.

7.7. Kønslig omgængelse ved udnyttelse af sindssygdom eller mental retardering (straffelovens § 218, stk. 1, herunder jf. §§ 224 og 225)

7.7.1. Straffastsættelsen

Efter straffelovens § 218, stk. 1, straffes den, der ved udnyttelse af en persons sindssygdom eller mentale retardering skaffer sig samleje uden for ægteskab med den pågældende. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse på anden kønslig omgængelse end samleje, jf. straffelovens §§ 224 og 225.

Til illustration omtales i *bilag 2* (afsnit 7) nogle nyere domme. De udmålte straffe spænder fra 3 til 10 måneders fængsel.

7.7.2. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Ved vurderingen af behovet for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om kønslig omgængelse ved udnyttelse af sindssygdom eller mental retardering må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges vægt på, at straffebestemmelsen kriminaliserer opnåelse af kønslig omgængelse ved udnyttelse af forurettedes sindssygdom eller mentale retardering. Der er således bl.a. tale om tilfælde, hvor forurettede ikke er alderssvarende udviklet og mentalt befinder sig på niveau med et barn eller på anden måde er særligt sårbar over for seksuel udnyttelse. En sådan udnyttelse kan efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse på en vis måde minde om, omend ikke helt sidestilles med seksuelt misbrug af et barn.

Efter udvalgets opfattelse ligger en adgang til retshåndhævelsesarrest med hensyn til straffelovens § 218, stk. 1, ikke så lige for, som tilfældet kan være med hensyn til overgreb mod børn. Imidlertid er der også med hensyn til sindssyge og mentalt retarderede et særligt beskyttelsesbehov, og der forekommer endvidere i praksis en række grove tilfælde, hvor straffen overstiger 3-5 måneders ubetinget fængsel. Der kan nævnes følgende eksempler:

Skaffet sig samleje med en 24-årig kvinde, der var mentalt retarderet ("svarende til et ca. 4-årigt barn").

Forsøgt at skaffe sig samleje med forurettede, der var dement og derfor mentalt retarderet.

Skaffet sig anden kønslig omgængelse end samleje og forsøgt at skaffe sig samleje med en 16-årig pige, der var mentalt retarderet i middelsvær grad.

På den anførte baggrund er det Strafferetsplejeudvalgets vurdering, at en udvidelse af mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sædelighedssager bør omfatte visse sager om kønslig omgængelse ved udnyttelse af sindssygdom eller mental retardering, og at dette vil kunne komme på tale i sager som dem, der er refereret ovenfor. På samme måde som med hensyn til straffelovens § 222, jf. afsnit 7.2.3 ovenfor, tænkes navnlig på tilfælde, der straffes med fængsel i 3-5 måneder eller derover, og hvor der efter en konkret vurdering må anses for at være tale om overgreb, der er hensynsløse og stødende i en sådan grad, at de i hvert fald kan sidestilles med de voldshandlinger, der kan begrunde retshåndhævelsesarrest efter den gældende regel i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2. Ved vurderingen må der lægges særlig vægt på, i hvilken grad der foreligger en udnyttelse af manglende evne hos forurettede til reelt at modsætte sig uønskede seksuelle handlinger fra gerningsmandens side.

Strafferetsplejeudvalget har herefter overvejet, om der er tale om tilfælde, hvor der foreligger en ret fast udmålingspraksis, således at det normalt ikke vil volde domstolene vanskeligheder at skulle tage stilling til, hvorvidt lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre en ubetinget fængselsstraf på mindst 60 dage.

Det er Strafferetsplejeudvalgets vurdering, at selv om der ikke på dette område foreligger en lige så fast udmålingspraksis som ved vold, der i dag udgør hovedanvendelsesområdet for retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, vil det i praksis være muligt for domstolene med tilstrækkelig sikkerhed at skønne over, om sigtede kan forventes idømt mindst 60 dages ubetinget fængsel, hvis han eller hun findes skyldig.

Strafferetsplejeudvalget lægger i den forbindelse bl.a. vægt på, at gennemgangen af domspraksis i *bilag 2* (afsnit 7) viser, at der i de udnyttelsestilfælde, hvor anvendelse af retshåndhævelsesarrest i givet fald vil kunne komme på tale, er idømt mindst 3 måneders ubetinget fængsel.

7.8. Kønslig omgængelse ved udnyttelse af, at forurettede er ude af stand til at modsætte sig handlingen (straffelovens § 218, stk. 2, herunder jf. §§ 224 og 225)

7.8.1. Straffastsættelsen

Efter straffelovens § 218, stk. 2, straffes den, der skaffer sig samleje uden for ægteskab med en person, der befinder sig i en tilstand, i hvilken den pågældende er ude af stand til at modsætte sig handlingen. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse på anden kønslig omgængelse end samleje, jf. straffelovens §§ 224 og 225.

Til illustration omtales i *bilag 2* (afsnit 8) nogle nyere domme. De udmålte straffe spænder fra 3 til 6 måneders fængsel, idet der her ses bort fra en dom på 8 måneders fængsel, hvor tiltalte desuden blev dømt for vold og tyveri. I ét tilfælde med en meget ung gerningsmand blev straffen gjort betinget.

7.8.2. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Ved vurderingen af behovet for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om kønslig omgængelse ved udnyttelse af, at forurettede er ude af stand til at modsætte sig handlingen, må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges vægt på, at disse forhold i almindelighed må anses for mindre grove end de typer af sager, hvor der allerede er mulighed for retshåndhævelsesarrest, eller hvor der i øvrigt er tale om en kvalificeret krænkelse som med hensyn til overgreb mod børn og andre særligt sårbare personer. Det må endvidere tillægges en vis betydning, at der med hensyn til straffelovens § 218, stk. 2, er tale om situationer, hvor også forurettedes egen forudgående adfærd ofte spiller en rolle.

Det er på den anførte baggrund Strafferetsplejeudvalgets vurdering, at der ikke kan siges at være behov for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om kønslig omgængelse ved udnyttelse af, at forurettede er ude af stand til at modsætte sig handlingen.

7.9. Institutionsansats kønslige omgængelse med en person, der er optaget i institutionen (straffelovens § 219, herunder jf. straffelovens §§ 224 og 225)

7.9.1. Straffastsættelsen

Efter straffelovens § 219 straffes den, der er ansat ved fængsel, forsorgshjem, børne- eller ungdomshjem, hospital for sindslidende, institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller lignende institution, og som har samleje med nogen, der er optaget i institutionen. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse på anden kønslig omgængelse end samleje, jf. straffelovens §§ 224 og 225.

Til illustration omtales i *bilag 2* (afsnit 9) en række domme. Straffen er i de fleste tilfælde udmålt til fængsel i 60 dage eller 3 måneder, der jævnligt gøres betinget. I én dom, hvor forholdet var begået af institutionens leder over for en 15-årig pige over en periode på 1 år, blev der idømt 6 måneders ubetinget fængsel.

7.9.2. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Ved vurderingen af behovet for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om en institutionsansats kønslige omgængelse med en person, der er optaget i institutionen, må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges vægt på, at forhold, der har karakter af udnyttelse af en persons sindssygdom eller mentale retardering, tillige vil udgøre en overtrædelse af straffelovens § 218, stk. 1, jf. herved afsnit 7.7 ovenfor. Er der tale om kønslig omgængelse med et barn under 15 år, gælder desuden straffelovens § 222, jf. herom afsnit 7.2 ovenfor.

I tilfælde, hvor forholdets strafbarhed alene beror på, at der er tale om et seksuelt forhold mellem personer, der er henholdsvis ansat og optaget i en institution, har strafansvaret en anden karakter, og lovovertrædelsen kan i disse tilfælde efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse ikke sammenlignes med de andre nævnte sædelighedsforbrydelser. Gennemgangen af domspraksis i *bilag 2* (afsnit 9) viser også, at straffene gennemgående ligger på 60 dages eller 3 måneders fængsel, og at straffen jævnligt gøres betinget.

På den anførte baggrund er det Strafferetsplejeudvalgets samlede vurdering, at der ikke kan siges at være behov for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn

til retshåndhævelsen i tilfælde, hvor der alene er tale om, at en institutionsansat har kønslig omgængelse med en person, der er optaget i institutionen, uden at andre straffebestemmelser er overtrådt.

Om tilfælde, hvor sagen angår et forhold til et barn under 18 år, som er betroet den ansatte til undervisning eller opdragelse, henvises til afsnit 7.10 nedenfor.

7.10. Kønslig omgængelse med en person under 18 år, der er den skyldiges adoptivbarn, stedbarn eller plejebarn mv. (straffelovens § 223, stk. 1, herunder jf. §§ 224 og 225)

7.10.1. Straffastsættelsen

Efter straffelovens § 223, stk. 1, straffes den, som har samleje med en person under 18 år, der er den skyldiges adoptivbarn, stedbarn eller plejebarn eller er betroet den pågældende til undervisning eller opdragelse. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse på anden kønslig omgængelse end samleje, jf. straffelovens §§ 224 og 225.

Hvis forurettede er under 15 år, straffes i sammenstød med straffelovens § 222, og der henvises herom til afsnit 7.2.1 ovenfor. I dette afsnit nævnes derfor kun eksempler på overtrædelse af § 223, stk. 1, hvor forholdet er indledt, efter at barnet er fyldt 15 år.

I nyere retspraksis er sådanne sager sjældne, og de fleste af de domme, der omtales i *bilag 2* (afsnit 10), er mere end 25 år gamle. De udmålte straffe ligger på mellem 60 dage og 6 måneders fængsel, der i nogle tilfælde gøres betinget.

7.10.2. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Indledningsvis bemærkes, at Strafferetsplejeudvalget i afsnit 7.2 ovenfor har overvejet spørgsmålet om varetægtsfængsling i sager om kønslig omgængelse med barn under 15 år. Overvejelserne om straffelovens § 223, stk. 1, angår således reelt alene kønslig omgængelse med børn og unge på 15-17 år.

Ved vurderingen af behovet for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om kønslig omgængelse med børn og unge i denne al-

dersgruppe, der er den pågældendes adoptivbarn, stedbarn eller plejebarn mv., må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges vægt på, at disse forhold i almindelighed må anses for mindre grove end de typer af sager, hvor navnlig straffelovens § 222 kan anvendes.

Det kan ikke afvises, at der kan forekomme tilfælde af overtrædelse af straffelovens § 223, stk. 1, over for personer over 15 år, hvor hensynet til retsfølelsen kan tale for varetægtsfængsling. Noget lignende er anført oven for i afsnit 7.4.2 med hensyn til incest. Strafferetsplejeudvalget har dog i denne forbindelse på samme måde som med hensyn til incest lagt afgørende vægt på, at reglerne om retshåndhævelsesarrest ikke får et for bredt anvendelsesområde.

Det bør derfor fastholdes, at spørgsmålet om retshåndhævelsesarrest med hensyn til straffelovens 223, stk. 1, må bero på, om der samtidig foreligger en overtrædelse af § 222, altså om der er tale om overgreb mod børn under 15 år, jf. afsnit 7.2.3 ovenfor.

7.11. Kønslig omgængelse med en person under 18 år ved groft misbrug af aldersmæssig overlegenhed (straffelovens § 223, stk. 2)

7.11.1. Straffastsættelsen

Efter straffelovens § 223, stk. 2, straffes den, som under groft misbrug af en på alder og erfaring beroende overlegenhed forfører en person under 18 år til samleje. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse på anden kønslig omgængelse end samleje, jf. straffelovens §§ 224 og 225.

Retspraksis er meget sparsom, idet der alene ses at foreligge én trykt dom fra efter 1960. I denne dom, der omtales i *bilag 2* (afsnit 11), blev der idømt 60 dages fængsel.

7.11.2. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Indledningsvis bemærkes, at Strafferetsplejeudvalget i afsnit 7.2 ovenfor har overvejet spørgsmålet om varetægtsfængsling i sager om kønslig omgængelse med barn

under 15 år. Overvejelserne om straffelovens § 223, stk. 2, angår således reelt alene kønslig omgængelse med børn og unge på 15-17 år.

Ved vurderingen af behovet for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om kønslig omgængelse med børn og unge på 15-17 år ved groft misbrug af aldersmæssig overlegenhed må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges afgørende vægt på, at denne straffebestemmelse kun ses at have været anvendt meget sjældent i mere end 40 år. Der har således ikke i praksis vist sig noget behov for en udvidet adgang til varetægtsfængsling i sådanne sager.

Sådanne overtrædelser vil endvidere i gennemsnitlig grovhed ikke kunne sidestilles med forhold omfattet af straffelovens § 222.

På den anførte baggrund er det Strafferetsplejeudvalgets vurdering, at der ikke kan siges at være behov for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om kønslig omgængelse med en person under 18 år ved groft misbrug af aldersmæssig overlegenhed.

7.12. Rufferi (straffelovens § 228, stk. 1)

7.12.1. Straffastsættelsen

Efter straffelovens § 228, stk. 1, straffes for rufferi den, der 1) forleder nogen til at søge fortjeneste ved kønslig usædelighed med andre, 2) for vindings skyld forleder nogen til kønslig usædelighed med andre eller afholder nogen, der driver erhverv ved kønslig usædelighed, fra at opgive det, eller 3) holder bordel.

Strafferetsplejeudvalget er ikke bekendt med nyere retspraksis vedrørende straffelovens § 228, stk. 1, nr. 1, om den, der uden selv at opnå nogen økonomisk fordel forleder en anden til prostitution.

Fra nyere retspraksis vedrørende straffelovens § 228, stk. 1, nr. 2, om den, der for vindings skyld forleder en anden til prostitution, og vedrørende straffelovens § 228, stk. 1, nr. 3, om bordelvirksomhed omtales en række domme i *bilag 2* (afsnit 12). Den udmålte straf spænder fra 4 måneders til 2½ års fængsel, idet der her ses bort fra en dom på 3½ års fængsel, hvor tiltalte også blev dømt for menneskehandel efter

straffelovens § 262 a. Det store spænd i de udmålte straffe skyldes navnlig, at der er et tilsvarende stort spænd i antallet af prostituerede, der er blevet udnyttet, længden af den periode, hvor udnyttelsen er sket, og tiltaltes økonomiske udbytte.

7.12.2. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Ved vurderingen af behovet for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om rufferi må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges vægt på, at disse forhold i almindelighed må anses for mindre grove end de typer af sager, hvor det vil kunne virke stødende, at sigtede er på fri fod, hvis der ikke er behov for varetægtsfængsling under henvisning til flugtfare, gentagelsesfare eller fare for forstyrrelse af efterforskningen.

Det er Strafferetsplejeudvalgets vurdering, at der ikke kan siges at være behov for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om rufferi, hvor de "forurettede" er personer over den kriminelle lavalder, der selv medvirker. Det tilføjes, at straffelovens § 262 a om menneskehandel har en strafferamme på fængsel indtil 8 år. I sager om rufferi, hvor der er særligt bestyrket mistanke om, at sigtede også har gjort sig skyldig i menneskehandel, er der således allerede efter gældende ret mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen, hvis sigtede må forventes idømt en langvarig fængselsstraf, hvis han eller hun findes skyldig.

Med hensyn til personer under 21 år henvises til afsnit 7.13 straks nedenfor om straffelovens § 228, stk. 2.

7.13. Tilskyndelse eller bistand til en person under 21 år til prostitution og befordring til udlandet af en person med henblik på prostitution, når personen er uvidende om formålet (straffelovens § 228, stk. 2)

7.13.1. Straffastsættelsen

Efter straffelovens § 228, stk. 2, straffes den, der tilskynder eller bistår en person under 21 år til at søge erhverv ved kønslig usædelighed, samt den, der medvirker til en persons befordring ud af riget, for at denne i udlandet skal drive erhverv ved

kønslig usædelighed eller benyttes til sådan usædelighed, når den befordrede person er under 21 år eller uvidende om formålet.

Fra nyere retspraksis, der er temmelig sparsom, nævnes nogle domme i *bilag 2* (afsnit 13). De tiltalte blev i disse sager også dømt for andre forhold, og det siger derfor ikke meget om straffastsættelsen i sager om overtrædelse af straffelovens § 228, stk. 2, at straffene spændte fra 4 måneders delvis betinget fængsel til 8 års fængsel.

7.13.2. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Ved vurderingen af behovet for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om bistand til en person under 21 år til prostitution må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges vægt på, at disse forhold i almindelighed må anses for mindre grove end forhold efter f.eks. straffelovens § 222 og § 218, stk. 1.

Der må endvidere lægges vægt på, at når en sag om bistand til en person under 21 år til prostitution undtagelsesvis har en sådan grovhed, at det vil kunne virke stødende, at sigtede er på fri fod, hvis der ikke er behov for varetægtsfængsling under henvisning til flugtfare, gentagelsesfare eller fare for forstyrrelse af efterforskningen, vil der typisk være sket overtrædelse af andre straffebestemmelser, som i givet fald giver mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen. Det var således tilfældet i UfR 1993.1019 H, hvor tiltalte blev idømt 8 års fængsel bl.a. for kønslig omgængelse med barn under 15 år.

Med hensyn til befordring ud af riget af en person over 21 år med henblik på prostitution, uden at den pågældende er vidende herom, bemærkes, at der ikke ses at være nyere retspraksis herom. I givet fald vil sådan befordring i øvrigt normalt ske med henblik på udnyttelse af den pågældende, således at forholdet er omfattet af straffelovens § 262 a om menneskehandel, der har en strafferamme på fængsel indtil 8 år og dermed allerede efter gældende ret giver mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen, hvis sigtede må forventes idømt en langvarig fængselsstraf, hvis han eller hun findes skyldig.

De groveste sager efter straffelovens § 228, stk. 2, vil angå tilskyndelse eller bistand til børn og unge på 15-17 år til prostitution, hvor straffelovens § 222 ikke finder anvendelse.

Strafferetsplejeudvalgets finder efter en samlet vurdering ikke, at der er tilstrækkeligt behov for at give særskilt mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i de sager, der er omfattet af straffelovens § 228, stk. 2.

7.14. Blufærdighedskrænkelse (straffelovens § 232)

7.14.1. Straffastsættelsen

Efter straffelovens § 232 straffes med bøde eller fængsel indtil 4 år den, der ved uterligt forhold krænker blufærdigheden eller giver offentlig forargelse. I modsætning til de straffebestemmelser, der er omtalt ovenfor i afsnit 7.6-7.13, indgår der således også bøde i strafferammen efter straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelse.

Til illustration af sagernes karakter og strafniveauet omtales i *bilag 2* (afsnit 14) en række domme.

7.14.2. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Ved vurderingen af behovet for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om blufærdighedskrænkelse må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges vægt på, at blufærdighedskrænkelse bl.a. omfatter tilfælde, der ligger på grænsen til anden kønslig omgængelse end samleje med barn under 15 år, jf. straffelovens § 222, jf. §§ 224 og 225. Der kan nævnes følgende eksempler:

3-4 gange befølt sin 11-årige steddatter i skridtet uden på bukserne og én gang taget hendes hånd og ført den hen til sit lem og med sin hånd over hendes fået hende til at berøre det og bevæge hånden om det.

Befølt en 9-10-årig pige på brystet under tøjet, bedt hende røre tiltaltes brystvorter, fremkommet med udtalelser af seksuelt præg og forsøgt at sprede hendes ben samt ført hånden ind under hendes underbukser og befølt hende på bagdelen. Endvidere flere gange ført hånden ind under en 11-årig piges underbukser og gnedet på hendes kønsorganer, så det gjorde ondt, befølt hendes bagdel og nulret hendes brystvorter både uden på og inden under tøjet.

Ansæt på et fritidshjem i en periode på ca. ½ år flere gange befølt tre 8-årige drenge i skridtet uden på og inden for tøjet og flere gange befølt en 9-årig dreng i skridtet uden på tøjet.

Musiklærer i flere tilfælde befølt en 9-årig elev på ryggen, bagdelen og lårene og i ét tilfælde stukket en finger op i hendes anus og blottet sit lem for hende og opfordret hende til at røre ved det. (Også straffelovens § 224, jf. § 222).

Én gang stukket 2 fingre op i sin 11-årige steddattes skede og i en periode på ca. 3 år, fra hun var 11-13 år, gentagne gange befølt hende på ryggen og siderne af overkroppen om til brysterne under tøjet samt befølt hende på bagdelen uden på tøjet. (Også straffelovens § 224, jf. § 222).

De to sidste eksempler er medtaget som illustration på tilfælde, hvor forholdets grovhed ikke ville have været væsentlig anderledes, hvis gerningsmanden alene havde foretaget handlinger, der karakteriseres som blufærdighedskrænkelser, og ikke tillige i ét tilfælde en handling, der falder ind under begrebet anden kønslig omgængelse end samleje.

Uden for grænsetilfælde i forhold til anden kønslig omgængelse med barn under 15 år vil sager om blufærdighedskrænkelser derimod efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse i almindelighed ikke have en sådan karakter, at det vil kunne anses for stødende, at sigtede er på fri fod, hvis der ikke er behov for varetægtsfængsling under henvisning til flugtfare, gentagelsesfare eller fare for forstyrrelse af efterforskningen.

På den anførte baggrund er det Strafferetsplejeudvalgets vurdering, at en udvidelse af mulighederne for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sædelighedssager bør omfatte også sager om blufærdighedskrænkelser, hvis forurettede er under 15 år og forholdet ligger tæt op ad anden kønslig omgængelse end samleje, jf. straffelovens §§ 224 og 225.

Der bør alene være tale om en snæver anvendelse af en sådan mulighed. Sigtet er således at sikre, at tilfælde på grænseområdet mellem §§ 224 og 225 og § 232 ikke falder uden for en udvidet adgang til retshåndhævelsesarrest ved overgreb mod børn, blot fordi overgrebet alene er strafbart efter § 232. Det forudsættes imidlertid, at der er tale om overgreb, der efter en samlet vurdering i grovhed kan sidestilles med lignende tilfælde efter § 222, jf. §§ 224 og 225, jf. herved afsnit 7.2.3 ovenfor. Det følger heraf, at der tænkes på tilfælde, der straffes med fængsel i navnlig 3-5 måneder eller derover, og hvor der er tale om overgreb, der er hensynsløse og stødende i en sådan grad, at de i hvert fald kan sidestilles med de voldshandlinger, der

kan begrunde retshåndhævelsesarrest efter den gældende regel i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2. Det vil navnlig kunne tænkes med hensyn til overgreb mod mindre børn, dvs. børn under 12 år.

Der må med hensyn til straffelovens § 232 foretages en særlig vurdering af, om selve overgrebets karakter kun i begrænset omfang adskiller sig fra anden kønslig omgængelse efter straffelovens §§ 224 og 225, og om overgrebet sammenholdt med andre omstændigheder bevirker, at tilfældet efter en samlet vurdering kan sidestilles med overgreb omfattet af straffelovens § 222, jf. §§ 224 eller 225, der ud fra de kriterier med hensyn til § 222, der er skitseret i afsnit 7.2.3 ovenfor, kan begrunde retshåndhævelsesarrest. Der tænkes i denne forbindelse på andre omstændigheder som f.eks. antallet af overgreb, barnets alder og de omstændigheder, hvorunder overgrebet sker.

Strafferetsplejeudvalget har herefter overvejet, om der er tale om tilfælde, hvor der foreligger en ret fast udmålingspraksis, således at det normalt ikke vil volde domstolene vanskeligheder at skulle tage stilling til, hvorvidt lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre en ubetinget fængselsstraf på mindst 60 dage.

Det er Strafferetsplejeudvalgets vurdering, at selv om der ikke på dette område foreligger en lige så fast udmålingspraksis som ved vold, der i dag udgør hovedanvendelsesområdet for retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, vil det i praksis være muligt for domstolene med tilstrækkelig sikkerhed at skønne over, om sigtede kan forventes idømt mindst 60 dages ubetinget fængsel, hvis han eller hun findes skyldig.

Strafferetsplejeudvalget lægger i den forbindelse bl.a. vægt på, at gennemgangen af domspraksis i *bilag 2* (afsnit 14) viser, at der i de grænsetilfælde til anden kønslig omgængelse end samleje med barn under 15 år, hvor anvendelse af retshåndhævelsesarrest i givet fald vil kunne komme på tale, typisk er idømt mindst 60 dages ubetinget fængsel. Betinget straf er i sådanne tilfælde i givet fald typisk alene anvendt, hvis der er hengået meget lang tid mellem gerningstidspunktet og tiltalerejsningen. Der er også eksempler på domme på f.eks. 30 dages fængsel for beføling af et barn under 15 år, men der er typisk tale om enkeltstående tilfælde som oftest over for en 14-årig, og disse forhold har ikke den samme karakter af seksuelt misbrug af et barn igennem en periode. Hertil kommer, at der i nogle tilfælde først vil foreligge særligt

bestyrket mistanke, når der er sket domfældelse i første instans, hvorved den forskyldte straf samtidig vil være fastlagt.

B.II. Straffebestemmelser, hvor strafferammen er lavere end fængsel indtil 4 år

I afsnit 7.15-7.17 behandles straffebestemmelser, hvor strafferammen er lavere fængsel indtil 4 år, men dog mindst fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

7.15. Kønslig omgængelse med en person under 21 år ved groft misbrug af tjenstligt afhængighedsforhold (straffelovens § 220, 2. led, herunder jf. §§ 224 og 225)

7.15.1. Straffastsættelsen

Efter straffelovens § 220, 2. led, straffes den, der ved groft misbrug af en persons tjenstlige eller økonomiske afhængighed skaffer sig samleje uden for ægteskab med den pågældende, med fængsel indtil 3 år, hvis forholdet er begået over for en person under 21 år. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse på anden kønslig omgængelse end samleje, jf. straffelovens §§ 224 og 225.

Straffelovens § 220 ses alene at have været anvendt i én trykt dom siden 1933, og forurettede var i denne sag fyldt 21 år, således at forholdet var omfattet af bestemmelsens 1. led, hvor strafferammen er fængsel indtil 1 år, og hvor der allerede derfor ikke bliver spørgsmål om varetægtsfængsling. Dommen, hvor der blev idømt 3 måneders betinget fængsel, omtales i *bilag 2* (afsnit 15).

7.15.2. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Ved vurderingen af behovet for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om kønslig omgængelse med en person under 21 år ved groft misbrug af tjenstligt afhængighedsforhold må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges afgørende vægt på, at denne straffebestemmelse ikke ses at have været anvendt siden straffelovens ikrafttræden i 1933, idet den eneste dom vedrører en forurettet over 21 år. Der har således ikke i praksis vist sig noget behov for en udvidet adgang til varetægtsfængsling i sådanne sager.

På den anførte baggrund er det Strafferetsplejeudvalgets vurdering, at der ikke er behov for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om kønslig omgængelse med en person under 21 år ved groft misbrug af tjenstligt afhængighedsforhold.

7.16. Mellemandsvirksomhed eller udnyttelse ved prostitution (straffelovens § 229, stk. 1)

7.16.1. Straffastsættelsen

Efter straffelovens § 229, stk. 1, straffes den, der fremmer kønslig usædelighed ved for vindings skyld eller i oftere gentagne tilfælde at optræde som mellemand, eller som udnytter en andens erhverv ved kønslig usædelighed, med fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

I nyere retspraksis er sådanne sager sjældne, og de fleste af de domme, der omtales i *bilag 2* (afsnit 16), er mere end 20 år gamle. I sager om udlejning af lokaler til prostitution til overpris ligger de udmålte straffe på mellem 60 dages og 4 måneders fængsel. I én sag om drift af et escortbureau gennem 3 år blev hovedmanden idømt 1½ års fængsel og en medgerningsmand 4 måneders delvis betinget fængsel.

7.16.2. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Ved vurderingen af behovet for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om mellemandsvirksomhed eller udnyttelse ved prostitution må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges vægt på, at disse forhold i almindelighed må anses for mindre grove end forhold efter f.eks. straffelovens § 222 og § 218, stk. 1.

Hertil kommer, at straffelovens § 229, stk. 1, omfatter mellemandsvirksomhed og udnyttelse ved prostitution, der ikke er omfattet af den strengere bestemmelse i straffelovens § 228 om rufferi, hvor Strafferetsplejeudvalget ikke har fundet behov for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen, jf. her ved afsnit 7.12 og 7.13 ovenfor.

Det er på den anførte baggrund Strafferetsplejeudvalgets vurdering, at der ikke kan siges at være behov for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om mellemmandsvirksomhed eller udnyttelse ved prostitution efter straffelovens § 229, stk. 1.

7.17. Kønslig omgængelse med en person under 18 år mod betaling (straffelovens § 223 a, herunder jf. §§ 224 og 225)

7.17.1. Straffastsættelsen

Efter straffelovens § 223 a straffes den, der som kunde mod betaling eller løfte om betaling har samleje med en person under 18 år, med bøde eller fængsel indtil 2 år. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse på anden kønslig omgængelse end samleje, jf. straffelovens §§ 224 og 225.

Bestemmelsen ses alene at have været anvendt i én trykt dom (UfR 2005.1963 Ø), siden bestemmelsen blev indsat i straffeloven i 1999. I denne dom blev en 51-årig mand idømt 20 dagbøder for at have haft samleje med en 17-årig prostitueret.

7.17.2. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Indledningsvis bemærkes, at Strafferetsplejeudvalget i afsnit 7.2 ovenfor har overvejet spørgsmålet om varetægtsfængsling i sager om kønslig omgængelse med barn under 15 år. Overvejelserne i dette afsnit angår således alene kønslig omgængelse med børn og unge på 15-17 år.

Ved vurderingen af behovet for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om kønslig omgængelse med børn og unge på 15-17 år mod betaling må der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse lægges vægt på, at disse forhold i almindelighed må anses for mindre grove end forhold efter f.eks. straffelovens § 222 og § 218, stk. 1.

Det er Strafferetsplejeudvalgets vurdering, at der ikke kan siges at være behov for at give mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om kønslig omgængelse med børn og unge på 15-17 år mod betaling.

8. Strafferetsplejeudvalgets lovudkast

Som anført ovenfor i afsnit 6 har Strafferetsplejeudvalget overvejet spørgsmålet om indvirkningen af varetægtsfængsling på behandlingsmulighederne for sædelighedskriminelle. Et *flertal* (7 medlemmer) har fundet, at overvejelser om retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager bør foretages uafhængigt af dette spørgsmål. Et *mindretal* (3 medlemmer) har ud fra behandlingshensynet fundet at måtte fraråde, at der indføres yderligere hjemmel til at varetægtsfængsle med begrundelse i befolkningens retsfølelse, også når der er tale om seksualforbrydelser mod børn. Hvis der gennemføres en ny regel om retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager, kan et *enigt udvalg* anbefale, at det nærmere overvejes, hvorledes man kan sikre de bedste muligheder for gennemførelse af behandling – i forbindelse med strafafsoning eller som led i sanktionen – også i forhold til personer, der undergives varetægtsfængsling.

På grundlag af hovedsynspunkterne i afsnit 6 i øvrigt og gennemgangen af de enkelte sædelighedsforbrydelser i afsnit 7 har Strafferetsplejeudvalget fundet, at en udvidet adgang til retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager bør omfatte sager om overgreb mod børn under 15 år, herunder i form af visse tilfælde af blufærdighedskrænkelser, samt sager om overgreb mod sindssyge og mentalt retarderede og om udbredelse af børnepornografi.

Udvalget finder, at en lovændring med henblik på en sådan udvidet adgang til retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager bør ske ved tilføjelse af de pågældende straffelovsbestemmelser i den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2. Der vil herefter i de nævnte sædelighedssager – efter en helt konkret vurdering – kunne ske varetægtsfængsling, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke, og lovovertrædelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Strafferetsplejeudvalget har derimod ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for ændring af reglerne om retshåndhævelsesarrest med hensyn til andre sædelighedsforbrydelser.

Strafferetsplejeudvalgets lovudkast går på denne baggrund ud på, at der i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, indsættes henvisninger til straffelovens §§ 222 og 218, stk. 1, §§ 224 og 225, jf. §§ 222 og 218, stk. 1, og § 235, stk. 1, samt til straffelovens § 232, for så vidt overtrædelsen er begået over for et barn under 15 år.

Kapitel 4

Lovudkast med bemærkninger

1. Lovudkast

Forslag

til

Lov om ændring af retsplejeloven

(Retshåndhævelsesarrest i sager om sædelighedskriminalitet)

§ 1

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1261 af 23. oktober 2007, foretages følgende ændringer:

1. I § 762, stk. 2, nr. 2, indsættes efter ”§ 134 a,”: ”§ 218, stk. 1, § 222, §§ 224 eller 225, jf. §§ 218, stk. 1, eller 222, § 235, stk. 1,”.

2. I § 762, stk. 2, nr. 2, indsættes efter ”§ 252”: ”eller en overtrædelse af straffelovens § 232 over for et barn under 15 år”.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

2. Bemærkninger til lovudkastet

2.1. Almindelige bemærkninger

Lovudkastet indeholder nye regler om en udvidet adgang til varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sædelighedssager.

Strafferetsplejeudvalget har fundet, at regler om retshåndhævelsesarrest bør have et snævert anvendelsesområde.

Væsentlige principielle grunde taler således i hvert fald for ikke at udvide anvendelsesområdet for retshåndhævelsesarrest væsentligt i forhold til de gældende regler. Lovudkastet har således snarere karakter af en ajourføring af anvendelsesområdet for de gældende regler om retshåndhævelsesarrest end en udvidelse til forbrydelser, der er mindre grove end dem, der i dag giver mulighed for retshåndhævelsesarrest. Ved gennemgangen af de enkelte sædelighedsforbrydelser har udvalget derfor lagt vægt på at undersøge, om der findes tilfælde af sædelighedsforbrydelser, hvor der i dag ikke er mulighed for retshåndhævelsesarrest, men som alligevel kan sidestilles med tilfælde af andre forbrydelser, for hvilke en sådan mulighed findes efter de gældende regler.

Udvalget har fundet, at det bør fastholdes, at en almindelig regel om retshåndhævelsesarrest fortsat bør forbeholdes de groveste forbrydelser. Udvalget har således ikke fundet grundlag for at ændre på anvendelsesområdet for retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

Derimod kan det – som også angivet i kommissoriet – overvejes at udvide den særlige regel om retshåndhævelsesarrest i voldssager mv. i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, hvorefter fængsling kan ske i tilfælde, hvor den forventede straf er på mindst 60 dages fængsel.

Udvalget har derfor særligt overvejet, om der findes tilfælde af sædelighedsforbrydelser, hvor der ikke i dag er mulighed for retshåndhævelsesarrest, men hvor der alligevel må siges at være tale om kriminalitet af en sådan hensynsløs og stødende karakter, at tilfældet kan sidestilles med de voldssager mv., der er omfattet af den gældende regel i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2.

Udvalget har i den forbindelse særligt overvejet sædelighedsforbrydelser over for børn (personer under 15 år), idet overgreb mod børn må anses for særligt egnede til at støde retsfølelsen.

Efter en gennemgang af straffelovens bestemmelser om sædelighedsforbrydelser har Strafferetsplejeudvalget fundet, at en udvidet adgang til retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager alene bør omfatte sager om overgreb mod børn under 15 år, herunder i form af blufærdighedskrænkelser, samt sager om overgreb mod sindssyge og mentalt retarderede og om udbredelse af børnepornografi.

Udvalget har endvidere fundet, at en lovændring med henblik på en sådan udvidet adgang til retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager bør ske ved tilføjelse af de pågældende straffelovsbestemmelser i den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2.

Varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i de pågældende sædelighedssager vil kunne komme på tale ikke blot før, men også efter dom i første instans. Det er med hensyn til varetægtsfængsling efter dom ikke i sig selv nødvendigvis afgørende, at der ikke er varetægtsfængslet før dommen, i hvert fald ikke når dette skyldes, at der ikke da forelå en særligt bestyrket mistanke.

For det første må det spille ind, at anvendelse af retshåndhævelsesarrest har en langt mindre problematisk karakter, når det sker efter en domfældelse i første instans. For det andet foreligger der i relation til spørgsmålet om retsfølelsen en særlig aktualisering i og med, at der ved hovedforhandlingen er gennemført en offentlig retssag, hvor det ved dommen slås fast, hvilke forhold den tiltalte har begået.

Det kan således fremstå som særligt stødende for retsfølelsen, at tiltalte er på fri fod, når retten har fastslået tiltaltes skyld ved fældende dom.

Efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse er der dog ikke behov for særlige lovregler om fængsling efter dom.

Det må således i første omgang være op til anklagemyndigheden at være opmærksom på behovet for retshåndhævelsesarrest også i sager, hvor fængsling ikke er sket umiddelbart forud for dommen.

Praksis for strafudmåling i de nævnte sædelighedssager er næppe så fast som tilfældet er ved de voldsforbrydelser, der kan danne grundlag for retshåndhævelsesarrest efter de gældende § 762, stk. 2, nr. 2.

Strafferetsplejeudvalget har imidlertid fundet, at det vil være muligt for domstolene uden vanskelighed at anvende 60-dages kriteriet efter bestemmelsen også i forhold til de nævnte sædelighedsforbrydelser. Det bemærkes herved, at kravet til forbrydelsens grovhed oftest må antages at medføre, at den forventede straf i det enkelte tilfælde i de pågældende sædelighedssager vil ligge noget over 60 dages fængsel, navnlig i området 3-5 måneders fængsel og derover. I tilfælde, hvor det måtte fremstå som tvivlsomt, om straffen vil være på mindst 60 dages fængsel, må det i øvrigt konstateres, at denne betingelse ikke er opfyldt.

Strafferetsplejeudvalget har overvejet spørgsmålet om indvirkningen af varetægtsfængsling på behandlingsmulighederne for sædelighedskriminelle, jf. kapitel 3, afsnit 6. Et *flertal* (7 medlemmer) har fundet, at overvejelser om retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager bør foretages uafhængigt af dette spørgsmål. Et *mindretal* (3 medlemmer) har ud fra behandlingssynet fundet at måtte fraråde, at der indføres yderligere hjemmel til at varetægtsfængsle med begrundelse i befolkningens retsfølelse, også når der er tale om seksualforbrydelser mod børn. Hvis der gennemføres en ny regel om retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager, kan et *enigt udvalg* anbefale, at det nærmere overvejes, hvorledes man kan sikre de bedste muligheder for gennemførelse af behandling – i forbindelse med strafafsoning eller som led i sanktionen – også i forhold til personer, der undergives varetægtsfængsling.

Det må antages, at hensigtsmæssige tiltag vil kunne gennemføres administrativt. Udvalget har på den anførte baggrund ikke udformet lovregler om behandlingsspørgsmålet.

2.2. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 og 2 (§ 762, stk. 2, nr. 2)

Efter lovudkastet indsættes der i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, henvisninger til straffelovens §§ 222 og 218, stk. 1, §§ 224 og 225, jf. §§ 222 og 218, stk. 1, og § 235, stk. 1, samt til straffelovens § 232, for så vidt overtrædelsen er begået over for et barn under 15 år.

Lovudkastet indebærer, at der bliver mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at sigtede har overtrådt en af disse straffebestemmelser. For så vidt angår straffelovens § 232 (blufærdighedskrænkelser) gælder dette dog kun, hvis overtrædelsen er begået over for et barn under 15 år.

Straffelovens § 222 og §§ 224 og 225, jf. § 222 (kønslig omgængelse med barn under 15 år), opfylder kravet i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, om en strafferamme på mindst 6 års fængsel. Det samme gælder straffelovens § 235, stk. 1 (udbredelse af børnepornografi), hvis der foreligger særligt skærpende omstændigheder.

Medtagelsen af henvisninger til disse straffebestemmelser i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, indebærer, at der vil kunne ske varetægtsfængsling ved særligt bestyrket mistanke om overtrædelse heraf, selv om der ikke kan forventes en langvarig fængselsstraf (fængsel i 8-10 måneder og derover), sådan som det efter retspraksis kræves ved varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

Straffelovens § 218, stk. 1, og §§ 224 og 225, jf. § 218, stk. 1 (kønslig omgængelse ved udnyttelse af sindssygdom eller mental retardering), og § 232 (blufærdighedskrænkelser) opfylder ikke kravet i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, om en strafferamme på mindst 6 års fængsel. Det samme gælder straffelovens § 235, stk. 1 (udbredelse af børnepornografi), hvis der ikke foreligger særligt skærpende omstændigheder.

Medtagelsen af henvisninger til disse straffebestemmelser i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, indebærer, at der som noget nyt vil kunne ske varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen ved særligt bestyrket mistanke om overtrædelse heraf.

I øvrigt videreføres de gældende betingelser for retshåndhævelsesarrest efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, uden ændringer.

Kravet om særligt bestyrket mistanke er således uændret, og der skal ligesom efter den gældende § 762, stk. 2, nr. 2, kunne ventes en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage. Endelig er det fortsat en betingelse, at hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Kravet om særligt bestyrket mistanke er udtryk for, at der skal være en meget høj grad af sandsynlighed for, at sigtede er skyldig. I sager om seksuelle krænkelser, hvor der ikke er andre vidner end forurettede, er der grund til, at retten i det enkelte tilfælde nøje overvejer, om kravet om en særligt bestyrket mistanke er opfyldt forud for en domfældelse i første instans. Det er imidlertid efter omstændighederne ikke udelukket, at en særligt bestyrket mistanke antages at foreligge, selv om der ikke er andre væsentlige vidner end forurettede. Efter en domfældelse vil kravet om særligt bestyrket mistanke i almindelighed være opfyldt.

Med hensyn til den forventede straf skal retten skønne over, om sigtede i tilfælde af domfældelse kan forventes idømt en straf på mindst 60 dages ubetinget fængsel. Ved varetægtsfængsling efter dom vil det umiddelbart i og med den idømte straf kunne konstateres, om kravet om mindst 60 dages ubetinget fængsel er opfyldt.

Ved vurderingen af, om hensynet til retshåndhævelsen kræver, at sigtede ikke er på fri fod, må der navnlig lægges vægt på oplysningerne om forholdets karakter og grovhed.

Med hensyn til sager om straffelovens § 222, herunder jf. §§ 224 og 225, om køns- lig omgængelse med barn under 15 år bemærkes, at der inden for straffebestemmel- sens anvendelsesområde forekommer en række sager, hvor strafniveauet ligger klart under det, som giver adgang til retshåndhævelsesarrest efter den gældende regel i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, men hvor der desuagtet må siges at være tale om

alvorlige overgreb mod børn. Lovudkastet tager med hensyn til straffelovens § 222 sigte på overtrædelser, der i praksis straffes med fængsel på navnlig 3-5 måneder og derover, hvor det efter en konkret vurdering af forholdets grovhed må anses for stødende for retsfølelsen, at sigtede er på fri fod. Der tænkes herved på overgreb, der er hensynsløse og stødende i en sådan grad, at de i hvert fald kan sidestilles med de voldshandlinger, der kan begrunde retshåndhævelsesarrest efter den gældende regel i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2.

I sådanne sager vil retshåndhævelsesarrest efter lovudkastet navnlig kunne komme på tale, hvis der er tale om seksuelt misbrug af et mindre barn (dvs. et barn under 12 år), herunder i en familierelation. Derimod vil der normalt ikke være grundlag for retshåndhævelsesarrest, hvis der er tale om kæresteforhold eller lignende.

Med hensyn til sager om straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser begået over for et barn under 15 år vil retshåndhævelsesarrest efter lovudkastet kunne komme på tale, hvis forholdet ligger tæt op ad anden kønslig omgængelse end samleje. Bestemmelsen om retshåndhævelsesarrest i sager om blufærdighedskrænkelser tiltænkes således alene et snævert anvendelsesområde. Sigtet er at sikre, at tilfælde på grænseområdet mellem straffelovens §§ 224 og 225 og § 232 ikke falder uden for en udvidet adgang til retshåndhævelsesarrest ved overgreb mod børn, blot fordi overgrebet alene er strafbart efter § 232. Det forudsættes imidlertid, at der er tale om overgreb, der efter en samlet vurdering i grovhed kan sidestilles med lignende tilfælde efter § 222, jf. §§ 224 og 225, jf. herom ovenfor. Det følger heraf, at der tænkes på tilfælde, der straffes med fængsel i navnlig 3-5 måneder eller derover, og hvor der er tale om overgreb, der er hensynsløse og stødende i en sådan grad, at de i hvert fald kan sidestilles med de voldshandlinger, der kan begrunde retshåndhævelsesarrest efter den gældende regel i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2. Det vil navnlig kunne tænkes med hensyn til overgreb mod mindre børn, dvs. børn under 12 år.

Der må med hensyn til straffelovens § 232 foretages en særlig vurdering af, om selve overgrebets karakter kun i begrænset omfang adskiller sig fra anden kønslig omgængelse efter straffelovens §§ 224 og 225, og om overgrebet sammenholdt med andre omstændigheder bevirker, at tilfældet efter en samlet vurdering kan sidestilles med overgreb omfattet af straffelovens § 222, jf. §§ 224 eller 225, der ud fra de kriterier med hensyn til § 222, der er skitseret ovenfor, kan begrunde retshåndhævel-

sesarrest. Der tænkes i denne forbindelse på andre omstændigheder som f.eks. antallet af overgreb, barnets alder og de omstændigheder, hvorunder overgrebet sker.

Med hensyn til sager om straffelovens § 235, *stk. 1*, om udbredelse af børnepornografi vil retshåndhævelsesarrest efter lovudkastet kun kunne komme på tale, hvis der er udbredt adskillige billeder af grov karakter (samleje mv.) og/eller billeder af meget grov karakter (f.eks. samleje mv. mellem voksne og små børn). Der er således tale om gengivelse af overgreb af en sådan grovhed, at retshåndhævelsesarrest over for den umiddelbare gerningsmand kunne komme på tale efter den gældende § 762, *stk. 2, nr. 1*.

Det er i denne forbindelse centralt, at udbredelse af børnepornografi – gennem dannelse og forsyning af et marked for billeder af overgreb mod børn – virker fremmende for disse overgreb, ikke mindst i tilfælde hvor der betales for adgang til billederne. Lovudkastets bestemmelse tænkes anvendt i sådanne tilfælde, når forholdet efter en samlet konkret vurdering har en sådan hensynsløs og stødende karakter, at det kan sidestilles med de voldshandlinger, der kan begrunde retshåndhævelsesarrest efter den gældende regel i retsplejelovens § 762, *stk. 2, nr. 2*. Det forudsættes, at der er tale om små børn, dvs. børn, der fremtræder som værende under 12 år. På samme måde som med hensyn til straffelovens §§ 222 og 232 tænkes anvendelse af retshåndhævelsesarrest kun at komme på tale i grove tilfælde, navnlig hvor straffen vil være på 3-5 måneders fængsel eller derover. Derimod vil retshåndhævelsesarrest ikke være relevant i tilfælde, hvor der alene er tale om udbredelse af fiktiv børnepornografi og der således ikke er et forudgående overgreb mod et barn.

Med hensyn til sager om straffelovens § 218, *stk. 1*, om seksuel udnyttelse af sindssyge og mentalt retarderede sigter lovudkastet på samme måde som med hensyn til §§ 222 og 232 mod tilfælde, der straffes med fængsel i 3-5 måneder eller derover, og hvor der efter en konkret vurdering må anses for at være tale om overgreb, der er hensynsløse og stødende i en sådan grad, at de i hvert fald kan sidestilles med de voldshandlinger, der kan begrunde retshåndhævelsesarrest efter den gældende regel i retsplejelovens § 762, *stk. 2, nr. 2*. Ved vurderingen må der lægges særlig vægt på, i hvilken grad der foreligger en udnyttelse af manglende evne hos forurettede til reelt at modsætte sig uønskede seksuelle handlinger fra gerningsmandens side.

I betænkningens kapitel 3, afsnit 7.2.3, 7.3.2, 7.7.2 og 7.14.2, er anført en række eksemplarer fra praksis, hvor retshåndhævelsesarrest efter lovudkastet *kan* komme på tale.

Proportionalitetsprincippet vil fortsat gælde uændret, jf. retsplejelovens § 762, stk. 3. Varetægtsfængsling kan således ikke anvendes, hvis frihedsberøvelsen vil stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af sigtedes forhold, sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis sigtede findes skyldig.

Proportionalitetsprincippet har navnlig betydning i relation til forlængelse af varetægtsfængsling. Varetægtsfængslingen vil således ikke kunne udstrækkes ud over længden af den straf, som må forventes at skulle afsones, hvis sigtede findes skyldig. I vurderingen indgår, at prøveløsladelse normalt kan ske, når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået, jf. straffelovens § 38.

Der henvises i øvrigt til kapitel 3.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. Den ved lovforslagets § 1 foreslåede affattelse af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, finder anvendelse på afgørelser om varetægtsfængsling, herunder om forlængelse af varetægtsfængsling, der træffes efter lovens ikrafttræden.

Til § 3

Bestemmelsen angår lovens territoriale gyldighed.

Bilag 1

Visitationsordningen for seksualforbrydere

1. Visitationsordningens formål og indhold

Visitationsordningen for seksualforbrydere blev indført på forsøgsbasis den 1. oktober 1997 og blev gjort permanent i 2001. Ordningen blev i november 2005 justeret på forskellige punkter.

Formålet med visitationsordningen er at sikre den bedst mulige placering og behandling af personer, der dømmes for en seksualforbrydelse.

Visitationsordningens målgruppe er seksualkriminelle, som er idømt en tidsbestemt fængselsstraf for overtrædelse af straffelovens § 210 om incest eller straffelovens kapitel 24 (§§ 216-236) om forbrydelser mod kønssædeligheden.

Visitationsordningen indebærer, at personer, der er idømt mere end 3 måneders fængsel, indleder deres afsoning i visitations- og observationsafdelingen i Anstalten ved Herstedvester. Personer, som er idømt fængselsstraf på over 4 år (5 år for voldtægt), bliver dog placeret på visitations- og observationsafdelingen, i det omfang det vurderes hensigtsmæssigt, og ellers på en anden afdeling i Anstalten ved Herstedvester.

Visitationen på Anstalten ved Herstedvester indebærer i praksis normalt 4-6 ugers ophold på den særlige visitationsafdeling. Ved straffe på op til 60 dage vil det ikke kunne nås at indlede en eventuel behandling efter visitationen, og det samme gælder med hensyn til straffe på 3 måneder, da de pågældende oftest vil blive prøveløsladt efter 60 dage.

For at opnå en hensigtsmæssig udnyttelse af ordningen indkaldes dømte med korte straffe (30 dage til 3 måneder) siden november 2005 som udgangspunkt ikke længere til Anstalten ved Herstedvester. Der gennemføres for denne gruppe en screening på baggrund af sagens akter, og der kan undtagelsesvis ske anbringelse på visitati-

onsafdelingen, hvis der vurderes at være et åbenbart behov for en målrettet behandling.

Endvidere har ordningen for dømte med straffe på over 3 måneders og højst 1 års fængsel siden november 2005 været udformet således, at der i perioder, hvor der måtte ske en væsentlig forøget tilgang af dømte i denne gruppe, er mulighed for at løse et akut kapacitetsproblem ved ambulante visitation.

Ved ambulante visitation forstås, at den dømte påbegynder sin afsoning typisk i et åbent fængsel, og at en behandler fra Anstalten ved Herstedvester herefter tager ud til den dømte og afholder en samtale eller efter behov flere samtaler med henblik på at afdække, hvilke muligheder der skønnes at være for behandling af den pågældende. Ambulante visitationer kan ligeledes ske ved, at Anstalten ved Herstedvester indkalder de dømte til ambulante samtaler på visitationsafdelingen.

Der er i august 2007 gennemført en væsentlig kapacitetsudvidelse af visitations- og observationsafdelingen i Anstalten ved Herstedvester, og kriminalforsorgen tilstræber, at alle, der er idømt mere end 3 måneders fængsel for en seksualforbrydelse, starter deres afsoning i visitations- og observationsafdelingen (dog undtaget personer med straffe på mere end 4 års fængsel (5 års fængsel for voldtægt), der som nævnt som udgangspunkt starter deres afsoning på en anden afdeling i Anstalten ved Herstedvester).

Under opholdet på visitationsafdelingen vurderer behandlingspersonalet, om den dømte har behov for og er motiveret for behandling. Hvis den dømte findes egnet til og er motiveret for behandling, kan den pågældende, når der sker overførsel til det – typisk åbne – fængsel, hvor afsoningen skal foregå, få udgang fra fængslet til behandling på et af de tre behandlingssteder: Sexologisk Klinik, Rigshospitalet; Retspsykiatrisk Afdeling, Psykiatrisk Hospital i Århus; Retspsykiatrisk Afsnit, Middelfart Sygehus.

Behandlingspersonalet på visitationsafdelingen forsøger at motivere de indsatte grundlæggende for psykiatrisk/sexologisk behandling. Der arbejdes på at etablere en mellemmenneskelig kontakt til den indsatte, hvor relationen kan karakteriseres ved respekt, empati og engagement, uden at der sker en bagatellisering af den pådømte kriminalitet. Karakteren, graden og stabiliteten af den dømtes ønske om at gå

i behandling vurderes løbende. Samtidig vurderes det ud fra en række kriterier, om den pågældende er egnet til behandling.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at behandlingspersonalets erfaring viser, at dømte, der begynder deres afsoning i et arresthus, er mindre motiverede for behandling end personer, der starter deres afsoning i visitations- og observationsafdelingen i Anstalten ved Herstedvester. Det er Direktoratet for Kriminalforsorgens og behandlingspersonalets opfattelse, at en indledning af afsoningen i et arresthus kan virke demotiverende i forhold til at indgå i et behandlingsforløb.

2. Iværksættelse af fuldbyrdelse af fængselsstraf

Fuldbyrdelse af en idømt fængselsstraf kan iværksættes, når dommen er endelig, dvs. når den almindelige ankefrist er udløbet eller ankeafkald er meddelt, jf. retsplejelovens § 999, stk. 1. En upåanket byretsdom kan således fuldbyrdes 15 dage efter domsafsigelsen eller forkyndelsen af dommen, jf. herved retsplejelovens § 904, stk. 1 og 2, medmindre ankeafkald er meddelt tidligere. En landsretsdom eller højesteretsdom kan fuldbyrdes straks.

Fuldbyrdelse af en straffedom sker ved, at politidirektøren giver såkaldt fuldbyrdelsesordre, jf. retsplejelovens § 997, stk. 1, dvs. giver dommen påtegning om, at den kan fuldbyrdes. Dette betyder i praksis, at der normalt vil være en vis kortere ekspeditionstid (normalt få dage), fra dommen er endelig som beskrevet ovenfor, indtil fuldbyrdelsen iværksættes.

Er der idømt fængselsstraf, skal politidirektøren underrette kriminalforsorgen, så snart der er givet fuldbyrdelsesordre, jf. iværksættelsesbekendtgørelsens § 1, stk. 1, nr. 1.

For dømte på fri fod iværksættes fuldbyrdelse af fængselsstraf herefter ved, at den pågældende indkaldes til afsoning. Indkaldelse sker normalt med mindst 1 måneds varsel, for bl.a. voldtægtsdømte dog med mindst 10 dages varsel, jf. iværksættelsesbekendtgørelsens § 12.

For voldtægtsdømte skal indkaldelsen ske så betids, at fuldbyrdelsen kan iværksættes senest 30 dage efter datoen for fuldbyrdelsesordren, jf. iværksættelsesbekendtgørelsens § 27, stk. 2.

For andre personer, der er omfattet af visitationsordningen for seksualforbrydere, har kriminalforsorgen fastsat interne regler, hvorefter Anstalten ved Herstedvester skal indkalde den dømte så betids, at fuldbyrdelsen kan iværksættes senest 40 dage efter, at Anstalten ved Herstedvester har modtaget sagen fra Direktoratet for Kriminalforsorgen. Direktoratet for Kriminalforsorgen videresender sagen til Anstalten for Herstedvester 1-2 arbejdsdage efter, at direktoratet har modtaget fuldbyrdelsesordren fra politidirektøren.

For personer, der er varetægtsfængslet efter dom, iværksættes fuldbyrdelsen ved, at kriminalforsorgen giver meddelelse til den pågældende herom, jf. straffuldbyrdeslovens § 8, stk. 3. Denne meddelelse skal gives snarest muligt efter, at kriminalforsorgen har modtaget fuldbyrdesordren fra politidirektøren, jf. iværksættelsesbekendtgørelsens § 19, stk. 2.

I forhold til visitationsordningen for seksualforbrydere indebærer dette, at personer, der varetægtsfængsles efter dom, vil begynde afsoningen af straffen i et arresthus, idet der i praksis vil gå en vis (kortere) tid, før den pågældende overføres til visitations- og observationsafdelingen i Anstalten ved Herstedvester.

Bilag 2

Domspraksis

1. Voldtægt

1.1. Sager, hvor der blev idømt en ubetinget straf på mindre end 1 års fængsel eller en delvis betinget straf

To sager angik medvirken til voldtægt, hvor de pågældendes medvirken var begrænset til at være til stede uden at gribe ind. Hovedgerningsmændene i de to sager blev idømt 1 år og 3 måneders fængsel (2 gerningsmænd) henholdsvis 2 år og 10 måneders fængsel (tillægsstraf til dom på 60 dages fængsel), mens den ”passive” medgerningsmand i hver af de 2 sager blev idømt 6 måneders ubetinget fængsel. [RI nr. 8-2004 dom nr. 5 og RI nr. 23/2006 dom nr. 8]

En sag angik voldtægt i form af anden kønslig omgængelse end samleje begået af en 36-årig mand over for en pige på 10-11 år, som var veninde med tiltaltes datter. Over en periode på ca. 8 måneder tiltvang tiltalte sig i tre tilfælde anden kønslig omgængelse end samleje med forurettede, idet tiltalte fastholdt forurettede på sengen, og i et enkelt tilfælde sparkede hende i skridtet, hvorefter han befølte hende indenfor tøjet på brysterne og i skridtet, ligesom tiltalte stak en eller flere fingre op i forurettedes skede. Tiltalte blev endvidere dømt for blufærdighedskrænkelse. Tiltalte blev idømt 8 måneders ubetinget fængsel. [RI nr. 23-2006 dom nr. 6]

En sag angik forsøg på voldtægt begået af en 47-årig mand mod en 81-årig senildement kvinde. Forurettede havde budt tiltalte, der uddelte reklamer, på en kop kaffe. Tiltalte trak bukser, strømpebukser og trusser af forurettede, lagde hende på siden på en sofa og forsøgte at indføre sit lem i hendes skede bagfra, mens han fastholdt hende. Tiltalte opgav sit forehavende, da forurettedes nabo lukkede sig ind i lejligheden. Forurettede kunne under domsforhandlingen intet erindre om hændelsesforløbet. Tiltalte blev idømt 8 måneders ubetinget fængsel. [RI nr. 17-2007 dom nr. 1]

En sag angik forsøg på voldtægt begået af en 32-årig mand over for en kvinde, som tiltalte mødte til en privat fest. Tiltalte havde flere gange i løbet af aftenen lagt op til forurettede, men var blevet afvist. Sidst på aftenen var tiltalte og forurettede tilfældigvis alene hos en fælles bekendt, hvor forurettede skulle hente sin jakke, og tiltalte skulle overnatte. Tiltalte greb fat i forurettedes arme, fastholdt hende og fremviste sit erigerede lem. Under trusler om at nikke forurettede en skalle og give hende knytnæveslag, rev tiltalte bh og trusser af forurettede og slikkede hendes bryster. Tiltalte fandt ud af, at forurettede havde menstruation, og opgav herefter sit forehavende. Tiltalte blev idømt 10 måneders ubetinget fængsel. [RI nr. 25-2005 dom nr. 11]

En sag angik voldtægt begået af en 26-årig mand over for en kvinde, som han indtil ca. 1 måned forud for voldtægten havde været kæreste med. Tiltalte og forurettede fortsatte med at bo sammen, mens forurettede søgte efter et andet sted at bo, men havde ingen seksuel kontakt. En aften, da forurettede var ved at falde i søvn, kom tiltalte og lagde sig ved siden af hende. Hun bad ham om at gå, og det udviklede sig til håndgemæng, hvorunder tiltalte greb fat i hendes arm, lagde hende ned på gulvet, hvor han holdt hende fast, mens han tog hendes trusser af og skubbede hendes bluse og bh op og gennemførte samleje. Tiltalte blev idømt 10 måneders ubetinget fængsel. [RI nr. 25-2005 dom nr. 33]

En sag angik forsøg på voldtægt begået af en 71-årig mand mod en 61-årig kvinde, som var hans nabo. Forurettede havde gennem en periode på ca. tre måneder besøgt tiltalte flere gange om ugen og herunder ofte vejet sig i undertøj på tiltaltes badevægt i soveværelset. Tiltalte var nogle gange til stede under vejningerne. Under et besøg greb tiltalte forurettede i armen bagfra, mens hun vejede sig, hvorefter han hev hende op på sengen i soveværelset, med det resultat at de begge røg udover sengekanten og faldt på gulvet. Det lykkedes herefter tiltalte to gange at få sin hånd ned i forurettedes trusser. Forurettede fik kæmpet sig op på sengen, men blev kort efter væltet ned på gulvet igen. Hun råbte om hjælp, og tiltalte sagde til hende, at hvis hun ikke holdt op med at skrike, ville han putte nogle sokker i munden på hende. Forurettede fik trukket sig ind under sengen, hvor hun holdt fast i sengebenede, mens tiltalte forsøgte at trække hende ud. Tiltalte sagde ”du vil jo gerne” til forurettede, og hun svarede, at hun i så fald ville have lov til at ligge i sengen. Da tiltalte herefter slap sit greb i forurettede, undløb hun. Tiltalte blev idømt fængsel i 9 måneder delvist betinget, således at tiltalte havde udstået den ubetingede del ved vare-

tægtsfængslingen på 12 dage, ligesom retten fastsatte vilkår om bl.a. udførelse af 120 timers samfundstjeneste. Ved straffastsættelsen lagde retten vægt på, at tiltalte ikke tidligere var straffet, hans gode personlige forhold, at parterne var bekendte, og at forurettede i en periode på ca. tre måneder flere gange ugentligt havde stillet sig i undertøj på tiltaltes badevægt, ofte i hans påsyn. Retten fandt endvidere, at forholdet kunne henføres til straffelovens § 82, stk. 1, nr. 2, hvorefter der ved strafudmålingen i formildende retning kan lægges vægt på tiltaltes høje alder. [RI nr. 17-2007 dom nr. 10]

En sag angik voldtægt i form af anden kønslig omgængelse end samleje begået af en 73-årig mand over for hans 14-årige barnebarn. Forurettede var på besøg hos sine bedsteforældre, hvor han faldt i søvn på en drømmeseng. Tiltalte trak forurettedes bukser af, lagde sig ovenpå ham, hvorved han vågnede, stak en finger op i forurettedes endetarm og tog fat i forurettedes lem, mens han fastholdt forurettede. Tiltalte blev idømt fængsel i 1 år, hvoraf 10 måneder blev gjort betinget. [RI nr. 25-2005 dom nr. 10]

En sag angik voldtægt i form af anden kønslig omgængelse end samleje begået af en 31-årig mand mod en 17-årig dreng. Forurettede var efter sidste skoledag i 9. klasse i byen med to venner. De mødte i løbet af aftenen tiltalte, som en af forurettedes venner kendte i forvejen. Drengene tog med tiltalte hjem, hvor de hyggesnakkede og drak øl, hvorunder forurettedes to venner faldt i søvn. Da de tre drenge ville forlade tiltaltes lejlighed, lod tiltalte to af dem passere ud af lejligheden, hvorefter han stillede sig i vejen for forurettede og låste døren. Tiltalte befølte forurettede i skridtet, forhindrede ham i at forlade lejligheden, trak hans bukser ned og suttede på hans lem. Forurettedes venner kom dog hurtigt til undsætning, da de havde hørt ham råbe om hjælp. Tiltalte blev endvidere dømt for overtrædelse af straffelovens § 218, stk. 2, ved på et senere tidspunkt at have suttet på en sovende mands lem samt for blufærdighedskrænkelser. Tiltalte blev idømt fængsel i 1 år delvist betinget, således at 9 måneder af straffen ikke skulle fuldbyrdes, ligesom retten fastsatte vilkår om bl.a. sexologisk/psykiatrisk behandling og behandling mod alkoholmisbrug. [RI nr. 17-2007 dom nr. 14]

En sag angik voldtægt i form af anden kønslig omgængelse end samleje begået af en 18-årig mand mod en kvinde, som han kendte gennem sin tidligere kæreste. Tiltalte havde inviteret forurettede med til en julefrokost. I løbet af julefrokosten gik

tiltalte og forurettede udenfor, hvor de holdt hinanden i hånden og kyssede. De gik efterfølgende om til festlokalets bagindgang, hvor de fortsatte med at kysse, og forurettede gav herunder tiltalte lov til at beføle hende på brysterne, men hun sagde fra, da tiltaltes beføling af hendes bryster blev for voldsom. Forurettede havde tidligere på aftenen sagt til tiltalte, at der ikke kunne blive tale om sex mellem dem. Tiltalte vendte forurettede om, mens han holdt hende om maven, løftede hendes nederdel op og gennemførte analt samleje med hende. Forurettede gjorde ikke modstand, men sagde nej. Forurettede begyndte at græde, og tiltalte stoppede sit forehavende, da forurettedes gråd ændrede karakter. Tiltalte blev idømt 1 års fængsel, hvoraf 6 måneder blev gjort betinget. [RI nr. 17-2007 dom nr. 15]

1.2. Sager, hvor domfældte ikke blev varetægtsfængslet efter domfældelsen

”Passiv” medvirken til voldtægt, 6 måneders fængsel, jf. ovenfor. Anmodning om varetægtsfængsling efter domfældelsen ikke fremsat. [RI nr. 8-2004 dom nr. 5]

Forsøg på voldtægt og legemsangreb af særlig farlig karakter begået af en 29-årig mand over for kvinde, som han havde kendt i en årrække, og som han på gerningsnatten først mødte på et værtshus, hvor forurettede var i selskab med sin kæreste, og siden hen mødte på gaden alene. Tiltalte inviterede forurettede hjem til en øl, og de tog en taxi sammen til hans bopæl. Her skubbede han hende ned på sengen og greb hende om halsen med begge hænder og klemte til. Han slog hende med knytnæve i ansigtet. Forurettede flygtede herefter fra lejligheden. Forurettede havde pådraget sig blodudtrædninger i ansigtet og på halsen. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år, der blev stadfæstet af landsretten. Byretten løslod tiltalte efter domsafsigelsen (efter 44 dages varetægtsfængsling). Anklagemyndigheden kærede løsladelsen til landsretten, der stadfæstede byrettens bestemmelse om løsladelse. [RI nr. 8-2004 dom nr. 9]

”Passiv” medvirken til voldtægt, frifindelse i byretten, domfældelse og 1 års fængsel i landsretten. Anmodning om varetægtsfængsling efter domfældelsen ikke fremsat. (Hovedgerningsmændene (2 gerningsmænd) idømt 2 års fængsel og varetægtsfængslet både efter byretsdommen og landsretsdommen). [RI nr. 8-2004 dom nr. 13]

Forsøg på voldtægt i form af anden kønslig omgængelse end samleje begået af en 38-årig mand over for hans hustru. Parret havde igennem en længere periode haft et anspændt forhold, hvor tiltalte periodevis havde boet andre steder. Byretten udmålte straffen til 1 års fængsel og løslod domfældte under henvisning til, at han havde været fængslet i knap 3 måneder sammenholdt med længden af den straf, han blev idømt, og til, at hensynet til retshåndhævelsen ikke krævede varetægtsfængsling. Landsretten forhøjede straffen til 1 år og 3 måneders fængsel. Anmodning om varetægtsfængsling efter landsrettens dom ikke fremsat. [RI nr. 8-2004 dom nr. 20]

Voldtægt begået af en 26-årig mand over for en kvinde, som han ca. 1½ år tidligere havde boet sammen med. Byretten fastsatte straffen til 1 år og 2 måneders fængsel og traf bestemmelse om varetægtsfængsling, men landsretten løslod under henvisning til den af byretten fastsatte straf. Landsretten forhøjede straffen til 1 år og 6 måneders fængsel. Anmodning om varetægtsfængsling efter landsrettens dom ikke fremsat. [RI nr. 8-2004 dom nr. 12]

Voldtægt begået af en 25-årig mand over for en 15-årig pige. Frifindelse i byretten, domfældelse og 1 år og 6 måneders fængsel i landsretten. Anmodning om varetægtsfængsling efter landsrettens dom ikke fremsat. (Domfældte havde været varetægtsfængslet i knap 4 måneder forud for byrettens dom). [RI nr. 8-2004 dom nr. 15]

Voldtægt begået af en 35-årig mand over for en 21-årig kvinde, som havde truffet hinanden på et morgenværtshus. Byretten fastsatte straffen til 1 år og 6 måneders fængsel, der blev stadfæstet af landsretten. I grundlovsforhøret fremsatte anklagemyndigheden begæring om varetægtsfængsling, men byretten løslod sigtede, selv om retten fandt, at der forelå en særlig bestyrket mistanke mod sigtede. Anklagemyndigheden kærede ikke afgørelsen. Anmodning om varetægtsfængsling efter domfældelsen ikke fremsat. [RI nr. 8-2004 dom nr. 16]

Voldtægt begået af en 41-årig mand, som havde truffet forurettede på et værtshus. Byretten fastsatte straffen til 1 år og 9 måneders fængsel, der blev stadfæstet af landsretten. Tiltalte blev fremstillet i grundlovsforhør, men blev løsladt. Anmodning om varetægtsfængsling efter domfældelsen ikke fremsat. [RI nr. 8-2004 dom nr. 19]

2. Kønslig omgængelse med barn under 15 år

2.1. Kæresteforhold og kærestelignende forhold

Betinget dom uden straffastsættelse

- En 16-årig ung mand havde samleje med en 14-årig pige, ligesom han stak en finger op i hendes skede. Tiltalte kendte forurettede gennem hendes storebror, og de havde tidligere kysset og skrevet sammen. [RI nr. 17-2007 dom nr. 1]
- En 16-17-årig ung mand havde på sit værelse anden kønslig omgængelse end samleje med en 13-14-årig pige, idet de kyssede og rørte hinanden i skridtet. [RI nr. 17-2007 dom nr. 2]

20 dages betinget fængsel

En 17-årig ung mand havde i 7-15 tilfælde samleje med sin 12-årige kæreste. [RI nr. 17-2007 dom nr. 3]

60 dages betinget fængsel

- En 20-årig mand havde på sin bopæl samleje med en 13-årig pige, som han havde kendt i ca. 1 måned. [RI nr. 23-2006 dom nr. 5]
- En 22-årig mand havde i en vens lejlighed seksuelt samkvem med en 13-årig pige i form af samleje, analt samleje og oralsex. Tiltalte og hans to venner havde inviteret forurettede og hendes to veninder hjem for at drikke alkohol. Forurettede tog kontakt til tiltalte, da han i soveværelset var ved at klæde om efter et bad. Straffen blev gjort betinget med henvisning til, at det var forurettede, som havde taget kontakt til tiltalte, og omstændighederne, hvorunder det seksuelle samvær havde fundet sted. [RI nr. 23-2006 dom nr. 6]
- En 19-årig mand havde på sin bopæl samleje med en 13-årig pige, som han var kommet i kontakt med via internettet. [RI nr. 23-2006 dom nr. 7]
- En 18-årig mand havde samleje med en 12-årig pige i et søbads pigeomklædningsrum. Tiltalte og forurettede var en del af en gruppe på i alt 4 mænd og 3 piger, som ofte kørte på ture sammen i bil, hvorunder de til tider indtog spiritus og havde sex med hinanden. Tiltalte og forurettede havde dog ikke været seksuelt sammen med nogen af de øvrige personer. Straffen blev gjort beinget med henvisning til tiltaltes alder og gode personlige forhold samt sagens omstændigheder, herunder at der alene var tale om et tilfælde af samleje af meget kortvarig karakter, som straks ophørte, da forurettede sagde, at det gjorde ondt. [RI nr. 23-2006 dom nr. 8]

3 måneders betinget fængsel

- En 38-årig mand havde i ét tilfælde samleje med en 14-årig pige, der blev gravid og fødte et barn. Ved strafudmålingen blev der lagt afgørende vægt på, at der alene var tale om et enkelt samleje, samt at tiltalte og forurettede havde boet sammen i en periode og nu levede sammen som en familie med deres fælles barn og tiltaltes to sørbørn. [RI nr. 17-2007 dom nr. 4]

- En 19-årig mand havde i et skur samleje med en 12-årig pige. Forurettede, der var veninde med tiltaltes lillesøster, havde sendt sms'er til tiltalte, og dette havde ført til flere møder mellem dem. (60 timers samfundstjeneste). [RI nr. 23-2006 dom nr. 10]

3 måneders ubetinget fængsel

- En 38-årig mand havde på sin bopæl samleje med en 13-årig pige, ligesom tiltalte i løbet af en periode på ca. 5 måneder et ukendt antal gange havde anden kønslig omgængelse end samleje med forurettede, idet han kælede for hendes kønsdel og førte fingre op i hendes skede. Tiltalte og forurettede havde lært hinanden at kende, da forurettede boede i samme etageejendom som tiltalte og hans daværende kæreste. De mødtes ofte hos tiltalte og skrev mange sms'er til hinanden. Forurettede opfattede deres forhold som et kæresteforhold. Efter karakteren af forholdet, der havde strakt sig over en længere periode, og den betydelige aldersforskel mellem tiltalte og forurettede, fandtes der ikke grundlag for at gøre straffen betinget. [RI nr. 23-2006 dom nr. 12]

- En 37-årig mand havde i løbet af en periode på ca. 7 måneder i to tilfælde samleje med en 13-årig pige, dels på sin bopæl, dels i et sommerhus. Endvidere havde tiltalte oralsex med forurettede, herunder i en bil. Tiltalte og forurettede var kommet i kontakt med hinanden via en datinghjemmeside på internettet, og de sms'ede også en del sammen, inden de begyndte at mødes. Henset til den tidsmæssige udstrækning af forholdet fandtes der ikke grundlag for at gøre straffen betinget. [RI nr. 23-2006 dom nr. 13]

- En 29-årig mand havde i et sommerhus samleje med en 14-årig pige, som han havde lært hinanden at kende på en charterferie, hvor forurettede blev forelsket i tiltalte. Tiltalte og forurettede havde forud mødt hinanden flere gange. [RI nr. 8-2004 dom nr. 2]

4 måneders betinget fængsel og 100 timers samfundstjeneste

- En 29-årig mand havde samleje med en 14-årig pige, som han havde fået kontakt med via en internethjemmeside med sexdating. Der var tale om mange samlejer i løbet af en periode på ca. 3 måneder, men tiltalte blev kun fundet skyldig i en enkelt overtrædelse, idet det blev lagt til grund, at tiltalte først ved det sidste samleje var vidende om forurettedes alder. [RI nr. 17-2007 dom nr. 6]

- En 38-årig mand havde i løbet af en periode på ca. 5 måneder i 3-4 tilfælde samleje med en 14-årig pige. Tiltalte og forurettede havde sms'et sammen, inden de begyndte at mødes, og forurettede var blevet forelsket i tiltalte. Samlejerne fandt sted i tiltaltes bil og på hans bopæl. Ved strafudmålingen blev der lagt vægt på, at forurettede var indforstået med det seksuelle forhold og ikke ønskede, at det skulle ophøre, og at forurettede 5 måneder efter forholdets begyndelse fyldte 15 år. [RI nr. 23-2006 dom nr. 16]

- En 23-årig mand havde på sin bopæl i løbet af løbet af en periode på ca. 2½ måned 7-8 gange samleje med en 13-årig pige, som han havde fået kontakt med via internettet. [RI nr. 25-2005 dom nr. 6]

6 måneders ubetinget fængsel

En 36-37-årig mand havde i løbet af en periode på ca. 6 måneder i tre tilfælde anden kønslig omgængelse end samleje med en 13-14-årig pige, idet tiltalte fik forurettede til at onanere ham og give ham oralsex, mens han befølte hende på brysterne og i skridtet inden for tøjet. Tiltalte og forurettede havde fået kontakt med hinanden via en chathjemmeside for børn på internettet. Efter ca. en måned begyndte forurettede at rejse fra Jylland til Sjælland for at besøge tiltalte, og tiltalte betalte flere af disse rejser. [RI nr. 23-2006 dom nr. 18]

9 måneders ubetinget fængsel (fællesstraf omfattende reststraf på 82 dage)

En 31-årig mand havde på en strand samleje med sin 14-årige kæreste, som han var kommet i kontakt med via internettet. Tiltalte var tidligere to gange straffet for ligartet kriminalitet, hvor han var blevet idømt fængsel i 30 dage betinget henholdsvis fængsel i 8 måneder, der tillige omfattede den tidligere betingede dom. Ved strafudmålingen blev der lagt vægt på, at tiltalte to gange tidligere var dømt for seksuelle forhold til flere piger i alderen 12-14 år, og at samlejet fandt sted, mens tiltalte, der var prøveløsladt fra afsoning af den seneste dom, var undergivet vilkår om ikke at modtage besøg af piger under 15 år eller tage ophold hos personer, hos hvem der opholder sig piger under denne alder. På den anden side blev der lagt en vis

vægt på, at tiltalte og forurettede var kærester, da forholdet fandt sted, og at de fortsat var det. [RI nr. 17-2007 dom nr. 8]

10 måneders fængsel betinget af sexologisk/psykiatrisk behandling

En 39-årig mand havde på et hotelværelse seksuelt samkvem med en 13-årig pige, som han var kommet i kontakt med via internettet, idet han i en chatprofil havde udgivet sig for at være 15 år. Efter at have chattet sammen i ca. 1½ måned aftalte tiltalte og forurettede at mødes på hotellet for at have sex. I løbet af et døgn havde de i tre tilfælde anden kønslig omgængelse end samleje i form af berøringer, gensidig onani og oralsex. I to af disse tilfælde forsøgte de også at gennemføre samleje. Ved strafudmålingen blev der lagt vægt på, at tiltalte søgte kontakt med forurettede ved at foregive at være omtrent jævnaldrende med hende, og at han udnyttede sin alder, erfaring og økonomiske formåen til at opnå seksuel omgang med hende. Det fandtes undtagelsesvis forsvarligt at gøre straffen betinget under henvisning til det oplyste om tiltaltes personlige forhold, herunder at tiltalte begavelsesmæssigt var fundet svarende til nedre del af normalområdet med begrænsede sociale evner, men tillige var vurderet som ressourceperson for sin familie bestående af ægtefælle og børn. [RI nr. 17-2007 dom nr. 9]

1 år og 6 måneders fængsel, heraf 1 år betinget af sexologisk/psykiatrisk behandling

En 25-årig mand fik via internettet kontakt til fem piger i alderen 12-13 år, som han i løbet af en periode på ca. 9 måneder indledte seksuelle forhold til, herunder to længerevarende forhold. Han havde anden kønslig omgængelse end samleje med fire af pigerne, herunder oralsex. Endvidere havde han samleje med tre af pigerne, hvoraf der i to af forholdene var tale om adskillige vaginale og anale samlejer. [RI nr. 25-2005 dom nr. 9]

2.2. Familieforhold

3 måneders betinget fængsel

En 72-årig mand havde anden kønslig omgængelse end samleje med sine to stedbørnebørn på henholdsvis 11 og 9 år. Tiltalte, der sov i samme seng som pigerne, trak trusserne ned omkring fødderne på den ældste pige, førte en eller flere fingre ind i hendes skede og befølte hende der i flere minutter, hvorefter tiltalte steg ud af sengen og gik om til hendes side af sengen, hvor han tog fat om hendes hånd og

forsøgte at få hende til at berøre hans lem. Senere samme aften førte tiltalte hånden ind under trussekannten på den yngste pige og befølte hende med en eller flere fingre i og omkring skeden. [RI nr. 17-2007 dom nr. 11]

3 måneders ubetinget fængsel

- En 41-årig mand havde i løbet af ca. 1 måned flere gange befølt sin kærestes 12-årige datter på bagdelen og ført en finger ind i hendes skede. [RI nr. 23-2006 dom nr. 22]

- En 41-årig mand havde fået sin 4-5-årige steddatter til at beføle hans lem og brystkasse, mens han onanerede til sædafgang. [RI nr. 25-2005 dom nr. 11]

- En 44-årig mand havde suttet på sin 7-årige adoptivsøns lem og befølt sin 10-årige søn på bagdelen indenfor bukserne. [RI nr. 25-2005 dom nr. 12]

4 måneders ubetinget fængsel

- En 23-årig mand havde slikket sin 5-årige datter på kønsdelen og omkring endetarmsåbningen. [RI nr. 23-2006 dom nr. 26]

- En 38-årig mand havde befølt sin kærestes 10-årige niece i skridtet og fået hende til at manipulere hans lem. [RI nr. 25-2005 dom nr. 14]

5 måneders fængsel betinget af sexologisk/psykiatrisk behandling

En 21-årig mand havde i tre tilfælde anden kønslig omgængelse end samleje med sin kærestes 6-7-årige lillebror, idet tiltalte trak forurettedes tøj af og befølte og suttede på hans lem. [RI nr. 17-2007 dom nr. 15]

5 måneders ubetinget fængsel

En 32-årig mand havde i løbet af en periode på ca. 10 uger i to tilfælde stukket en finger op i skeden på sin samlevers 11-årige datter. [RI nr. 17-2007 dom nr. 16]

6 måneders ubetinget fængsel

- En 40-årig mand havde anden kønslig omgængelse end samleje med sin 4-årige datter, idet han fik hende til at sutte på hans lem. [RI nr. 17-2007 dom nr. 18]

- En 39-årig mand havde anden kønslig omgængelse end samleje med sin 7-årige steddatter. Tiltalte førte en finger op i forurettedes kønsdel, mens hun sad på hans skød i sofaen. Endvidere fulgte han efter hende ud på toilettet, hvor tiltalte tog sit tøj af og tvang forurettedes hånd ned til hans lem, hvorefter han med sin hånd klemte

fast om hendes hånd tvang hende til at gnide på hans lem. [RI nr. 17-2007 dom nr. 20]

- En 30-årig mand havde i løbet af en periode på ca. 4-5 måneder slikket sin 9-årige steddatter i skridtet, i 4-5 tilfælde befølt hende i skridtet under tøjet, ført en finger op i hendes skede og i et tilfælde tvunget hende til at beføle hans lem uden på tøjet. [RI nr. 17-2007 dom nr. 21]

- En 39-årig mand, som tidligere i 2002 var idømt 2 års fængsel for ligesåret kriminalitet, havde nu haft anden kønslig omgængelse end samleje med sin kærestes 6-årige datter under en tur i tiltaltes lastbil, idet tiltalte slikkede forurettedes kønsdel og fik hende til at sutte på hans lem, hvorpå han onanerede til sædafgang. [RI nr. 23-2006 dom nr. 27]

- En 58-årig mand havde i perioden fra marts 2002 til februar 2003 flere gange befølt sin samlevers 6-7-årige barnebarn i kønsdelen inden for tøjet, herunder ført en finger op i hendes kønsdel, ligesom tiltalte ved en lejlighed havde slikket hende i kønsdelen og på ryggen. [RI nr. 25-2005 dom nr. 15]

- En 29-årig mand havde i perioden fra januar 2002 til november 2002 mange gange befølt sin 5-6-årige steddatter i skridtet og fået hende til at beføle hans lem og én gang fået hende til at sutte på hans lem. [RI nr. 25-2005 dom nr. 16]

9 måneders ubetinget fængsel

- En 62-66-årig mand havde i perioden fra januar 2001 til maj 2004 anden kønslig omgængelse end samleje med sit 11-14-årige barnebarn, idet han under en køretur befølte hende i skridtet inden for tøjet og stak en finger ind mellem hendes skamlæber, ligesom tiltalte ved adskillige lejligheder befølte hende på brystet både inden for og uden for tøjet, på lårene og i skridtet samt i et enkelt tilfælde blottede sit erigerede lem og forsøgte at stikke det ind i hendes skridt, hvilket mislykkedes, idet hun stak af. [RI nr. 17-2007 dom nr. 22]

1 års fængsel betinget af sexologisk/psykiatrisk behandling

En 17-18-årig ung mand havde i seks tilfælde samleje med sin 11-12-årige halvsøster, ligesom han i et tilfælde formåede at få hende til at sutte på hans lem. Fire af samlejerne og forholdet med oralsex fandt sted, mens forurettede var under 12 år. [RI nr. 17-2007 dom nr. 25]

1 års ubetinget fængsel

- En 42-årig mand havde i løbet af en periode på ca. 8 måneder adskillige gange hver uge anden kønslig omgængelse end samleje med sin 14-15-årige datter og krænkede hendes blufærdighed, idet tiltalte tog forurettede på brysterne og i skridtet, tungekyskede hende, stak sine fingre ind i hendes skede og bevægede hånden frem og tilbage, ligesom tiltalte ved enkeltstående lejligheder tog hendes hånd og førte den frem og tilbage på sit lem, onanerede i hendes tilstedeværelse og slikkede hende i skridtet. [RI nr. 17-2007 dom nr. 26]

- En 37-årig mand havde i et tilfælde havde anden kønslig omgængelse end samleje med sin 10-årige steddatter, idet han førte hendes hånd hen til hans lem og fik hende til at onanere sig. Endvidere havde tiltalte ved en anden lejlighed forsøgt at opnå samleje med forurettede, idet han førte sit lem ind under hendes trussekant mod hendes kønsdel, hvilket forehavende imidlertid mislykkedes, idet hun flyttede sig væk fra ham og råbte, at han skulle gå. Tiltalte havde herudover ved en tredje lejlighed forsøgt at få forurettede til at sutte på hans lem, hvilket mislykkedes, da forurettedes to gange afviste ham. [RI nr. 17-2007 dom nr. 27]

- En 60-årig mand havde befølt sit 12-årige barnebarn i skridtet uden på tøjet, ligesom tiltalte i løbet af en periode på ca. 1 måned i adskillige tilfælde havde stukket en finger op i forurettedes skede og fået hende til at onanere ham med hånden samt i et enkelt tilfælde slikket hendes kønsdel. [RI nr. 23-2006 dom nr. 30]

1 år og 6 måneders fængsel, heraf 1 år betinget af sexologisk/psykiatrisk behandling

- En på domstidspunktet 41-årig mand havde i løbet af en periode på ca. 1½ år i ca. 20 tilfælde haft anden kønslig omgængelse end samleje med sin 12-13-årige datter, idet han befølte og slikkede hende i skridtet, berørte hendes bryster og hjalp hende med at barbære sig i skridtet. Tiltalte var i flere tilfælde selv nøgen og fik sædafgang. [RI nr. 23-2006 dom nr. 31]

- En på domstidspunktet 37-årig mand havde i perioden fra november 2001 til december 2003 to gange forsøgt at opnå samleje med sin 10-12-årige steddatter samt 20-25 gange haft anden kønslig omgang end samleje med hende, idet han gned sit lem mod hendes skridt, ligesom han utallige gange befølte hende på lårene og i skridtet, slikkede hende i skridtet, kyskede hende på munden samt førte hendes hånd til sit lem for at lade sig beføle. [RI nr. 25-2005 dom nr. 20]

1 år og 6 måneders ubetinget fængsel

En 39-årig mand, som tidligere i 2004 var idømt 2 års fængsel for seksualkriminalitet, havde nu i løbet af en weekend, hvor han havde samvær med sin 4-årige datter, flere gange fået hende til at sutte på hans lem til sædafgang, ligesom han havde befølt hende på kroppen og slikket hende i skridtet. [RI nr. 23-2006 dom nr. 32]

2 års fængsel betinget af sociale hjælpeforanstaltninger

En 15-årig ung mand havde i løbet af en periode på ca. 11 måneder i flere tilfælde samleje og oralsex med sin 6-7-årige niece. [RI nr. 23-2006 dom nr. 36]

2 år og 6 måneders fængsel

- En 38-42-årig mand havde i perioden fra april 2002 til september 2005, da hans datter var 9-13 år, i mindst tre tilfælde samleje med hende, ligesom tiltalte i mindst tre tilfælde havde anden kønslig omgængelse end samleje med hende, idet han befølte hende på brysterne og i skridtet, førte en finger op i hendes skede, slikkede hende i skridtet og fik hende til at tage om hans lem samt onanere og sutte på det. [RI nr. 17-2007 dom nr. 31]

- En 35-39-årig mand begik i perioden fra 2002 til maj 2005 jævnligt seksuelle overgreb mod sin 13-15-årige steddatter, idet han slikkede hende i skridtet, fik hende til at sutte på hans lem og stak en finger op i hendes kønsdel. Endvidere havde tiltalte samlejer med forurettede, efter hun var fyldt 14 år. [RI nr. 17-2007 dom nr. 32]

3 år og 6 måneders fængsel

En 39-årig mand havde i løbet af en periode på ca. 6 måneder adskillige gange samleje med sin 14-15-årige datter, hvilket medførte, at forurettede blev gravid og fik foretaget en abort. Endvidere havde tiltalte adskillige gange haft anden kønslig omgængelse end samleje med forurettede i form af gensidig oralsex, ligesom han en gang forsøgte at have analt samleje med forurettede, hvilket blev opgivet, da det gjorde ondt på hende. [RI nr. 17-2007 dom nr. 34]

6 års fængsel

En 40-45-årig mand havde i perioden fra 1999 til juli 2005 talrige gange og i visse tilfælde mod betaling haft samleje og anden kønslig omgængelse end samleje med sin steddatter, fra hun var 9-15 år. [RI nr. 17-2007 dom nr. 36]

10 års fængsel

En 36-45-årig mand havde fra foråret 1996 til august 2005 jævnligt haft anden kønslig omgængelse end samleje med sin ældste datter, fra hun var 2-11 år, idet han lod hende onanere og sutte på hans lem. Da forurettede var 9-10 år, forsøgte tiltalte at gennemføre samleje med hende, hvilket mislykkedes, idet hun vred sig fri. Da forurettede var blevet 10-11 år, havde tiltalte i en periode på ca. 6 måneder samleje med hende ca. hver 14. dag. Endvidere havde tiltalte i en periode på ca. 4 måneder i adskillige tilfælde foranlediget, at en lang række andre mænd havde samleje og anden kønslig omgængelse end samleje med denne datter, da hun var 10-11 år, herunder i flere tilfælde mens han selv var til stede, ligesom tiltalte i adskillige tilfælde forsøgte at medvirke hertil, idet han på forskellig vis foranledigede eller forsøgte at foranledige, at disse mænd indfandt sig på familiens bopæl for at have seksuelt samkvem med forurettede. [RI nr. 17-2007 dom nr. 37]

2.3. Andre tilfælde end kæresteforhold og familieforhold

Betinget dom uden straffastsættelse med vilkår om sociale hjælpeforanstaltninger

En 16-årig dreng blottede sit lem over for en 14-årig pige, som han gik i specialklasse med. Da forurettede afviste at beføle det, befølte tiltalte hende på brysterne. Herefter lagde tiltalte forurettede ned på en sofa, hvor han stak to fingre op i hendes skede. Tiltalte stoppede, da forurettede begyndte at græde. [RI nr. 25-2005 dom nr. 34]

60 dages betinget fængsel

- En 32-årig spejderleder rørte ved en 14-årig piges kønsdel, ligesom han stak en finger ind mellem hendes skamlæber. (60 timers samfundstjeneste). [RI nr. 25-2005 dom nr. 30]

- En 15-årig ung mand lokkede en 5-årig dreng hjem til sin bopæl, hvor han formåede at få drengen til at slikke og gnide på hans lem. (Vilkår om sociale hjælpeforanstaltninger). [RI nr. 17-2007 dom nr. 42]

3 måneders ubetinget fængsel

En 46-årig mand befølte under et ophold i en svømmehals boblebad flere gange en 14-årig pige på låret, ligesom han befølte hende på bagdelen og kønsdelen inden for tøjet samt førte en eller to fingre ind i hendes skede og foretog samlejebevægelser med fingrene. [RI nr. 17-2007 dom nr. 43]

4 måneders ubetinget fængsel

- En 30-årig skolelærer havde i løbet af en periode på ca. 3½ måned flere gange anden kønslig omgængelse end samleje med en 13-14-årig elev i et klasselokale og en plantage. Ved straffastsættelsen blev der bl.a. lagt vægt på den provokerende og udfordrende optræden fra pigerne i forurettedes klasse over for tiltalte som ung og uerfaren lærer. [RI nr. 23-2006 dom nr. 51]

- En 30-årig skolelærer havde i løbet af en periode på ca. 4 måneder flere gange samleje med en 13-årig pige, der var elev på den skole, hvor han underviste. Forurettede var forelsket i tiltalte, og de havde sendt hinanden adskillige sms-beskeder. [RI nr. 25-2005 dom nr. 31]

1 års ubetinget fængsel

En 29-årig mand lokkede to piger på henholdsvis 5 og 6 år ind på et supermarkeds toilet ved at love dem slik og penge, hvorefter tiltalte manipulerede sit lem i deres tilstedeværelse, ligesom tiltalte fik den 6-årige pige til at holde om hans lem og sutte på det til sædafgang, mens den anden pige så på. [RI nr. 23-2006 dom nr. 56]

2 års ubetinget fængsel

- En 54-årig mand havde samleje med en 11-årig pige, mens hendes far var til stede, men det blev lagt til grund, at tiltalte gik ud fra, at forurettede var 14 år. Ved strafudmålingen blev der bl.a. lagt vægt på, at tiltalte var langt ældre end forurettede, og at forholdet tydeligt kun kunne begås som følge af hendes fars dominerende stilling over for og udnyttelse af forurettede. [RI nr. 23-2006 dom nr. 61]

- En 43-44-årig mand havde i løbet af en periode på mere end 1 år i mindst 10 tilfælde samleje med en 13-14-årig pige og flere gange befølt hende i skridtet, stukket en finger op i hendes kønsdel og fået hende til at gnide hans lem. Tiltalte var chauffør for forurettede og nogle andre børn, der dagligt skulle køres til et ordblindeinstitut, og det seksuelle samkvem fandt sted på forskellige rasteplasser, når tiltalte og forurettede var alene i bussen. [RI nr. 17-2007 dom nr. 51]

2.4. Sager, hvor domfældte ikke blev varetægtsfængslet efter domfældelsen

3 måneders ubetinget fængsel

- En 29-årig mand havde i et sommerhus samleje med en 14-årig pige, som han havde lært hinanden at kende på en charterferie, hvor forurettede blev forelsket i

tiltalte. Tiltalte og forurettede havde forud mødt hinanden flere gange. [RI nr. 8-2004 dom nr. 2]

- En 54-årig indehaver af en rideskole mødte under en fest på en rideskole en 14-årig pige på gårdspladsen og spurgte, om hun ville med og se andre festdeltagere spille volleyball, og tog hende i hånden. Da tiltalte og forurettede passerede en hestetransport, trak tiltalte forurettede om bagved hestetransporten og prøvede at kysse hende. Tiltalte fastholdt forurettede på hendes overarme, hvorefter han befølte hende inden for tøjet på brysterne og i skridtet, ligesom han stak en finger op i hendes skede, hvorefter forurettede tildelte forurettede et knytnæveslag i maven og kom fri af hans greb og undløb fra stedet. [RI nr. 8-2004 dom nr. 3]

9 måneders ubetinget fængsel

En på domstidspunktet 47-årig mand havde over for et 11-15-årig dreng, der var hans plejebarn, i en periode fra august 1998 til sommeren 2002 i mange tilfælde gnedet drengens penis. Tiltalte havde endvidere i et tilfælde i 1998 under sejlads fra Danmark til England strøget en 13-årig dreng, der ligeledes var hans plejebarn, på drengens erigerede lem. Der blev ved strafudmålingen vægt på, at overgrebene over for den ene forurettede havde stået på over flere år, og at denne ved starten alene var 11 år og psykisk svag, og at tiltalte var de forurettedes plejefar. (Det bemærkes, at misbruget i hovedsagen fandt sted før strafskærpelsen i 2002). [RI nr. 8-2004 dom nr. 4]

3. Udbredelse af børnepornografi

20 dagbøder

En 22-årig mand havde udbredt 3 billeder til én modtager. [TfK 2005.728 V]

30 dages betinget fængsel

En 26-årig mand havde i mindst 40 tilfælde udbredt billeder. Tiltalte havde oplyst, at han som barn havde været udsat for seksuelt misbrug, at han havde mareridt herom og besluttede sig for at søge efter gerningsmanden på internettet. For at komme i kontakt med personer på internettet modtog og videresendte tiltalte børnepornografisk billedmateriale. Tiltalte erkendte sig skyldig, men nægtede, at han interesserede sig for børnepornografisk materiale. [Vordingborg Rets dom af 29. september 2004]

30 dages ubetinget fængsel

En 21-årig mand havde udbredt 35 billeder, idet han ved brug af et fildelingsprogram gjorde billederne tilgængelige på internettet for en videre kreds af personer. [Frederikshavn Rets dom af 7. april 2005]

60 dages ubetinget fængsel

- En 40-årig mand havde i ca. 20 til 50 tilfælde udbredt mellem 1 og 11 billeder. [UfR 2005.3031 Ø]

- En 35-årig mand havde i mindst 2 tilfælde udbredt 24 billeder. [UfR 2005.3299 Ø]

- En 27-28-årig mand havde via et fildelingsnetværk på internettet udbredt 3 billeder af meget grov karakter til en videre kreds. [Ålborg Rets dom af 14. marts 2006]

5 måneders ubetinget fængsel

En 52-årig mand havde via et fildelingsprogram på internettet udbredt 664 billeder og 93 filmklip til en videre kreds. [Østre Landsrets dom af 10. juni 2005]

8 måneders ubetinget fængsel

En 53-årig mand havde udbredt 3.300 billeder og 66 filmsekvenser til én modtager og 6 billeder til en anden person samt tilbudt vedkommende 823 billeder og 16 filmsekvenser. [TfK 2006.140 V]

1 års ubetinget fængsel

En 39-årig mand havde via et fildelingsprogram på internettet til en videre kreds udbredt 50 billeder og 57 filmsekvenser, herunder 9 filmsekvenser, hvor barnets liv udsættes for fare, og hvor der anvendes grov vold. [UfR 2005.1382 V]

4. Incest

UfR 2007.1399 V (1 år og 3 måneders fængsel): Tiltalte havde i en periode på 4 måneder flere gange om ugen samleje med sin 20-årige hjemmeboende datter.

TfK 2006.526 V (9 måneders fængsel): Tiltalte havde én gang anden kønslig omgængelse end samleje med sin 24-årige søn, som ikke var alderssvarende udviklet. Tiltalte var 12 år tidligere idømt 2 år og 6 måneders fængsel for seksuelt misbrug af samme søn.

TfK 2001.223 V (2 år og 6 måneders fængsel): Tiltalte havde i en periode på 3½ år utallige gange samleje med sin 17-20-årige datter.

DIK 1990-92.156 V (2 år og 6 måneders fængsel): Tiltalte, der 4 år tidligere var dømt for samleje med sine to 15-årige døtre, havde nu i mindst 5 tilfælde haft samleje med den ene nu 22-årige datter.

DIK 1987-89.134 Ø (2 år og 6 måneders fængsel): Tiltalte havde i en periode på ca. 4½ år jævnligt anden kønslig omgængelse end samleje med sin 16-21-årige datter og 4-6 gange samleje med hende, da hun var 18 år. Datteren blev gravid og fødte et barn.

UfR 1982.518 Ø (3 år og 6 måneders fængsel): Tiltalte havde i en periode på 3 år ca. 1 gang om måneden samleje med sin 15-18-årige datter.

UfR 1981.40 H (1 års fængsel): Tiltalte havde 6-7 gange samleje med sin 15-årige datter. Der blev ved strafudmålingen bl.a. lagt vægt på, at faren i en længere årrække forud for forholdet ikke havde haft kontakt med datteren.

UfR 1979.236 Ø (8 måneders fængsel): Tiltalte havde én gang anden kønslig omgængelse end samleje med sin 15-årige datter.

UfR 1972.461 Ø (2 år og 6 måneders fængsel): Tiltalte havde 7-8 gange samleje med sin 15-17-årige datter.

UfR 1971.361 Ø (2 års fængsel): Tiltalte havde én gang tiltvunget sig samleje (straffelovens § 217) med sin 17-årige datter. Det bemærkes, at der efter tvangens karakter i dag formentlig ville blive domfældt for voldtægt.

UfR 1967.937 V (1 år og 6 måneders fængsel): Tiltalte havde ca. 20 gange samleje med sit 16-årige barnebarn.

5. Samleje ved tilsnigelse

UfR 1994.93 V (7 måneders fængsel): En 46-årig mand, der overnattede hos en kvindelig bekendt, gik ind i hendes soveværelse, hvor hun sov, og indledte samleje

med hende, der forvekslede ham med sin fraskilte mand, der nu og da overnattede i lejligheden, og som hun undertiden havde samleje med. (Den udmålte straf omfattede også et tilfælde af spirituskørsel, og det må antages, at straffen for overtrædelser af straffelovens § 221 isoleret set ville have ligget på 6 måneders fængsel).

UfR 1955.229 H (8 måneders fængsel): En 38-årig mand gik ind på et værelse i en klublejlighed, lagde sig i sengen hos den kvinde, der boede der, og forsøgte at få samleje med hende, idet han var klar over, at hun forvekslede ham med sin kæreste.

6. Tiltvingelse af kønslig omgængelse ved ulovlig tvang, uden at der foreligger voldtægt

4 måneders fængsel

- En 27-årig butiksindehaver havde ført en 19-årig kunde, der ville købe et porno-blad, ind i baglokalet, hvor tiltalte tvang forurettede til at tage på tiltaltes erigerede lem inden for bukserne, hvorefter tiltalte med hånden førte sit nu blottede og erigerede lem ind i forurettedes mund, idet tiltalte samtidig holdt forurettede bag nakken, og idet tiltalte endelig trak forurettedes bukser ned, greb fat om forurettedes lem og gned det mod sit eget erigerede lem. [DIK 1996-98.195]

- En 36-årig vagtmand på en færge, der skulle vække det øvrige personale, var gået ind i en kahyt til en kvindelig ansat, hvor han trak hendes undertrøje op mod halsen, trak hendes trusser delvis af, befølte hende på brysterne og stak en finger ind i hendes skede og bevægede fingeren rundt. [DIK 1993-95.187]

- En 60-årig kørelærer, der havde fået en 21-årig elev med ind i sit hus, havde væltet hende om på gulvet og sat sig overskrævs på maven af hende, hvorefter han befølte hende på brysterne og kønsdelen og førte en finger ind i hendes skede. [DIK 1983-86.140]

7. Kønslig omgængelse ved udnyttelse af sindssygdom eller mental retardering

TfK 2006.744 V (6 måneders fængsel): 67-årig mand havde skaffet sig samleje med en 24-årig kvinde, der var mentalt retarderet ("svarende til et ca. 4-årigt barn").

TfK 2006.643 Ø (10 måneders fængsel): 51-årig mand havde forsøgt at skaffe sig samleje med forurettede, der var dement og derfor mentalt retarderet.

TfK 2004.496 Ø (3 måneders fængsel): 53-54-årig mand havde flere gange skaffet sig samleje og anden kønslig omgængelse end samleje med en 21-årig kvinde, der var mentalt retarderet i lettere grad. (Forholdet begyndte, mens tiltalte var ansat på den institution, hvor forurettede var optaget, og tiltalte blev derfor tillige dømt for overtrædelse af straffelovens § 219).

TfK 2000.90 V (8 måneders fængsel): Tiltalte havde skaffet sig anden kønslig omgængelse end samleje og forsøgt at skaffe sig samleje med en 16-årig pige, der var mentalt retarderet i middelsvær grad.

8. Kønslig omgængelse ved udnyttelse af, at forurettede er ude af stand til at modsætte sig handlingen

UfR 2006.3189 Ø (4 måneders fængsel): 34-årig mand havde skaffet sig samleje med en kvinde, der på grund af spirituspåvirkethed var ude af stand til at modsætte sig handlingen.

TfK 2006.796 V (3 måneders fængsel): 20-årig mand havde skaffet sig analt samleje med en mand, der på grund af træthed og spirituspåvirkethed var ude af stand til at modsætte sig handlingen.

UfR 2005.3314 Ø (3 måneders fængsel): En 42-årig mand og en 43-årig kvinde havde i fællesskab skaffet manden anden kønslig omgængelse end samleje med en 17-årig pige, der på grund af træthed og spirituspåvirkethed var ude af stand til at modsætte sig handlingen. De tiltalte klædte i fællesskab forurettede af, hvorefter manden slikkede hende på kønsdelene, mens kvinden kyssede hende på munden og befølte hende på brysterne.

UfR 2005.3311 Ø (8 måneders fængsel): En 21-årig mand havde skaffet sig samleje med en kvinde, der på grund af spirituspåvirkethed var ude af stand til at modsætte sig handlingen. (Tiltalte blev endvidere dømt for vold og tyveri).

TfK 2005.111 Ø (4 måneders fængsel): En 35-årig mand havde skaffet sig samleje med en kvinde, der var ude af stand til at modsætte sig handlingen, idet hun sov.

UfR 2004.697 Ø (6 måneders fængsel): En 39-årig mand havde skaffet sig samleje med en 16-årig pige, der på grund af spirituspåvirkethed var ude af stand til at modsætte sig handlingen.

TfK 2002.40 V (3 måneders betinget fængsel): En 16-årig ung mand havde efter en nytårsfest skaffet sig samleje med en 15-årig pige, der på grund af træthed og spirituspåvirkethed var ude af stand til at modsætte sig handlingen.

9. Institutionsansats kønslige omgængelse med en person, der er optaget i institutionen

TfK 2006.694 Ø (60 dages betinget fængsel): En 52-årig mandlig social- og sundhedsassistent på en psykiatrisk afdeling havde samleje med en patient på afdelingen.

TfK 2005.430 Ø (3 måneders fængsel): En 38-årig ansat på en institution havde samleje med en psykiatrisk patient på institutionen.

TfK 2004.496 Ø (3 måneders fængsel): En 53-54-årig mand havde flere gange samleje og anden kønslig omgængelse end samleje med en 21-årig kvinde, der på grund af mental retardering i lettere grad var optaget på en institution, hvor tiltalte arbejdede. (Endvidere dømt for overtrædelse af straffelovens § 218, stk. 1).

DIK 1993-1995.181 (3 måneders betinget fængsel): En 35-årig pædagogmedhjælper på en ungdomsinstitution havde adskillige gange samleje med en 16-årig pige, der var anbragt i institutionen.

UfR 1979.817 Ø (60 dages betinget fængsel): En 30-årig ansat på et ungdomshjem havde i en periode på 1½ måned 4 gange samleje med en 15-årig pige, som var anbragt på ungdomshjemmet. (Endvidere dømt for overtrædelse af straffelovens § 223, stk. 1).

UfR 1979.427 V (3 måneders betinget fængsel): En 32-årig fængselsbetjent havde i en periode på en måned 3 gange samleje med en 22-23-årig kvinde, der som vare-tægtsfængslet var anbragt i det arresthus, hvor tiltalte var ansat.

UfR 1977.567 V (3 måneders betinget fængsel): En 46-årig medarbejder på en ungdomspension havde én gang samleje med en 15-årig pige, der var anbragt på pensionen.

UfR 1975.1007 Ø (6 måneders fængsel): En 51-årig forstander for en institution havde i en periode på ca. 1 år ca. hver 14. dag samleje med en 15-årig pige, der var optaget i institutionen. (Endvidere dømt for overtrædelse af straffelovens § 223, stk. 1).

10. Kønslig omgængelse med en person under 18 år, der er den skyldiges adoptivbarn, stedbarn eller plejebarn mv.

DIK 1993-95.185 (3 måneders fængsel): En 47-årig lærervikar på en efterskole havde på sin bopæl haft gensidig oralsex med en 15-årig dreng, der var elev på efterskolen, og ved en anden lejlighed ladet drengen få dennes erigerede lem ind i tiltaltes endetarmsåbning.

UfR 1981.768 Ø (3 måneders betinget fængsel): En 40-årig musiklærer havde i en periode på ca. 2 måneder jævnligt samleje med en 15-årig pige, som han underviste.

UfR 1979.817 Ø (60 dages betinget fængsel): En 30-årig ansat på et ungdomshjem havde i en periode på 1½ måned 4 gange samleje med en 15-årig pige, som var anbragt på ungdomshjemmet. (Endvidere dømt for overtrædelse af straffelovens § 219).

UfR 1975.1007 Ø (6 måneders fængsel): En 51-årig forstander for en institution havde i en periode på ca. 1 år ca. hver 14. dag samleje med en 15-årig pige, der var optaget i institutionen. (Endvidere dømt for overtrædelse af straffelovens § 219).

UfR 1971.473 H (3 måneders betinget fængsel): En 35-årig mand havde adskillige gange befølt sin samlevers 15-årige datter på brysterne (blufærdighedskrænkelser efter straffelovens § 232) og i ét tilfælde befølt hende i skridtet og ført en finger op i hendes kønsdel.

UfR 1970.477 H (4 måneders fængsel): En 46-47-årig mand havde i en periode på ca. 1 år og 3 måneder flere gange samleje med sin samlevers 15-16-årige datter.

11. Kønslig omgængelse med en person under 18 år ved groft misbrug af aldersmæssig overlegenhed

UfR 2003.1616 V (60 dages fængsel): Tiltalte var kommet i kontakt med en 15-årig dreng via internettet ved at udgive sig for at være en jævnaldrende pige, der angiveligt aftalte med drengen, at hendes far ville hente ham, for at han kunne møde hende. Tiltalte udgav sig som far til pigen, kørte forurettede til sin bopæl, trak bukserne af drengen og suttede hans kønslem til sædafgang. Herved fandtes tiltalte at have udøvet et groft misbrug af en på alder og erfaring beroende overlegenhed i forbindelse med den af ham skabte situation.

12. Rufferi

Forledelse til prostitution for vindings skyld, jf. straffelovens § 228, stk. 1, nr. 2

TfK 2005.628 Ø (3 år og 6 måneders fængsel): En 22-28-årig mand havde i en periode på ca. 5½ år forledt mindst 20 kvinder til prostitution, idet han dagligt opkrævede mindst 300 kr. fra hver kvinde og opnåede en samlet fortjeneste på mindst 2,5 mio. kr. (Også domfældelse for menneskehandel efter straffelovens § 262 a).

TfK 2004.238 Ø (4 måneders fængsel): En 26-årig mand havde i en periode på ca. 4 måneder forledt en 19-årig polsk kvinde til prostitution, idet han foreslog hende at komme til Danmark for at arbejde som rengøringsassistent, hvorefter han overtalte hende til at prostituere sig og bistod hende med ophold og kontakt til kunderne og åbnåede en fortjeneste på mindst 100.000 kr. (Også domfældelse for bistand til en person under 21 år til prostitution efter straffelovens § 228, stk. 2).

TfK 2002.606 Ø (2 år og 6 måneders fængsel): En 34-38-årig kvinde havde i en periode på knap 4 år forledt et stort antal thailandske kvinder til prostitution, idet kvinderne kom til Danmark uden nogen anden erhvervsmulighed end prostitution, og idet tiltalte "etablerede" dem i prostitution i sine bordeller. (Også domfældelse for bordelvirksomhed efter straffelovens § 228, stk. 1, nr. 3).

Bordelvirksomhed, jf. straffelovens § 228, stk. 1, nr. 3

Østre Landsrets dom af 31. oktober 2006 (1 års fængsel): En 36-41-årig mand og en 31-37-årig kvinde havde i en periode på ca. 5½ år holdt bordel, idet de på deres bopæl beskæftigede flere udenlandske prostituerede. (Også domfældelse for overtrædelse af udlændingeloven for beskæftigelse af udlændinge uden arbejdstilladelse og for bistand til ophold for udlændinge uden opholdstilladelse).

UfR 2006.171 H (6 måneders fængsel): To tiltalte havde i perioden januar 2002 til februar 2003 holdt bordel, idet de benyttede lejede lokaler til, at forskellige kvinder kunne drive prostitution, hvorved de modtog i alt mindst 420.000 kr. fra kvinderne.

TfK 2005.487 V (1 år og 6 måneders fængsel, heraf 1 år og 3 måneder betinget af 200 timers samfundstjeneste): En 55-61-årig mand havde i en periode på knap 6 år på 6 forskellige adresser holdt bordel med en bruttoindtjening på mindst 3 mio. kr. og en nettofortjeneste på mindst 1,5 mio. kr. Tiltalte erhvervede ejendommene med henblik på erhvervsmæssig udlejning til prostitution, og de prostituerede betalte en "leje" pr. arbejdsdag, der væsentligt oversteg markedslejen. Tiltalte hjalp i nogle tilfælde de prostituerede med opstart af annoncering og afbestilling af annoncer, men ellers sørgede de selv for annoncering, og tiltalte leverede endvidere i et vist omfang kondomer og glidecreme til de prostituerede, der betalte særskilt herfor.

UfR 2003.437 V (1 år og 6 måneders fængsel, heraf 1 år og 4 måneder betinget af 200 timers samfundstjeneste): En 36-44-årig kvinde havde i en periode på 8 år på 5 forskellige adresser holdt bordel med en nettofortjeneste på mindst 5 mio. kr. Tiltalte havde købt eller lejet de pågældende ejendomme og indrettet dem til massageklinikker og stillet lokalerne med udstyr samt dørpiger til disposition for mindst 50 prostituerede, som selv havde henvendt sig til hende, i nogle tilfælde efter annoncering. Inden de prostituerede påbegyndte arbejdet, havde de en samtale med tiltalte, der satte dem ind i arbejdsforholdene, herunder arbejdstider og priser, ligesom tiltalte lavede vagtplanerne. De prostituerede betalte et fast beløb i daglig "husleje", som bl.a. også dækkede annoncering, og som i perioden steg fra 800 kr. til 1.400-1.500 kr. Under hensyn til, at tiltalte i en længere årrække åbenlyst havde holdt bordel med et stort antal prostituerede, uden at det offentlige havde skredet ind, blev straffen gjort betinget (med undtagelse af 2 måneder, som angik trusler mod vidner efter straffelovens § 123).

TfK 2002.606 Ø: Se ovenfor ad straffelovens § 228, stk. 1, nr. 2.

TfK 2001.433 Ø (6 og 4 måneders fængsel): En 30-31-årig og en 31-32-årig mand havde i ca. 9 måneder holdt bordel på én adresse og derefter i ca. ½ år holdt bordel på en anden adresse, idet de modtog henholdsvis mindst 100.000 kr. og et ikke ubetydeligt beløb fra i alt 4 prostituerede.

13. Tilskyndelse eller bistand til en person under 21 år til prostitution

Holsted Rets dom af 16. juni 2006 (4 måneders fængsel, heraf 3 måneder betinget af 90 timers samfundstjeneste, og 1 år og 6 måneders fængsel): En 40-årig og en 59-årig mand havde bistået en 19-årig lettisk kvinde ved prostitution, idet de betalte hendes flybillet til Danmark og i flere tilfælde formidlede kontakt mellem kvinden og kunder. (Også domfældelse for mellemmandsvirksomhed og udnyttelse ved prostitution efter straffelovens § 229, stk. 1).

TfK 2004.238 Ø (4 måneders fængsel): En 26-årig mand havde i en periode på ca. 4 måneder tilskyndet en 19-årig polsk kvinde til prostitution, idet han foreslog hende at komme til Danmark for at arbejde som rengøringsassistent, hvorefter han overtalte hende til at prostituere sig og bistod hende med ophold og kontakt til kunderne og åbnede en fortjeneste på mindst 100.000 kr. (Også domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 228, stk. 1, nr. 2).

UfR 1993.1019 H (8 års fængsel): En 49-55-årig mand havde i en periode på 6 år misbrugt en 10-16-årig dreng seksuelt, herunder ved for vindings skyld at have tilskyndet drengen til mod betaling at have kønslig omgængelse med et betydeligt antal mænd i Holland, idet tiltalte i drengens skoleferier tog ham med til et bordel i Amsterdam, hvor drengen herefter arbejdede som prostitueret med en ikke ubetydelig fortjeneste, som tiltalte førte regnskab med og modtog. (Også domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 222, jf. § 225).

14. Blufærdighedskrænkelser

6 dagbøder

En 27-årig mand havde i en periode på ca. 3 måneder gentagne gange blottet sig for forbipasserende i en park, ligesom han 2-3 gange havde stået og onaneret. [TfK 2004.579 V]

14 dages betinget fængsel

En 21-23-årig mand havde blottet sig og onaneret, til han fik udløsning, over for en 15-årig dreng, der sov på samme værelse som tiltalte, samt besiddet ca. 10 børnepornografiske billeder. [TfK 2006.735 Ø]

14 dages ubetinget fængsel

- En 35-årig mand, der ½ år tidligere var dømt for blufærdighedskrænkelser, havde befølt en 15-årig pige på hendes blottede skuldre og overarme, kysset hende på overarmene samt opfordret hende til samleje. [TfK 2006.280 V]

- En 53-årig buschauffør, der ca. 7 måneder tidligere havde vedtaget en bøde for blufærdighedskrænkelser, havde befølt en 10-årig pige på brysterne uden på tøjet. [TfK 2005.122 V]

20 dages betinget fængsel

- En 34-35-årig mand havde i en periode på ca. 1 år sendt mange sms-beskeder med seksuelt indhold til en 11-årig og en 12-årig pige. [TfK 2006.597 V]

- En 51-årig mand havde forsøgt at belure sin 14-årige steddatter ved at tv-overvåge hendes værelse. [TfK 2005.478 Ø]

20 dages ubetinget fængsel

- En 58-årig massør havde i forbindelse med, at han gav en kvinde massage på skuldre, ryg og ben, masseret hende omkring kønsdelen og befølt og slikket hende i skridtet. [TfK 2005.470 V]

30 dages betinget fængsel

En 39-årig mand havde befølt en 14-årige pige under blusen på maven og op til brysterne samt på brysterne uden på hendes bh, ligesom han tog hende i skridtet og ad 2 gange førte hendes hånd ned i hans underbukser, hvor hun skulle beføle hans erigerede lem. [TfK 2007.69 V]

30 dages ubetinget fængsel:

- En 37-38-årig mand havde befølt en 14-årig pige på ryggen inden for tøjet, befølt en 14-årig pige på ryggen og maven inden for tøjet samt befølt en 16-årig pige på lårene, i skridtet og bagdelen uden på tøjet. [TfK 2007.7 Ø]
- Tiltalte havde gentagne gange befølt en 14-årig pige, der var ansat på hans pizzeria, på brysterne uden på tøjet samt kysset hende på munden og halsen. [TfK 2006.230 V]
- En 38-årig mand, der 1½ år tidligere havde vedtaget en bøde for blufærdighedskrænkelser, havde blottet sig for en 15-årig og en 16-årig pige samt befølt en 12-årig pige i skridtet inden for trusserne og kysset hende. [TfK 2006.17 V]
- Tiltalte skaffede sig om nattet adgang til en arbejdskollegas hjem og befølte hans kone på låret og bagdelen, mens hun lå og sov. [UfR 2004.2493 V]
- En 44-årig mand havde befølt en ham ubekendt kvinde på brystet under tøjet. [UfR 2003.2260 Ø]

40 dages betinget fængsel

En 55-årig mand, der to gange tidligere var straffet for blufærdighedskrænkelser, havde onaneret i overværelse af tre 14-årige drenge. [TfK 2006.102 V]

40 dages ubetinget fængsel

- En 37-årig mand havde befølt forurettedes ansigt, hænder og ryg, taget fourettede om bagdelen og trukket hende til sig og presset sit erigerede lem mod hendes underliv, stukket sin tunge ind i hendes mund og befølt hendes bryster uden på tøjet. [TfK 2005.612 Ø]
- En 39-årig mandlig taxachaffør havde i tre tilfælde befølt kvindelige passagerer på kroppen og/eller brysterne og i ét tilfælde givet passageren et kys. [UfR 1998.1728 V]

50 dages ubetinget fængsel

- En 52-årig mand havde under trusler om anmeldelse til politiet af et strafbart forhold formået en kvinde til at trække sine bukser og underbukser ned og modtage flere slag i bagdelen. (Også domfældelse for ulovlig tvang efter straffelovens § 260). [TfK 2005.614 V]
- En 55-årig mand, der 6 gange tidligere var straffet for blufærdighedskrænkelser, havde som svar på en kontaktannonce tilsendt en kvinde et brev, hvori han udgav

sig for at være kvinde og vedlagde 2 fotografier af kvindelige kønsorganer, samt i et boblebad på Århus Badeanstalt befølt en 11-årig pige på låret. [TfK 2005.169 V]

60 dages betinget fængsel

Tiltalte havde befølt og kysset to 15-16-årige piger og havde endvidere haft anden kønslig omængelse end samleje med en 16-17-årig pige. [UfR 2005.1460 H]

60 dages ubetinget fængsel

- En 48-årig mand havde i løbet af en weekend gentagne gange onaneret foran en 11-årig pige, lagt hendes hånd på sit erigerede lem og presset hendes bagdel mod sit erigerede lem, mens han bevægede underlivet. [TfK 2006.688 V]

- En 42-43-årig mand havde i en periode på ca. 10 måneder i flere tilfælde i forbindelse med fysioterapeutisk behandling stukket sine fingre op i en patients skede og kommenteret hendes bryster og kønsbehåring. [TfK 2006.298 Ø]

- En 61-årig kørelærer, der 2½ år tidligere var idømt en betinget straf for blufærdighedskrænkelser, havde gentagne gange fremsat sjofle udtalelser over for to kvindelige elever. [TfK 2006.24 Ø]

- Tiltalte havde i en periode på ca. 5 måneder ca. 10 gange befølt en 12-årig pige på lårene og brysterne og i skridtet uden på tøjet samt kysset hende på halsen, ligesom han flere gange havde forsøgt at stikke en hånd ned i pigens bukser. [FED 2004.640 Ø]

3 måneders betinget fængsel

En 29-årig mand havde 3-4 gange indfundet sig på sin 11-årige steddatters værelse og befølt hende i skridtet uden på bukserne og én gang taget hendes hånd og ført den hen til sit lem og med sin hånd over hendes fået hende til at berøre det og bevæge hånden om det. Straffen blev med stemmerne 3-3 gjort betinget bl.a. under henvisning til, at tiltale blev rejst 3½ år efter, at forholdet var begået. [TfK 2002.147 V]

3 måneders ubetinget fængsel

En 59-årig mand havde befølt en 9-10-årig pige på brystet under tøjet, bedt hende røre tiltaltes brystvorter, fremkommet med udtalelser af seksuelt præg og forsøgt at sprede hendes ben samt ført hånden ind under hendes underbukser og befølt hende på bagdelen. Tiltalte havde endvidere flere gange ført hånden ind under en 11-årig piges underbukser og gnedet på hendes kønsorganer, så det gjorde ondt, befølt hen-

des bagdel og nulret hendes brystvorter både uden på og inden under tøjet, ligesom han, når hun var lagt i seng, førte en hånd ind under dynen og befølte hende i skridtet. [TfK 2002.394 V]

4 måneders ubetinget fængsel

En 55-årig musiklærer havde i flere tilfælde befølt en 9-årig elev på ryggen, bagdelen og lårene og i ét tilfælde stukket en finger op i hendes anus og blottet sit lem for hende og opfordret hende til at røre ved det. (Også domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 224, jf. §§ 222 og 223, stk. 1). [TfK 2005.411 V]

5 måneders ubetinget fængsel

En 36-årig mand, der var ansat på et fritidshjem, havde i en periode på ca. ½ år flere gange befølt tre 8-årige drenge i skridtet uden på og inden for tøjet og flere gange befølt en 9-årig dreng i skridtet uden på tøjet. [TfK 2000.597 Ø]

1 år og 2 måneders ubetinget fængsel

Tiltalte havde én gang haft anden kønslig omgængelse end samleje med sin 11-årige steddatter, idet han havde stukket 2 fingre op i hendes skede, og i en periode på ca. 3 år, fra hun var 11-13 år, gentagne gange befølt hende på ryggen og siderne af overkroppen om til brysterne under tøjet samt befølt hende på bagdelen uden på tøjet. (Også domfældelse for vold efter straffelovens § 244 for i ét tilfælde, da steddatteren var 16 år, at have slået hende 2 gange i ansigtet med flad hånd samt skubbet hende mod et tv-bord med sår på ryggen til følge). [FED 2004.436 Ø]

Ambulant psykiatrisk behandling, jf. straffelovens § 68

En 51-årig sindssyg mand, der 2½ år tidligere havde vedtaget en bøde for blufærdighedskænkelse, havde befølt en 13-årig pige på bagdelen. [UfR 2004.970 H]

15. Kønslig omgængelse ved groft misbrug af tjenstligt afhængighedsforhold

DIK 1990-92.164 (3 måneders betinget fængsel): En 53-årig mand havde i løbet af en periode på ca. 3 måneder én gang skaffet sig samleje og én gang anden kønslig omgængelse end samleje med en kvinde, der som langtidsledig var ansat i en kommune, hvor tiltalte havde instruktionsbeføjelse over for hende.

16. Mellemandsvirksomhed eller udnyttelse ved prostitution

Holsted Rets dom af 16. juni 2006 (4 måneders fængsel, heraf 3 måneder betinget af 90 timers samfundstjeneste, og 1 år og 6 måneders fængsel): En 40-årig og en 59-årig mand havde i henholdsvis ca. 7 måneder og ca. 3 år optrådt som mellemmænd og udnyttet andres prostitution, idet de betalte flere udenlandske kvinders flybillet til Danmark og formidlede et større antal kontakter mellem kvinderne og kunder. De to tiltalte havde sammen haft en nettofortjeneste på ikke under 214.000 kr., og den 59-årige tiltalte havde herudover haft en nettofortjeneste på ikke under 906.000 kr. (Også domfældelse for bistand til en person under 21 år til prostitution efter straffelovens § 228, stk. 2).

DIK 1983-86.114 (60 dages fængsel): En 22-årig mand havde i en periode på godt 2 måneder udlejet sin lejlighed til en prostitueret for først 300 kr. pr. dag, senere 600 kr. pr. dag, hvorved han oppebar i alt ca. 35.000 kr. i leje. Konfiskation af udbytte på 15.000 kr.

DIK 1978-82.172 (4 måneders fængsel): En 67-årig mand havde gennem 2½ år udlejet to værelser til prostituerede og opnået en lejeindtægt på i alt 175.000 kr. Konfiskation af udbytte på 130.000 kr.

UfR 1975.889 Ø (60 dages betinget fængsel og tillægsgbøde): En 52-årig mand havde i en periode på ca. 9 måneder at have modtaget 50 kr. pr. aften eller i alt ca. 8.000 kr. for at stille et værelse i sin lejlighed til rådighed for en kvinde, der anvendte værelset til prostitution.

UfR 1969.492 Ø (3 måneders fængsel): En 44-årig kvinde havde i to perioder på henholdsvis 1½ måned og 3 dage mod en betaling af 150 kr. pr. dag ladet en kvinde benytte tiltaltes lejlighed til prostitution, hvorved tiltalte havde opnået en indtægt på i alt ca. 7.500 kr.